

การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี

อรรถสิทธิ์ คงรัตน์

อภินันท์ ทนาคาร
จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2545

ISBN 974-05-1055-8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วพ
ล 712 ก
2545
ค. 2

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี

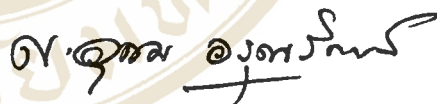
นายสำฤทธิ์ คงทรตัน
ผู้วิจัย

อาจารย์สนอง คลังพระศรี สป.บ., ศศ.ม.
ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

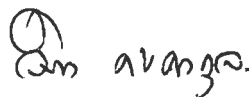
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์านนท์ ค.บ., M.M.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณอุดม อรุณรัตน์ กศ.บ.
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย

นางวิภา คงคากุล Ed.D.
ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรี

วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2545

นายสำฤทธิ์ คงทนต์
ผู้วิจัย

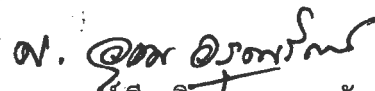
อาจารย์สนอง คลังพระศรี ศป.บ., ศศ.ม.
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิลปชัย กองตาล
กศ.บ., ศศ.ม.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณอุดม อรุณรัตน์ กศ.บ.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล่อมวงศ์ Ph.D.
กณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกรัษต์
กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม.
รักษาการแทนผู้อำนวยการ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีจากความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานและบุคคลากรหลายฝ่าย โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรีที่มีการจัดตั้งวงดนตรีสากลสมัยนิยมขึ้นในโรงเรียน ขอขอบคุณครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลและนักเรียนที่เข้าร่วมในกิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยมที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณไว้อย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนและนำการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดีต่อไป

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข ผู้อำนวยการวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณอุดม อรุณรัตน์ รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนรรฆ จรรย์ยานนท์ และคณาจารย์ทุกท่านรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ที่อำนวยความสะดวก

ขอขอบพระคุณอาจารย์สนอง คลังพระศรี ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่คอยช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณอาจารย์ประสพโชค ภคธรา และสมาชิกของวงจีซัสโฟ (Gsus 4) โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ให้ข้อมูลเบื้องต้นเป็นแนวทางในการศึกษา เพื่อใช้เป็นวงดนตรีต้นแบบ

ขอขอบคุณอาจารย์ไชยวุธ โกศล จากสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ และอาจารย์คมกริช การินทร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์พิบูลย์โลก และเพื่อนร่วมคณะที่ระดมความช่วยเหลือยามพบอุปสรรค

ประโยชน์ และผลพวงที่พึงมีของงานวิจัยฉบับนี้ ขอบมอบความดีให้กับคุณพ่อแหวน คุณแม่แฉง คงรัตน์ คุณพ่อสม ชาญพนา นางเพ็ชรดา คงรัตน์ นางสาวมริณี คงรัตน์ นายกัยวิทย์ คงรัตน์ และญาติพี่น้อง รวมทั้งคุณพี่ ผองเพื่อน และน้อง ๆ นักศึกษาปริญญาโททุกคนที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจ กระตุ้นเตือนจนงานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

สำฤทธิ์ คงรัตน์

4036295 MSMS / M : สาขาวิชา : ดนตรี ; ศศ.ม. (ดนตรี)

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรม / วงดนตรีสากลสมัยนิยม / โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
กรมสามัญศึกษา / จังหวัดจันทบุรี

สำฤทธิ กงทรรัตน์ : การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรี (POPULAR ENSEMBLE ACTIVITIE OF HIGH SCHOOLS
IN CHANTHABURI PROVINCE UNDER DEPARTMENT OF GENERAL
EDUCATION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สนอง คลังพระศรี, ศป.บ.,ศศ.ม., อนรรฆ
จริณยานนท์, ค.บ.,M.M., อุดม อรุณรัตน์, กศ.บ. 143 หน้า ISBN 974-05-1055-8

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยมใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2543-2544 เพื่อศึกษา
ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ โดย
มีโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นต้นแบบ ดำเนินการวิจัยโดยสร้างแบบสัมภาษณ์
เก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผลการวิจัยโดยการบรรยายแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม จัดขึ้นโดยใช้คาบ
กิจกรรมชุมนุมจำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ และเวลานอกเวลาวิชาการ ได้แก่ พักกลางวัน หลัง
เลิกเรียน และวันหยุดราชการ โดยมีลำดับขั้นตอน คือ เขียนโครงการ รับสมัครสมาชิก คัดเลือก
นักดนตรีและนักร้อง ประชุมสมาชิก จัดทำตารางฝึกซ้อม ฝึกซ้อมการบรรเลงและขับร้อง
ออกแสดงและเข้าร่วมประกวดแข่งขัน ประเมินผล

การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนมากสามารถคัดเลือก
นักดนตรีและนักร้องได้ตามเกณฑ์ที่ต้องการ โรงเรียนที่มีนักเรียนจำนวนน้อยคัดเลือกจาก
ผู้เรียนวิชาเลือกเสรีดนตรีสากลและจากการประกวดขับร้อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ
จัดกิจกรรม ได้แก่ ผู้ร่วมกิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีใจรักและมีพรสวรรค์ในด้านดนตรี โรงเรียนให้
การสนับสนุนจริงจังและต่อเนื่อง มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอกับผู้ร่วมกิจกรรม มีครูที่ปรึกษา
กิจกรรมชุมนุมที่มีความสามารถช่วยเหลือแนะนำ และใช้เวลาในการฝึกซ้อมมาก

ข้อเสนอแนะ ควรทำการศึกษาและวิจัยการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลประเภทอื่น ๆ
เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้ และควรศึกษาด้านความสัมพันธ์ของ
นักดนตรีระหว่างวงดนตรีสากลสมัยนิยมกับวงสตริงคอมโบ

4036295 MSMS / M : MAJOR : MUSIC ; M.A. (MUSIC)
KEY WORDS : ACTIVITIES / POPULAR BAND / HIGH SCHOOLS
UNDER DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION /
CHANTHABURI PROVINCE

SAMRIT KHONGTARAT : POPULAR ENSEMBLE ACTIVITIES IN
HIGH SCHOOLS UNDER DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
CHANTHABURI THESIS ADVISORS : SANONG KLONGPRASRI, B.A.,
M.A., ANAK CHARANYANON, B.Ed., M.M. UDOM AROONRAT, B.Ed., 143
p. ISBN 974-05-1055-8

This research has been done to study Popular Ensemble Activities in High schools under Department of General Education, Chanthaburi during the year 2000-2001. The purpose of this research is to study musician's and singer's audition process and factors that have an impact on popular ensemble success. The interview form was based on the study of pilot schools used at Surathani school , Surathani Province. The data was collected by collaborative interview. Comparative analysis and conclusion were in the form of analytical description.

The result of this study has shown that all schools hold popular ensemble activities for only one period each week. The rehearsal was held during lunch break, after school and on the weekend. The eight steps of activities are 1) writing the project 2) member subscription 3) musician's and singer's audition 4) member meetings 5) setting up a rehearsal schedule 6) playing and singing rehearsal 7) showing and participating in competitions 8) evaluation

On the audition aspect , the schools that have a large number of students were able to east musicians and singers according to their standard. On the other hand , the schools that had a small number of students cast the musicians and singers from students in the musical class and the nominees from the singing contests. The factors that had an impact on popularity were 1) participating students had to be gifted and love music 2) the schools provided continuous support 3) plenty of instuments and supplies 4) talented advisors 5) plenty of time for rehearsal 6) participation in musical contests.

The result of this research has suggested that there should be more study and research on other types of musical bands for the sake of comparison Moreover, there should be some studies on the relationship of musicians in popular band and string combo bands.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 กิจกรรม	7
2.1.1 จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรม	9
2.1.2 หลักการจัดกิจกรรม	9
2.1.3 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	9
2.1.4 ประโยชน์ของกิจกรรม	10
2.1.5 กิจกรรมดนตรี	11
2.1.6 กิจกรรมดนตรีสากลในโรงเรียน	12
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสอนดนตรี	16
2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีในประเทศไทย	16
2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีในต่างประเทศ	17
2.3 ดนตรีสากล	20
2.3.1 ประวัติดนตรีสากล	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.2 ประวัติดนตรีสากลในประเทศไทย	22
2.3.3 วิชาดนตรีสากลในโรงเรียนมัธยมศึกษา	23
2.4 วงดนตรีสากลในยุคสมัยปัจจุบัน	26
2.4.1 วงดุริยางค์	27
2.4.2 วงแบนด์	27
2.5 วงดนตรีสากลสมัยนิยม	29
2.6 การขับร้อง	35
2.7 เครื่องดนตรีในวงดนตรีสากลสมัยนิยม	37
2.7.1 กีตาร์ไฟฟ้า	37
2.7.2 เบสไฟฟ้า	38
2.7.3 คีย์บอร์ด	39
2.7.4 กลองชุด	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
3.1 วิธีดำเนินการวิจัย	45
3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก	45
3.2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม	45
3.2.2 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม	45
3.3 วิธีรวบรวมข้อมูล	47
3.1 ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
3.3.2 ข้อมูลจากภาพถ่าย	47
3.3.3 ข้อมูลวิดีโอทัศน์	47
3.3.4 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการ ...	47
3.3.5 ข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม	47
3.4 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3.4.1 การแนะนำตัวผู้วิจัย	47
3.4.2 การสัมภาษณ์	47
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	104
แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม	105
แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม	115
ประวัติผู้วิจัย	124
Executive Summary	125

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลในโรงเรียน-	
และการจัดกิจกรรมดนตรีตามระดับชั้นเรียน	14
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมการและการวัดผลจากแบบ-	
สัมภาษณ์ของครูที่ปรึกษากิจกรรม	56
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมในส่วนของการสัมภาษณ์-	
นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม	57
ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้องของ-	
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	60
ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้องของ-	
โรงเรียนเบญจมานุสรณ์	61
ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้องของ-	
โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิราษฎร์นุกูล”	62
ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้องของ-	
โรงเรียนนายายอามพิทยาคม	63
ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้องของ-	
โรงเรียนสอยดาววิทยา	64
ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงการให้ความสำคัญกับเนื้อหาเกณฑ์การทดสอบ-	
ความถนัดทางดนตรี	66
ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษากิจกรรม	70
ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงลักษณะเพื่อนร่วมกิจกรรมที่พึงประสงค์-	
ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม	71
ตารางที่ 4.11 ตารางลักษณะผู้ปกครองที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม-	
วงดนตรีสากลสมัยนิยมและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม	72
ตารางที่ 4.12 ตารางแสดงการกำหนดงบประมาณของแต่ละโรงเรียน	75
ตารางที่ 4.13 ตารางแสดงจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม	78
ตารางที่ 4.14 ตารางแสดงหน้าที่ประจำในการร่วมกิจกรรมของนักดนตรีและนักร้อง	79

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.15 ตารางแสดงลำดับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม- ชุมนุมดนตรีสากลสมัยนิยมของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน	80
ตารางที่ 4.16 ตารางแสดงทัศนคติของนักเรียนต่อการให้ความสำคัญ- ของกระบวนการในการจัดกิจกรรม	81
ตารางที่ 4.17 ตารางแสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวน- เครื่องดนตรีที่มีกับจำนวนผู้เล่นเครื่องดนตรี	82
ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบตารางฝึกซ้อมของทุกโรงเรียน	83
ตารางที่ 4.19 ตารางแสดงลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรม	84
ตารางที่ 4.20 ตารางแสดงลักษณะหัวหน้าวงที่พึงประสงค์ของ- นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม	85
ตารางที่ 4.21 ตารางการให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระการขับร้อง- ที่ดีของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม	86

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 4.1 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ	50
แผนภูมิที่ 4.2 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเบญจมานุสรณ์	51
แผนภูมิที่ 4.3 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนท่าใหม่ - “พุทธสวัสดิราษฎร์นุกูล”	52
แผนภูมิที่ 4.4 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนนายายอามพิทยาคม	53
แผนภูมิที่ 4.5 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนสอยดาววิทยา	54

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 4.1 การฝึกซ้อมกรณีพิเศษ	58
รูปภาพที่ 4.2 การคัดเลือกนักดนตรี	65
รูปภาพที่ 4.3 การทดสอบความถนัดทางดนตรี (คีย์บอร์ด)	68
รูปภาพที่ 4.4 การทดสอบความถนัดทางดนตรี (กลองชุด)	69
รูปภาพที่ 4.5 การประกวดวงดนตรีเยาวชนแห่งประเทศไทย	73
รูปภาพที่ 4.6 การประกวดร้องเพลงไทยลูกทุ่ง	74
รูปภาพที่ 4.7 สภาพห้องที่ใช้ดำเนินกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม	77

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ดนตรีสากลเป็นดนตรีประเภทหนึ่งที่ได้รับการยอมรับจากคนทั่วโลก ว่าเป็นดนตรีที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีวิวัฒนาการมาตามลำดับโดยตลอด ดนตรีสากลเป็นดนตรีที่มีมาตรฐานทั้งในด้านคีตลักษณ์ ด้านการประพันธ์ การบรรเลง และรูปร่างของเครื่องดนตรี ที่หลาย ๆ ประเทศยึดถือเป็นตำราเรียนมาจนถึงปัจจุบัน ดนตรีสากลมีความหลากหลายในรูปแบบของการประสมวง เช่น วงดนตรีขนาดใหญ่ที่ใช้ผู้เล่นจำนวนมากประมาณ 80-100 คน วงดนตรีขนาดกลางที่ใช้ผู้เล่นจำนวน 40-60 คน และวงดนตรีขนาดเล็กที่ใช้จำนวนผู้เล่นไปตามขนาดต่าง ๆ ที่ไม่แน่นอน และมีชื่อเรียกเฉพาะตามลักษณะและจำนวนของผู้เล่นในวงดนตรีนั้น ๆ

การเล่นดนตรีเป็นการแสดงออกของมนุษย์เพื่อสนองความต้องการทางด้านอารมณ์ จิตใจ และร่างกาย กิจกรรมดนตรีสามารถเลือกจัดได้หลายลักษณะเช่น การบรรเลงดนตรี การขับร้อง หรือการขับร้องประกอบการบรรเลงดนตรี เป็นต้น การจัดกิจกรรมดนตรีมีทั้งลักษณะที่เป็น การบรรเลงเดี่ยวและกลุ่ม สำหรับการกิจกรรมดนตรีประเภทที่เป็นการรวมวงนั้นจำเป็นต้องใช้สมาชิกจำนวนมาก และลักษณะของการทำงานร่วมกันต้องมีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกทุกคน ดังนั้นการจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ผู้ร่วมกิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีใจรักเอาใจใส่ ทำการฝึกซ้อมอย่างจริงจัง ทำงานเพื่อส่วนรวม ต้องมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง กิจกรรมดนตรีเป็นงานที่มีความเป็น ศาสตร์เฉพาะตัวสูงมีความลึกซึ้งละเอียดอ่อน ปัจจุบันการจัดกิจกรรมทางดนตรีได้รับการยอมรับ และเป็นที่นิยมจากบุคคลทุกเพศทุกวัยมากขึ้น

ดนตรีสากลในประเทศไทยมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการเมื่อพ.ศ.2475 หมายถึงการขับร้อง หรือการเล่นดนตรีโดยนำเอาเครื่องดนตรีของฝรั่งมาเล่น และบรรเลง (พูนพิศ อมาตยกุล, 2532: 36) ลักษณะของวงดนตรีสากลในประเทศไทยมีให้พบเห็นทุกประเภท เช่น วงออร์เคสตรา (The Orchestra) วงแชมเบอร์มิวสิก (Chamber Music) วงขับร้องประสานเสียง(Chorus)วงโยชวาทิต (Military Band) วงดนตรีแจ๊ส (Jazz Band) วงดนตรีร็อก (Rock Band) วงดนตรีสตริงคอมโบ (String Combo) วงดนตรีแร็ปและอัลเทรเนทีฟ (Rap Alternative Band) วงดนตรีสตริง (เป็นชื่อย่อมาจากวงสตริงคอมโบ) และอื่น ๆ ที่ได้รับความนิยม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าดนตรีสากลในประเทศไทยมีการประสมวงในลักษณะใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาตลอดเวลา และดนตรีที่ได้รับความนิยมมักมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบแนวทางดนตรีไปตามยุคสมัยอย่างต่อเนื่อง

รูปแบบดนตรีสากลในปัจจุบันได้นำเอาเครื่องดนตรีและเทคโนโลยีดนตรีใหม่ ๆ มาใช้ผสมผสานในงานดนตรีมากขึ้นรวมทั้งการนำเอาดนตรีจากแต่ละท้องถิ่นมาสร้างสรรค์งานได้อย่างกลมกลืน หรือที่เรียกกันว่าเวิลด์มิวสิก (World Music) ส่งผลกระทบให้การประพันธ์เพลงสมัยนิยมกลายเป็นศาสตร์ที่ไร้ขอบเขต นักแต่งเพลงมีอิสระอย่างเต็มที่ในการสร้างสรรค์บทเพลงดนตรีในทุกวันนี้ถูกจัดแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ ได้แก่ ดนตรีที่สร้างขึ้นเพื่อความสุนทรีย์ หมายถึงดนตรีที่มีความงดงามในเชิงศิลปะและดนตรีที่สร้างขึ้นเพื่อมุ่งเน้นเพื่อธุรกิจเป็นหลัก (สุกรี เจริญสุข, 2538: 61) ดังนั้น นักดนตรีหรือผู้ที่สนใจในดนตรีสากลจึงมีทางเลือกที่ชัดเจนมากขึ้นในการจัดกิจกรรมดนตรีของตนตามความถนัด ตามความสนใจ และตรงความต้องการ

ดนตรีสากลมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในสถานศึกษาทั่วไปทั้งที่เป็นของรัฐบาล และของเอกชน นอกจากนี้แล้วผู้เรียนยังสามารถเลือกเรียนดนตรีได้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้อื่น ๆ เช่น หนังสือดนตรี เทปบันทึกเสียงพร้อมหนังสือคู่มือแนะนำวิธีการเล่น การเรียนรู้ การถ่ายทอดกระบวนการและทักษะดนตรีจากเพื่อน วิกิทัศน์ ซีดีรอม (CD ROM) โปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูป C A I (Computer assisted instruction) การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต (Internet) และอื่น ๆ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้เยาวชนที่สนใจดนตรีสามารถรวมตัวกันเพื่อจัดกิจกรรมด้านดนตรีมิให้พบเห็นมากขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน จึงนับได้ว่ากิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมหนึ่งที่หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม วงดนตรีสากลสมัยนิยมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปสร้างสีสันให้เกิดความสำคัญของงานได้เป็นอย่างดี

นักฟังเพลงปัจจุบันจำนวนไม่น้อยอยู่ในช่วงวัยรุ่นและนิยมการฟังเพลง นอกจากเป็นนักฟังเพลงแล้วยังเป็นผู้ที่มีใจรักในความสนุกสนานกับการเข้าชมคอนเสิร์ตต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกจำนวนมากกำลังอยู่ในระดับมัธยมศึกษา (ปนาพันธ์ นุตร์อำพันธ์, 2542: 69) บทเพลงที่ได้รับความนิยมในกลุ่มนักฟังเรียกว่า “ เพลงยอดนิยม ” และเพลงยอดนิยมนี้สามารถเกิดขึ้นได้จาก ดนตรีทุกประเภท สำหรับวงดนตรีที่สร้างสรรค์ผลงานเพลงจนเป็นที่ได้รับความสนใจในกลุ่มผู้ฟังเรียกว่า “ วงดนตรียอดนิยม หรือวงดนตรีสากลสมัยนิยม ” (Popular Band) หรือเรียกย่อว่า “ ดนตรีป๊อป ” (Pop Band) หมายถึงดนตรีที่ได้รับความนิยมในแต่ละช่วงเวลา (Humphrey Carpenter, 1997: 42) วงดนตรีสากลสมัยนิยมเป็นดนตรีที่ได้รับความสนใจมาจากนักเรียนและเยาวชนจำนวนมากโดยมีลักษณะพิเศษคือเป็นความนิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย มีการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลอยู่ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็นวิชาทฤษฎีดนตรีและการปฏิบัติดนตรี การเรียนปฏิบัติดนตรีสากลแยกออกเป็นสองประเภท คือ การเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลตามความถนัดของแต่ละบุคคล และการเรียนรู้ปฏิบัติดนตรีในลักษณะของการรวมวง (Ensemble)

การเล่นรวมวงในระดับนี้มีตั้งแต่การรวมวงอย่างง่าย ๆ และสูงขึ้นตามลำดับความรู้ความสามารถของผู้เล่น บทเพลงที่นำมาเล่นบรรเลงได้แก่บทเพลงสมัยนิยมทั่วไปทั้งที่เป็นบทเพลงเก่า และบทเพลงใหม่ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่วนเรื่องเวลาที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมนั้นจำเป็นต้องดำเนินการในลักษณะของกิจกรรมชุมนุม ชมรม หรือกิจกรรมพิเศษนอกเหนือหลักสูตร เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีเวลาในการฝึกซ้อมวงได้มากขึ้น นอกเหนือจากการเรียนการสอนปกติที่มีเวลาจำกัด

กิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยมที่จัดขึ้นในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยจากหลายด้านประกอบกันเพื่อช่วยให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ สามารถออกแสดงในงานต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการประกวดแข่งขันได้ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่อไปนี้

- บุคลากรด้านดนตรีสากล
- วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในวงดนตรีสากลสมัยนิยมขาดคุณภาพและมีไม่เพียงพอ
- การส่งเสริมสนับสนุนที่ยังขาดความจริงจังและต่อเนื่อง
- กระบวนการ วิธีการในการใช้คัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง
- แนวทางในการบริหารจัดการกิจกรรม
- เวลาเพื่อใช้ในการฝึกซ้อมเดี่ยว
- เวลาเพื่อใช้ในการฝึกซ้อมรวมวง
- คู่มือและตำราในการจัดกิจกรรมยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน
- ขาดความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรีสากล
- ประสบการณ์ทางด้านทักษะ และเทคนิคพิเศษในแต่ละเครื่องมือ
- องค์กรที่รับผิดชอบกิจกรรมของเยาวชนโดยเฉพาะ เป็นต้น

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมในรูปแบบของชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยมในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี มีการจัดทำกิจกรรมดังกล่าวในหลายโรงเรียน โดยเฉพาะในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาบางโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถออกแสดงและเข้าร่วมในการประกวดแข่งขันจนเป็นที่ยอมรับ ถึงแม้ว่าการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมจะเป็นกิจกรรมของวงดนตรีที่มีขนาดเล็กก็ตาม แต่เป็นกิจกรรมที่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้ความสนใจและเป็นกิจกรรมที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม ที่จัดขึ้นในรูปของกิจกรรมชุมนุม โดยนักเรียนร่วมกันจัดทำ ภายใต้ขอบเขตที่เยาวชนพึงมีและพึงได้ ทั้งนี้เพื่อทราบและนำผลไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีสากลและการจัดกิจกรรมดนตรีสากลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรีในแต่ละด้าน ต่อไปนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

1.2.2 เพื่อศึกษาวิธีการคัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง ของวงดนตรีสากลสมัยนิยม

1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.3.1 ทราบขั้นตอนการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยมที่เป็นอยู่ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี

1.3.2 ทราบวิธีการคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องของวงดนตรีสากลสมัยนิยม

1.3.3 ผลของงานวิจัยจะเป็นแนวทางในการนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงรูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลอื่น ๆ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.4.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ของวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี ที่มีการจัดกิจกรรมขึ้นในระหว่างปีการศึกษา พ.ศ.2543 - พ.ศ.2544 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

1.4.1.1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

1.4.1.2 โรงเรียนเบญจมานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

1.4.1.3 โรงเรียนท่าใหม่ “ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” อำเภอท่าใหม่ จังหวัด

จันทบุรี

1.4.1.4 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี

1.4.1.5 โรงเรียนสอยดาววิทยา อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

1.4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการวิจัย ประกอบด้วย

1.4.2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม จำนวน 5 คน

1.4.2.2 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมดนตรีสากลสมัยนิยม จำนวน 56 คน

1.5 นิยามศัพท์ของการวิจัย

1.5.1 การสนับสนุน (Support) หมายถึงการให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

1.5.2 การประสมวง (Ensemble) หมายถึงการรวมตัวกันของนักดนตรี เพื่อร่วมกันดำเนินการจัดกิจกรรมดนตรีตามบทบาทหน้าที่ เช่น การเล่น การขับร้อง ผู้ร่วมงาน เป็นต้น

1.5.3 การปรับวง หมายถึงการปรับเปลี่ยนหรือปรุงแต่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ นุเคราะห์วิธีการเล่นเครื่องดนตรี การบรรเลง การขับร้อง และอื่น ๆ ให้พัฒนาด้วยกระบวนการเทคนิคยุทธวิธี เพื่อคาดหวังว่าวงดนตรีจะมีคุณภาพดีขึ้น

1.5.4 การประกวดแข่งขัน หมายถึงการแสดงของวงดนตรี เพื่อจัดลำดับความสามารถด้านทักษะดนตรีสากลของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

1.5.5 การซ้อมเดี่ยว หมายถึง การฝึกซ้อมของบุคคลเมื่อมีเวลาว่าง เพื่อฝึกฝนทักษะดนตรีในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ เช่น ด้านการเล่น การบรรเลง หรือขับร้องเพลง

1.5.6 แกะเพลง หมายถึง การฝึกฝนทักษะดนตรีสากล ได้แก่ การฟัง การอ่านโน้ต การเขียนโน้ต การฝึกเครื่องดนตรีสากลในทุกเครื่องมือ รวมทั้งการขับร้องเพลง ที่ลอกเลียนแบบมาจากเพลงต้นฉบับเดิม

1.5.7 กิจกรรม (Activity) หมายถึง กระบวนการในการเรียนรู้ เรื่องการจัดทำวงดนตรีสากลสมัยนิยม

1.5.8 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม หมายถึง ครู-อาจารย์ของโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษา และรับผิดชอบในกิจกรรมชุมนุมดนตรีสากลสมัยนิยมโดยเฉพาะ

1.5.9 ความสำเร็จ (Success) หมายถึงการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม จนสามารถออกทำการแสดง หรือการเข้าร่วมการประกวดแข่งขันได้

1.5.10 โครงการ (Planing) หมายถึง แบบแผนหรือสิ่งที่กำหนดไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของวงดนตรีสากลสมัยนิยมในแต่ละภาคเรียน

1.5.11 ชุมนุม หมายถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความสนใจในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ที่โรงเรียนจัดให้มีขึ้น โดยนักเรียนร่วมกันกระทำกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความสมัครใจ โดยต้องมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 80 % จึงนับได้ว่าการร่วมกิจกรรม และผลการเข้าร่วมกิจกรรมไม่คิดเป็นคะแนนได้หรือตก

1.5.12 ซ้อมปกติ หมายถึง การซ้อมในลักษณะรวมวงมีสมาชิกครบ เพื่อฝึกฝนปฏิบัติการเล่น บรรเลง หรือขับร้องเพลง ตามตารางเวลาที่กิจกรรมชุมนุมดนตรีสากลสมัยนิยมได้กำหนดนัดหมายไว้

1.5.13 **ซ้อมกรณีพิเศษ** หมายถึง การฝึกซ้อมในลักษณะรวมวงมีสมาชิกครบ เพื่อฝึกซ้อมการเล่น บรรเลง หรือขับร้องเพลง ที่เป็นการเฉพาะกิจเวลาเร่งด่วนที่ไม่ได้กำหนดไว้ในตารางเวลาของการฝึกซ้อมปกติ

1.5.14 **ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Music)** หมายถึง เครื่องดนตรีที่ควบคุมการใช้งานโดยระบบวงจรไฟฟ้า หรือที่เรียกว่าดนตรีไฟฟ้า

1.5.15 **ดนตรีสากล (Western Music)** หมายถึง ดนตรีทุกประเภทที่มีรากเหง้ามาจากดนตรีตะวันตก

1.5.16 **นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม** หมายถึง นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมในชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยมของแต่ละภาคเรียน

1.5.17 **ผู้ควบคุมวง** หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม หรือผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกให้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลวงดนตรีแทนอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม

1.5.18 **เพลงยอดนิยม (Popular Song)** หมายถึง เพลงที่กำลังได้รับความนิยม และได้รับการยอมรับจากกลุ่มผู้ฟังจำนวนหนึ่ง กับช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือบางครั้งเรียกว่าเพลงสมัยนิยม

1.5.19 **เพื่อนร่วมงาน** หมายถึง บุคคลใดก็ตามที่มีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยมทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

1.5.20 **วงดนตรีสากลสมัยนิยมหรือ วงดนตรีป๊อป หรือ วงดนตรีสตริง** หมายถึง วงดนตรีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งรูปแบบและวิธีการเล่น วงดนตรีสากลสมัยนิยมเป็นวงดนตรีที่ได้รับความนิยมมากในหมู่เยาวชน โดยเน้นเครื่องดนตรีที่เป็นเครื่องดนตรีไฟฟ้า ใช้ระบบเสียงและทฤษฎีดนตรีแบบตะวันตก บรรเลงเพลงไปตามความนิยมของยุคสมัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรีและเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่วิจัยมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 กิจกรรม

“ กิจกรรม ” ตามความหมายของราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

“ กิจกรรม ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Activity หมายถึงการกระทำซึ่งมักจะปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งในสมัยนี้แปลกันว่า กิจกรรม (สอ เสถบุตร, 2534: 15)

“ กิจกรรม ” หมายถึงการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจและถนัด มิใช่กิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อผู้เรียนในการเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนและสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดว่าเป็นการประกอบกิจกรรมร่วมกันโดยผู้เรียนช่วยกันคิดช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหาอันเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535: 3)

นักการศึกษาได้ให้ชื่อเรียกการทำกิจกรรมในโรงเรียนไว้หลายคำ เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-Curricular Activities) เพราะเห็นว่ากิจกรรมนั้นไม่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแต่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติของผู้เรียน ต่อมาการเรียนการสอนมีแนวคิดว่าการเรียนนั้นควรจะไปด้วยกันกับบทเรียนจึงเรียกชื่อใหม่ว่า “ กิจกรรมร่วมหลักสูตร ” (Co-Curriculum Activities) แต่ยังคงมีความหมายว่ากิจกรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่น่ามาประกอบบทเรียนเท่านั้น ดังนั้นกิจกรรมเหล่านี้กับหลักสูตรควรเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันไม่ควรแยกกันจึงใช้คำให้เกิดความหมายรวมกันว่า “ กิจกรรมนักเรียน ” (Student Activities) (สุวกิจ ศรีปัดดา, อ้างถึงใน ประดับ นิลพังงา, 2526: 6)

กิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาโดยมีนักเรียนสมัครใจร่วมมือดำเนินการภายใต้การยอมรับและช่วยเหลือของสถานศึกษาโดยไม่คิดเป็นผลการเรียนได้ตก แม้กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะมีชื่อเรียกต่างกันไปบ้างแต่มีความหมายใกล้เคียงกัน ซึ่งส่วนมากจะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่นักเรียนร่วมกันจัดขึ้นด้วยความสมัครใจ โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสถานศึกษา ไม่คิดหน่วยกิต และได้ตก ที่มุ่งเน้นเพื่อความบันเทิง เสริมความรู้ และความสามารถ

กิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึงกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาการโดยตรง จัดเป็นชั่วโมงพิเศษให้ในเวลาเรียนหรือหลังจากเลิกเรียนมีบรรยากาศเป็นกันเองมากกว่าในห้องเรียน มีอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติร่วมอยู่ด้วย (สุรินทร์ สรสิริ, อ้างถึงใน ใจจริง บุญเรืองรอด, 2541: 2)

อลิตโตเตล (อ้างในประดับ นิลพงา, 2526: 4) กล่าวว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมเมื่ออยู่รวมกันก็จำเป็นต้องสร้างกฎเกณฑ์ และมีกิจกรรมร่วมกัน ผู้เรียนเมื่อเรียนรวมกันเป็นกลุ่มก็ย่อมจะมีการกระทำร่วมกันมีบทบาทในการคิดสร้างสรรค์วางแผน และปฏิบัติงานโดยกลุ่มนิสิต นักศึกษานักเรียนเป็นผู้ดำเนินการ จึงเรียกว่ากิจกรรมนักเรียน หรือกิจกรรมนิสิตนักศึกษา Dictionary of Education ของคาร์เตอร์ วิกู๊ด (Carter V. Good) ให้ความหมาย Extraclass Co - Curriculum ไว้ว่า ความหมายของศัพท์เดิมเรียก Co - Curriculum หรือ Extraclass curriculum แล้วเปลี่ยนมาเป็น Extraclass แทนซึ่งอาจสับสนเนื่องจากใช้ Co-Curriculum จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาไป ถ้าใช้ Extraclass ความหมายอาจแตกต่างไปจาก กิจกรรมเสริมหลักสูตร

เมื่อ 40 ปีที่ผ่านมา เอลเบิร์ต เค เฟรดเวล (Elbert K. Fredwell) ได้เปิดสอนวิชากิจกรรมนอกหลักสูตรขึ้นที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย และที่มหาวิทยาลัยวิลเลียม รวมทั้งแมรีเมืองวิลเลียมส์ เบอร์ก รัฐเวอร์จิเนีย มีการจัดให้มีสถานักศึกษา (Student Council) หลังจากนั้นเป็นต้นมาความคิดเกี่ยวกับกิจกรรมของนิสิตก็ขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curriculum Activities) กิจกรรมพิเศษ (Apeccial Activities) กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-Curriculum Activities) กิจกรรมนอกห้องเรียน (Outside Classroom Activities) กิจกรรมนิสิต กิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมนักเรียน (Student Activities) เป็นต้น แม้จะมีชื่อเรียกการจัดกิจกรรมเหล่านี้ต่างกันไปหลายคำก็ตามแต่คำเหล่านี้โดยทั่วไปก็ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกัน

สรุปได้ว่า คำว่ากิจกรรมที่นำมาใช้เรียกเพื่อการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งในโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-Curricular Activities) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (Cocurricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curriculum Activities) และอื่น ๆ ซึ่งหมายถึงการกระทำใด ๆ ก็ตาม ที่มีวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียน โดยผู้ประกอบกิจกรรมมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามความถนัด ตามความสนใจ โดยไม่คิดหน่วยกิตได้ตกและจัดขึ้นในรูปของสโมสร องค์การ สภา กลุ่ม ชุมนุม ชมรม โครงการ โดยได้รับการยินยอม และสนับสนุนจากสถานศึกษาตามวิถิทางแห่งประชาธิปไตย และกิจกรรมนั้นต้องเป็นไปตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2.1.1 จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนที่สมบูรณ์ต้องสามารถพัฒนานักเรียนได้ครบทุกด้านจำเป็นต้องให้โอกาสนักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การดูแลช่วยเหลือของครู เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบความถนัด ความสนใจ และเกิดประสบการณ์ใหม่ที่จะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยตัวของเขาเอง ในขณะที่นักเรียนร่วมมือกันทำกิจกรรมและสร้างความพอใจให้กับนักเรียนและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครู นักเรียน โรงเรียน และชุมชน ซึ่งทั้งหมดจะได้รับการส่งเสริมไปโดยไม่รู้ตัว กิจกรรมของนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุก โรงเรียนต้องให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษ

การจัดกิจกรรมเป็นการจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยา เป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้จักตนเองและบังคับตนเอง เพื่อสำรวจและพัฒนาความสนใจตามความถนัดของแต่ละบุคคล และเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่ออบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีศีลธรรมรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ให้ความสนใจกิจการของโรงเรียนช่วยให้หลักสูตรด้านวิชาการสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เกิดเป็นกฎเกณฑ์ มีระเบียบวินัยที่ดี มีความร่วมมือซึ่งกันและกัน รู้จักการปรับตัว และร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูอาจารย์กับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน เพื่อเตรียมตัวใช้ชีวิตที่ดีในสังคมต่อไป (ประดับ นิลพงา, 2526: 22-25)

2.1.2 หลักการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมใดก็ตามขึ้นอยู่กับธรรมชาติของกิจกรรมนั้น ๆ กับความต้องการของผู้เรียน โดยธรรมชาติแล้วกิจกรรมบางอย่างต้องจัดเป็นรายกลุ่ม เช่น การแสดงดนตรี แต่ในบางกิจกรรมสามารถทำเป็นรายบุคคลได้ ส่วนการจัดกิจกรรมควรเป็นหน้าที่ของนักเรียนเอง ครูอาจารย์ควรมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเท่านั้นแต่ไม่ควรยึดเป็นหลักการตายตัว ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงวุฒิภาวะของนักเรียนและกิจกรรมที่จะจัดด้วย ก่อนดำเนินกิจกรรมใด ๆ ครูที่ปรึกษากับนักเรียนจะต้องร่วมเขียนโครงการเสนอให้ได้รับการอนุมัติก่อน และเพื่อความชัดเจนในข้อมูลที่จะทำให้ผู้พิจารณาอนุมัติได้สะดวกขึ้น กิจกรรมดนตรีก็ควรใช้รูปแบบเดียวกันกับการเขียนโครงการทั่วไป คือจะต้องประกอบด้วยหลักการ เหตุผล หรือความจำเป็น วัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการดำเนินงานและระยะเวลา ทรัพยากรหรือการสนับสนุนที่ต้องใช้ ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมนั้น ๆ

2.1.3 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน การจัดกิจกรรมจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับงานและบุคคลหลายฝ่ายผู้ดำเนินกิจกรรมจึงต้องระมัดระวังหาทางป้องกันปัญหาไว้ล่วงหน้า โดยเฉพาะเรื่องการบริหารที่เกี่ยวกับเวลาซึ่งการจัดกิจกรรมใด ๆ ก็ตามมีความจำเป็นต้องใช้เวลาจำนวนหนึ่ง หรืออาจมากบ้างน้อยบ้างตามธรรมชาติของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อใช้ในการฝึกฝนดำเนินกิจกรรม เวลาในการจัดกิจกรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1.3.1 ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ระยะเวลาของการจัดกิจกรรมนั้น ๆ จะต้องไม่ยาวนานจนเกินไปเพราะจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย และระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมควรเหมาะสม กระชับรวดเร็ว

2.1.3.2 โอกาสในการจัดกิจกรรม โอกาสในการจัดกิจกรรมไม่มีกฎเกณฑ์ให้ยึดถือเป็นหลักเกณฑ์ตายตัวแต่กิจกรรมต่าง ๆ ถูกจัดขึ้นตามประเพณีนิยมในยามที่มีเวลาว่าง ตามที่มีเวลาโอกาสเอื้ออำนวย และเหมาะสม ได้แก่

- 1) จัดตามเทศกาลเป็นประเพณีประจำ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันลอยกระทง วันวิสาขบูชา เป็นต้น
- 2) จัดในเวลาว่าง ถ้ากิจกรรมไม่ถูกจำกัดด้วยประเพณีก็มักนิยมจัดกันขึ้นในเวลาว่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการว่างจากการศึกษาเล่าเรียน
- 3) จัดตามโอกาสเหมาะ เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นและอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ย่อมจะได้รับความสนใจ เช่น เหตุการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การสู้รบ เป็นต้น
- 4) จัดในเวลาที่เหมาะสม กิจกรรมที่จัดอาจเหมาะกับเวลาที่แตกต่างกัน เช่น จัดขึ้นในเวลาเช้า สาย เทียง กลางคืน เป็นต้น (ใจจริง บุญเรืองรอด, 2541: 92)

2.1.4 ประโยชน์ของกิจกรรม

การจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน เป็นการให้โอกาสกับผู้ร่วมกิจกรรมได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการเพิ่มพูนทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และทักษะทางสังคมให้ผู้เรียนได้ค้นตนเองเกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษที่แอบแฝงอยู่ และเกิดประสบการณ์ใหม่ที่จะก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ด้วยตัวของเขาเองกำลังส่วนเกินที่มีอยู่ในตัวนักเรียนจะถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่ ประโยชน์ของกิจกรรมมีผลต่อตนเอง ดังนี้

2.1.4.1 ก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกายและจิตใจ หมายความว่าถึงมีสุขภาพกายที่ดี สุขภาพจิตที่สมบูรณ์ และมีค่านิยมที่เหมาะสม

2.1.4.2 ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2.1.5.3 รู้จักตนเอง (Self - realization) ดีขึ้น

2.1.4.4 มีโอกาสพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.1.4.5 มีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ

2.1.4.6 มีโอกาสฝึกความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม

2.1.4.7 ได้สนองตอบความสนใจและความสามารถของตนเอง

2.1.4.8 ได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกัน

2.1.4.9 มีโอกาสนำความรู้เชิงวิชาการไปสู่การปฏิบัติ

2.1.4.10 มีโอกาสสร้างความภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) (ชาญชัย อินทรประวัตติ,
2540 : 178)

2.1.5 กิจกรรมดนตรี

ดนตรีสามารถดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตัวมันเอง และสามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกับงานส่วนอื่น ๆ ได้หลายลักษณะ เช่น การขับร้องเพลง การเล่น บรรเลงดนตรี การฟังดนตรี กิจกรรมเพลงประกอบจังหวะ กิจกรรมดนตรีแบบสร้างสรรค์เป็นการแสดงออกถึงความสามารถเฉพาะตัวด้านความคิดและจินตนาการ กิจกรรมดนตรีจึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการจัดกิจกรรมในสังคมและในหมู่เยาวชน

การดนตรีมีบทบาทต่อชุมชนอย่างมาก จัดเป็นกิจกรรมยามว่าง และจัดขึ้นเพื่อเป็นการผ่อนคลาย การจัดกิจกรรมประเภทเต้นรำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจปลุกกระตือรือร้นความซึ่กเหิมให้กับทหารหาญ และเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองชัยชนะ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่เป็นนันทสพ และเป็นการจัดขึ้นเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจให้กับประชาชนอีกด้วย (กำธร สุนพงษ์ศรี, อ้างถึงในพิระพงศ์ บุญศิริ, 2524: 145-147)

นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลงจัดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกซึ่งความสามารถเฉพาะ กิจกรรมดนตรีมีมาตั้งแต่โบราณ และชี้ให้เห็นถึงคุณค่าความสำคัญของชีวิตคุณค่าของมนุษย์ ดนตรีจัดเป็นเครื่องสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สึกของผู้เล่นและผู้ฟัง มีคุณค่าต่อจิตใจ ดังนั้นดนตรีจึงจัดเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อบุคคลในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้ปรับคุณภาพชีวิต ลดภาวะความเครียดทางอารมณ์ ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเพื่อเตรียมพร้อมที่จะทำงานต่อไป (พิระพงศ์ บุญศิริ, 2542: 79-84)

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2537: 157) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมดนตรีในระดับมัธยมศึกษาควรมีทั้งในด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีและการบรรยาย เพราะผู้เรียนในวัยนี้มีความพร้อมและมีสมาธิสำหรับด้านทักษะดนตรีผู้เรียนควรใช้เวลาในห้องเรียนในการฝึกทักษะต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้ไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ให้เกิดความชำนาญแม่นยำความถูกต้องในการเล่น ปลุกฝังความคิดในเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นความต้องการของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาและทักษะดนตรี (Music skills) ที่ประกอบด้วยสาระต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง (Listening) การร้อง (Singing) การเล่น (Playing) การเคลื่อนไหว (Moving) การสร้างสรรค์ (Creating) และการอ่าน (Reading)

Louisa Somervils (1988: 42) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่นดนตรีเป็นวง (Band) วงดนตรีแต่ละกลุ่มจะเล่นตามความชอบของตนเองอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถที่พอ ๆ กัน และมักเริ่มต้นจากกลุ่ม

เพื่อนที่ใกล้ชิดกันก่อน บทเพลงที่นำมาบรรเลงควรเริ่มต้นจากงานเพลงของศิลปินที่มีชื่อเสียง บทละครหรือภาพยนตร์ที่นิยม แล้วจึงเขียนบทเพลงของตนเองเองสร้างงานตามสไตล์ของวง

สรุปได้ว่า กิจกรรมดนตรีเป็นสิ่งที่มีความหมายในสังคมมีความหมายต่อชุมชนอย่างมาก จัดเป็นกิจกรรมยามว่างและจัดขึ้นเพื่อการผ่อนคลาย นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง จัดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกซึ่งความสามารถเฉพาะตัว กิจกรรมดนตรีจัดเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อบุคคลในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ใช้ปรับปรุงคุณภาพชีวิต กิจกรรมดนตรีในระดับมัธยมศึกษาควรมีทั้งในด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีและทฤษฎีดนตรี เพราะผู้เรียนในวัยนี้มีความพร้อม มีสมาธิ สำหรับด้านทักษะดนตรี ซึ่งผู้เรียนควรใช้เวลาในห้องเรียนในการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมกันเป็นกลุ่มตั้งเป็นชุมนุม ชมรม หรือกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจในเรื่องของดนตรี รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการแสดงออกในความสามารถเฉพาะตัวที่มีคุณค่าทางจิตใจ และควรประกอบด้วยสาระสำคัญ ด้านเนื้อหาสาระดนตรี และด้านทักษะดนตรี กิจกรรมดนตรีที่มีลักษณะเป็นวงดนตรีจะเริ่มเล่นตามความชอบของตนเองอาศัยผู้มีความรู้ความสามารถที่พอ ๆ กันโดยเริ่มต้นจากกลุ่มเพื่อนที่ใกล้ชิดกันก่อน บทเพลงที่นำมาบรรเลงควรเริ่มต้นจากงานเพลงของศิลปินที่มีชื่อเสียง บทละครหรือภาพยนตร์ที่นิยม แล้วจึงเขียนบทเพลงของตนเองเองสร้างงานตามสไตล์ของวง

2.1.6 กิจกรรมดนตรีสากลในโรงเรียน

ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (2544: 16) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันแนวคิดในการสอนดนตรีในโรงเรียนได้เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่องของความสนุกสนานเพลิดเพลิน จึงทำให้เกิดแนวคิดปรัชญาการเรียนดนตรีเป็นการได้รับความสุขจากดนตรี (Enjoyment) วิชาดนตรีถูกปรับเปลี่ยนให้มาเป็นกลุ่มวิชาว่าด้วยประสบการณ์สุนทรีย์ (Aesthetic)

สุกรี เจริญสุข (2540: 56-59) กล่าวว่า การเรียนการสอนวิชาดนตรีในระดับประถมศึกษาและมัศึกษานั้น ควรจัดขึ้นเพื่อพัฒนาและให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

2.1.6.1 เรียนดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะ (Skills) ทักษะเป็นเรื่องของความคุ้นเคย ความชำนาญ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งสามารถแยกเป็นทักษะในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) ทักษะในการฟังดนตรี
- 2) ทักษะในการขับร้องเพลง
- 3) ทักษะในการเล่นเครื่องดนตรี
- 4) ทักษะในการอ่านโน้ต

2.1.6.2 เรียนดนตรีเพื่อความเข้าใจ (Understanding) ประกอบด้วย

- 1) ความสำคัญของรูปแบบดนตรี
- 2) พัฒนาการและประวัติความเป็นมาของดนตรี

- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับศาสตร์แขนงอื่น ๆ
- 4) ดนตรีกับชีวิตในสังคมปัจจุบัน
- 5) ดนตรีกับการแสดงออก
- 6) ดนตรีพื้นฐานสำหรับผู้เรียน
- 7) รสนิยมที่ดีกับดนตรี

2.1.6.3 การแสดงกิจกรรมดนตรี (Performing) ประกอบด้วย

- 1) การแสดงออกทางร่างกาย
- 2) การร้องเพลง
- 3) การแสดงดนตรีหรือกิจกรรมดนตรี
- 4) การเล่นดนตรี

2.1.6.4 การจัดการ (Organizing) การนำเอาทักษะทางด้านดนตรีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ได้แก่

- 1) การจัดการองค์กร ตั้งวงดนตรีและบริหารวงดนตรี
- 2) การสร้างสรรค์งานดนตรี
- 3) การจัดการวงดนตรี

2.1.6.5 การอธิบาย (Describing) เพื่อมุ่งให้เกิดทักษะในการแสดงท่าทางประกอบ การบรรเลงดนตรีและการเขียนอธิบายดนตรี การเข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางดนตรี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลที่มีอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นสามารถเขียนเป็นตารางแสดงการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลในโรงเรียน และการจัดกิจกรรมดนตรีตามระดับชั้นเรียน ต่อไปนี้

**ตารางที่ 1 ตารางแสดงการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล
ในโรงเรียน และการจัดกิจกรรมดนตรี
ตามระดับชั้นเรียน**

ระดับชั้นเรียน	บังคับเรียน	บังคับเลือก	เลือกเสรี
ชั้นอนุบาล	ดนตรีทั่วไป	กลุ่มขับร้อง เล่นเครื่องดนตรี	- -
ชั้นประถมศึกษา	ดนตรีทั่วไป	กลุ่มขับร้อง ชั้นเรียนเครื่องดนตรี	ขับร้องประสานเสียง วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย วงออร์เคสตรา วงแจ๊ส วงโยธวาทิต
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย	ดนตรีทั่วไป	เรียนดนตรีปฏิบัติราย – บุคคล ทฤษฎีดนตรี ชั้นเรียนเครื่องดนตรี ชั้นเรียนขับร้อง	วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย วงโยธวาทิต วงออร์เคสตรา วงแจ๊ส วงแชมเบอร์มิวสิก วงขับร้องประสานเสียง วงแจ๊ส วงสตริงคอมโบ วงดนตรีสากลสมัยนิยม

จากตารางแสดงการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลในโรงเรียนและการจัดกิจกรรมดนตรีตามระดับชั้นเรียน แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาการจัดกิจกรรมดนตรีสากลในแต่ละระดับชั้น ของวิชาดนตรีทั่วไปกับผู้เรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา ในการมีโอกาสดูได้เรียนรู้ทักษะดนตรีต่าง ๆ อย่างครบถ้วน โดยเน้นการอ่าน และการร้องเพราะเป็นทักษะดนตรีที่ไม่ต้องลงทุนมาก นอกจากนี้ ผู้เรียนดนตรีควรมีโอกาสได้เล่นเครื่องดนตรีบางชนิด เช่น ขลุ่ย กีตาร์ หรือเครื่องตีประเภทต่าง ๆ ส่วนในด้านองค์ประกอบดนตรีเรื่อง จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน สีสันทัน รูปแบบ

และลักษณะของเสียงควบคู่กันไปรวมทั้งกิจกรรมดนตรีที่นำไปรวมกับศิลปะแขนงอื่น ๆ เช่น การละครเป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะผู้เรียนในวัยนี้ชอบสร้างสรรค์และการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ การนำดนตรีไปรวมกับศิลปะการแสดงทำให้สามารถขยายขอบเขตการแสดงกว้างออกไป และสามารถทำได้ด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปของชมรม ชุมนุม สมาคม เป็นต้น

ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา การวิจัยส่วนใหญ่มักเป็นงานวิจัยในเชิงสำรวจความคิดเห็นสภาพและปัญหาที่เป็นอยู่ ผลการวิจัยที่น่าจะนำมาเป็นแนวทางดำเนินงานกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นคือ บุคลากรระดับผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับกิจกรรมน้อยอยู่ ครูที่ปรึกษากิจกรรมขาดการนิเทศอย่างพอเพียง การจัดกิจกรรมอิสระมักกำหนดความพร้อมจากทางโรงเรียน นักเรียนบางส่วนรู้สึกลัวกิจกรรมบางอย่างเสียเวลาโดยใช่เหตุ โรงเรียนยังมีปัญหาในการจัดกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน เช่น การสนับสนุนของทางโรงเรียน ความร่วมมือของครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ สื่อเอกสาร และสถานที่ เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537: 280)

ประสพโชค ภคธรา (2543: สัมภาษณ์) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมดนตรีสากลในระดับนักเรียนมัศึกษานั้นควรเป็นการจัดที่อยู่นอกเหนือเวลาเรียนปกติ โรงเรียนต้องให้ความสำคัญให้การสนับสนุน โดยเริ่มจากฝ่ายวิชาการของโรงเรียนต้องเปิดวิชาเลือกเสรีรายวิชาดนตรีสากลให้กับนักเรียนได้เลือกเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกลั่นกรอง และคัดเลือก ผู้เรียนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้ในระดับหนึ่ง ต่อจากนั้นการจัดกิจกรรมดนตรีก็จะมีความชัดเจนต่อเนื่อง และสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นผู้ที่มีใจรักในดนตรี มีพื้นฐานดนตรีสากลมาแล้วระดับหนึ่ง โดยมีผู้ปกครองให้การสนับสนุน ผู้ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต้องมีความรับผิดชอบสามารถจัดแบ่งเวลาเพื่อการฝึกซ้อมเดี่ยว และการซ้อมรวมวงได้ มีเหตุผลเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดีของวง เป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี มีวินัย เคารพเชื่อฟังครูผู้สอน และเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลากิจกรรมจึงจะประสบความสำเร็จได้

รุ่งรัตน์ ชาญกิจ (2543: สัมภาษณ์) กล่าวว่า ในระดับมัธยมศึกษากิจกรรมเหล่านี้ควรศึกษาเรียนรู้ในระดับสมัครเล่นเท่านั้นไม่ควรยึดเป็นงานอาชีพ เพราะการเล่นดนตรีนั้นต้องใช้เวลาจำนวนมากในการฝึกซ้อม ทั้งการซ้อมเดี่ยว และการซ้อมรวมวง ซึ่งอาจทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทุ่มเททำงานจนเสียการเรียนด้านอื่น อีกทั้งการที่สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมเรียนอยู่คุณละระดับชั้น และสมาชิกเรียนอยู่ต่างห้องเรียนจึงเป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนสำหรับการบริหารจัดการกิจกรรมดนตรีสากลดังกล่าวในขณะยังเป็นนักเรียน

วารินทร์ สุภาภรณ์ (2543: สัมภาษณ์) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมดนตรีสากลในระดับนักเรียนมัศึกษานั้น ควรเป็นการจัดที่อยู่ในระดับพื้นฐานเบื้องต้น เพื่อความรักในดนตรีหรือเพื่อความบันเทิงเริงรมย์ มากกว่าการทุ่มเทเหมือนนักดนตรีอาชีพ เลือกเพลงหรือแนวดนตรีที่ง่าย ๆ ไม่ยุ่งยาก

ซับซ้อน เพราะการดำเนินกิจกรรมทางดนตรีที่ดีและให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมร่วมกันแก้ไขปัญหาและอุปสรรค เพื่อผลักดันให้งานของกิจกรรมเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันไม่ควรจัดกิจกรรมด้วยความเครียด หรือถูกกดดันจากสภาพของการเน้นเพื่อการคาดหวังรางวัลในการแข่งขัน หรือเพื่อบำเหน็จให้เป็นไปตามรูปแบบธุรกิจเต็มตัว

สุภาคินัย จันทรรกุล (2543: สัมภาษณ์) กล่าวว่า ภูเขาแห่งความสำเร็จในการจัดกิจกรรมใด ๆ ก็ตามเกิดขึ้นจากการรวมเอาความสามารถที่แตกต่างของคนในกลุ่มมาใช้ร่วมกันได้อย่างลงตัว เป็นเอกภาพ และที่สำคัญที่สุดของการจัดกิจกรรมก็คือการยอมรับการประนีประนอม เพื่อบ่มมั่นที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของทีมทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัวและส่วนรวมจนสามารถผลักดันให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ ก้าวไปถึงเป้าหมายที่ต้องการ

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรี

นักการศึกษาได้พยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อหาวิธีการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางดนตรี โดยอาศัยจิตวิทยาพัฒนาการเป็นพื้นฐาน แนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีในประเทศไทย

แนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีในประเทศไทยสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.2.1.1 หลักการสอนดนตรีของหม่อมดุษฎี บริพัตร

หม่อมดุษฎี บริพัตร ได้แนะหลักการสอนดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวเป็นหลักไว้ในบทความเรื่อง “ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ” (2520) และหนังสือ “ แผนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ขั้นพื้นฐาน ” (2522) ณรุทธ สุทธจิตต์ (2538: 104 – 105) ได้สรุปสาระสำคัญในเรื่องหลักการสอนดนตรีไว้ว่า หลักการสำคัญคือการบูรณาการทักษะดนตรีและการเคลื่อนไหว โดยให้ผู้เรียนใช้พื้นฐานทางการเคลื่อนไหวและทักษะดนตรีเป็นสื่อ ผู้เรียนจะคิด วิเคราะห์ วิจัย สันทนา แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน ผู้เรียนจะพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งพร้อม ๆ กับทักษะต่าง ๆ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการใช้ดนตรี

วิธีการของหม่อมดุษฎี บริพัตร สำหรับการเรียนการสอนดนตรีนั้น ผู้เรียนจะรู้และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น ผู้เรียนควรสำรวจความสามารถของตนเอง ในด้านต่อไปนี้เป็น การเคลื่อนไหว การร้อง การเปล่งเสียง ตามพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความถูกต้องในเรื่องจังหวะ ผู้สอนจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะในด้านการร้อง การฟังและการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นการที่ผู้เรียนตอบสนองกับดนตรี

ขั้นที่ 2 ทักษะพื้นฐานชั้นกลาง เมื่อผู้เรียนสามารถควบคุมทักษะพื้นฐานเบื้องต้นได้แล้ว ผู้สอนจะเริ่มแนะนำและเน้นให้ผู้เรียนแสดงทักษะด้านต่าง ๆ มากขึ้น

ขั้นที่ 3 ทักษะในระดับสูง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับวรรณคดีดนตรี การรับรู้ด้านดนตรีองค์ประกอบของดนตรี และการสร้างสรรค์ทางด้านดนตรี ผู้เรียนจะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพยายามคิดสร้างสรรค์การเคลื่อนไหว หรือสร้างสรรค์ทางด้านดนตรี เพื่อแสดงถึงความเข้าใจเกี่ยวกับวรรณคดีดนตรี

หลักการและวิธีการสอนดนตรีของหม่อมดุษฎี บริพัตร จะเน้นการพัฒนาการทางด้านการเคลื่อนไหวพื้นฐานควบคู่กับการเรียนดนตรี จึงใช้ชื่อว่า “ทักษะทางดนตรีและนาฏศิลป์” จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนคือการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ โดยผู้เรียนใช้ความคิดของตนเองเป็นหลัก

2.2.1.2 หลักการสอนดนตรีของอรรถพร บรรจงศิลป์

อรรถพร บรรจงศิลป์ (2538: 5 –14) ได้เสนอแนะการสอนดนตรีไว้ในหนังสือ “การสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษา” ไว้ว่าสิ่งที่ครูควรสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ประกอบด้วย

- 1) ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของดนตรี ได้แก่ จังหวะ ทำนองเพลง เสียงประสาน ฉันทลักษณ์ อารมณ์ของเพลง และรูปแบบของเพลง
- 2) มีทักษะพื้นฐานทางดนตรี 6 ทักษะ คือ ทักษะการฟังเพลง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่านโน้ต
- 3) รู้วรรณคดีดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนรู้ประวัติความเป็นมาของบรรพบุรุษให้รู้ว่ดนตรีเป็นสื่อในการแสดงออกถึงความรู้สึก และอารมณ์ของมนุษย์ การสอนวรรณคดีดนตรีจำเป็นต้องมีเนื้อหากว้างขวางเพื่อจะได้ครอบคลุมประวัติความเป็นมา และการแสดงออกของอารมณ์ของมนุษย์ได้ชัดเจน เพลงที่ควรจะสอนได้แก่ เพลงพื้นเมือง (Folk Music) ดนตรีศิลป์ (Art Music)

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีในต่างประเทศ

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2538: 107-126) ได้กล่าวสรุปแนวคิดและทฤษฎีการสอนดนตรีในต่างประเทศที่ได้รับความนิยมและใช้กันแพร่หลายทั่วโลก ดังนี้

2.2.2.1 หลักการสอนดนตรีของดาลโครซ

เอมิล ชาคส์ – ดาลโครซ (Emile Jaques – Dalcroze, 1865 – 1950) ผู้ประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวสวิส หลักการสำคัญในการสอนดนตรีของดาลโครซ คือ ยูริทึมมิค (Eurhythmics) หมายถึงการเคลื่อนไหวทางจังหวะที่ดี จุดเน้นของวิธีนี้คือการให้ความสนใจและพัฒนาความรู้สึกของผู้เรียนในการตอบสนองต่อดนตรีและความสามารถในการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนั้นออกมาในลักษณะของการเคลื่อนไหว การเรียนการสอนดนตรีของดาลโครซจะมุ่งพัฒนา

ความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองมุ่งให้นักเรียนเห็นความสำคัญและพัฒนาความสามารถในการแสดงออกของตนในด้านการเคลื่อนไหวร่างกายเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางดนตรี

วิธีการของดัลโครซเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางดนตรีในสามลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 ยูริธึมมิก (Eurhythmic) หมายถึง การเคลื่อนไหวจังหวะโดยให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปกับบทเพลงตามความรู้สึกหรืออารมณ์การเคลื่อนไหวนี้จะนำไปถึง การพัฒนาการรับรู้และตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้เรียน

ลักษณะที่ 2 โซลเฟจ (Solfege) หมายถึงการให้ผู้เรียนได้พัฒนาการทางด้านการอ่านโน้ตเพลง (Sight reding) โดยใช้ระบบตัวโน้ตแบบซอล – ฟา แบบอยู่กับที่

ลักษณะที่ 3 อิมโพรไวเซชัน (Improvisation) หมายถึงการให้ผู้เรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีโดยอิสระ เครื่องดนตรีเปียโนเป็นเครื่องดนตรีที่สอนให้ผู้เรียนพัฒนาแนวความคิดและทักษะทางด้านอิมโพรไวเซชัน ได้แก่ การสร้างสรรค์ทางด้านดนตรี เช่น การแต่งเพลง เป็นต้น

2.2.2.2 หลักการสอนดนตรีของออร์ฟ

คาร์ล ออร์ฟ (Carl - Orff, 1895 – 1982) เป็นนักประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวเยอรมัน จุดมุ่งหมายพื้นฐานในการสอนดนตรีของออร์ฟ คือ การพัฒนาความสามารถความคิดสร้างสรรค์ทางด้านดนตรี เขาได้เสนอหลักการทางดนตรีศึกษาไว้ว่า การเรียนการสอนดนตรีควรเริ่มต้นจากเพลงและแนวคิดทางดนตรีที่ง่ายที่สุดไปสู่สิ่งที่ยากที่สุด ในวิธีการของออร์ฟนั้น ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่เขาต้องการเน้นและเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ดังนั้นการสำรวจสิ่งรอบตัวถือว่าเป็นกุญแจสำคัญในวิธีการของออร์ฟเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ทางด้านดนตรี

วิธีการพื้นฐานของออร์ฟ คือ การให้ผู้เรียนมีโอกาสสำรวจและทดลองสิ่งต่าง ๆ ทางด้านดนตรีโดยใช้คำพูด การร้อง และการเคลื่อนไหวเป็นสำคัญ

กระบวนการเรียนการสอนของออร์ฟได้แก่ การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อทำจังหวะโดยใช้สัญลักษณ์มือแสดงถึงความสูง-ต่ำของเสียงดนตรี การใช้เครื่องดนตรี เพื่อใช้เล่นเป็นเครื่องที่มีลักษณะการใช้งานที่ง่ายเหมาะกับทุกคน ผู้เรียนสนุกสนานไปกับการเรียนรู้ การใช้สัญลักษณ์โดยใช้สัญลักษณ์มือและตัวโน้ตระบบซอล-ฟา แบบอยู่กับที่ในการอ่านและเขียนโน้ต และใช้สัญลักษณ์มือแทนระดับเสียงของตัวโน้ต ช่วยในการร้อง การอ่าน และการเล่นดนตรี รวมทั้งการใช้จังหวะซ้ำทวน (Ostinato)

2.2.2.3 หลักการสอนดนตรีของโกดัล

โซลตาน โกดัล (Zoltan Kodaly, 1883 – 1967) เป็นนักประพันธ์เพลงชาวฮังการี ได้วางปรัชญาการศึกษาทางด้านดนตรีของชาวฮังการีเป็นแบบแผนมาจนถึงทุกวันนี้ จุดมุ่งหมาย

ของโคคายคือ ต้องการให้ชาวฮังการีมีความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีสามารถเขียนและอ่านภาษาดนตรีได้เช่นเดียวกับการเขียนและอ่านภาษาอังกฤษ

หลักการสำคัญของโคคาย คือ การเริ่มสอนดนตรีให้กับผู้เรียนเล็ก ๆ โดยใช้เพลงพื้นบ้านฮังการีในการสอนโดยเริ่มต้นจากการฟังก่อนเป็นลำดับแรกหลังจากผู้เรียนได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ทางด้านดนตรีจากภาษาละติน (แบบซอล - ฟา) ประกอบกับสัญลักษณ์มือ (Hand sign) โคคายได้วางปรัชญาการเรียนการสอนดนตรี ซึ่งใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไว้ดังนี้

- 1) ความสามารถทางดนตรีได้แก่ การอ่าน การเขียน และการคิดเป็นลัทธิของมนุษยชาติ
- 2) การเริ่มต้นการเรียนรู้ทางด้านดนตรีควรเริ่มต้นด้วยเรื่องดนตรีธรรมชาติที่ทุกคนมีอยู่ประจำตัวคือ เสียงร้อง ซึ่งจะทำให้ดนตรีซึมซาบเข้าไปอยู่ในจิตใจเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่แท้จริง
- 3) การเรียนรู้ทางดนตรีที่จะทำให้เกิดการรับรู้ทางดนตรีโดยสมบูรณ์ควรเริ่มเรียนตั้งแต่ผู้เรียน ๆ ในระดับประถมศึกษาหรือในระดับอนุบาลศึกษา
- 4) การเรียนรู้ภาษาซึ่งมีภาษาแม่แบบเป็นหลัก วรรณคดีดนตรีที่ควรนำมาใช้เริ่มต้น คือ ใช้ดนตรีพื้นบ้านซึ่งจัดเป็นภาษาแม่ทางดนตรี
- 5) วรรณคดีดนตรีที่ควรนำมาใช้ไม่ว่าจะเป็นดนตรีพื้นบ้าน หรือดนตรีประเภทอื่น ควรเป็นดนตรีที่มีคุณค่า

โคคาย เน้นการร้องเพลง และการอ่านโน้ตเป็นหลัก ดังนั้นวิธีการของโคคายที่ใช้ในการสอนจึงมุ่งเน้นในเรื่องการร้อง และการอ่านด้วย วิธีการสอนที่สำคัญของโคคายจะมุ่งพัฒนาความรู้ทางดนตรีทั่วไป โดยใช้กิจกรรมการร้องเพลงเป็นหลัก หลักการสำคัญของวิธีการโคคายสรุปได้ดังนี้ “ ดนตรีเป็นสิ่งที่สำคัญของมนุษย์ซึ่งควรได้รับการพัฒนามาตั้งแต่ผู้เรียน การฟัง และการร้องเพลงเป็นทักษะดนตรีที่ควรเน้นเป็นอันดับแรก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจซาบซึ้งในดนตรี การอ่าน การเล่นดนตรี การสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ควรสอนในระยะต่อมา และรวมทั้งการเคลื่อนไหวด้วย วรรณคดีที่ควรนำมาใช้คือ เพลงพื้นบ้านเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุด ในระยะต่อมาจึงนำเอาเพลงชั้นสูงที่มีคุณค่ามาใช้ในการเรียนการสอนหลักการนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนดนตรีได้ทุกประเทศทั่วโลก ” หลักการและวิธีการสำคัญของโคคายสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

- 1) จัดระบบระเบียบการร้องเพลงให้เป็นหลัก โดยเริ่มจากเพลงที่ง่าย ๆ ไปสู่เพลงที่ยากและสลับซับซ้อน
- 2) การร้องเพลงของโคคาย ใช้เสียง “ โด ” เป็นตัวโดนิค (Tonic) เคลื่อนที่

ไปตามระดับเสียงต่าง ๆ ในบันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scales) และใช้เสียง “ ลา ” เป็นตัวโตนิก (Tonic) เคลื่อนที่ไปตามระดับเสียงต่าง ๆ ในบันไดเสียงไมเนอร์ (Minor Scales)

3) ใช้สัญลักษณ์ของตัวโน้ตในระบบซอล – ฟา และสัญลักษณ์มือแทนระดับเสียง

4) ใช้ขลุ่ยรีคอร์เดอร์ (Recorder) และเครื่องประกอบจังหวะบางชนิดเป็นสื่อในการเรียนการสอน

2.3 ดนตรีสากล

ดนตรีตะวันตก หรือดนตรีคลาสสิก หมายถึงดนตรีลักษณะเดียวกัน ดนตรีสากลเป็นดนตรีของชาวตะวันตก เครื่องดนตรีสากลสามารถนำมาบรรเลงได้ทั้งในลักษณะเดี่ยว หรือเล่นรวมกันหลายเครื่องและสามารถรวมเป็นวงได้หลายรูปแบบแล้วแต่ความต้องการของผู้เล่น หรือรูปแบบของบทประพันธ์ ดังนั้นดนตรีสากลจึงหมายถึง ดนตรีของชาวตะวันตก เป็นดนตรีที่เล่นด้วยเครื่องดนตรีและทฤษฎีดนตรีของชาวตะวันตก ส่วนนักดนตรีจะเป็นใครหรือชนชาติใดก็ได้ หากเล่นหรือบรรเลงตามลักษณะดังกล่าวนี้ว่าเป็นดนตรีสากลทั้งสิ้น (สุกรี เจริญสุข, 2539: 34)

เครื่องดนตรีสากล สามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท คือ 1. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย (String Instruments) 2. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ (Woodwind Instruments) 3. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมทองเหลือง (Brass Instruments) 4. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีประกอบจังหวะ (Percussion Instruments) 5. เครื่องดนตรีประเภทลิ้นนิ้ว (Keyboards Instruments) (สุรัตน์ วรจักรรัตน์, 2528: 46)

2.3.1 ประวัติดนตรีสากล

ยุคสมัยของดนตรีมีการจัดแบ่งไว้หลายระบบ บางระบบจัดตามประวัติศาสตร์ทั่วไป บางระบบจัดโดยอิงประวัติศาสตร์ของศิลปะแขนงอื่น ๆ ระบบที่นิยมจัดกันทั่วไปคือระบบที่อิงประวัติศาสตร์ตะวันตก

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2538: 15) กล่าวว่าไว้ว่าความเจริญรุ่งเรือง และวิวัฒนาการของดนตรีสากล มีพัฒนาการมาโดยตลอด สามารถสรุปตามยุคสมัยได้ ดังนี้

ยุคกลาง (Middle Ages) นับจาก ค.ศ. 450-ค.ศ. 1400 หรือเรียกว่ายุคเมดิอีวัล (Medieval Period) ดนตรียุคนี้เป็นเพลงร้องโดยมีทำนองหลายแนวสอดประสานกันซึ่งพัฒนามาจากเพลงสวด (Chant) และเป็นเพลงมีทำนองเดี่ยว (Monophony) ในระยะแรกเป็นดนตรีที่ไม่มีอัตราจังหวะ รูปแบบของเพลงเป็นแบบล้อทำนอง (Canon) นักดนตรีได้แก่ มาโซท์ และเลนดินี

ยุคเรอเนซองส์ (Renaissance Period) ค.ศ. 1450-ค.ศ.1600 การสอดประสาน (Polyphony) โดยการล้อกันของแนวทำนองเดียวกัน (Imitative style) ลักษณะบันไดเสียงเป็นแบบโหมด (Modes) ยังไม่นิยมแบบบันไดเสียง (Scales) ลักษณะเพลงมีความนิยมพอ ๆ กัน ระหว่างเพลงร้องและเพลงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี เริ่มมีการผสมวงเล็ก ๆ เกิดขึ้นนักดนตรีได้แก่ จอห์นเดอส์ เพอร์ซี และเบิร์ด

ยุคบาโรก (Baroque Period) ค.ศ. 1600-ค.ศ. 1750 การสอดประสานมีมากในปลายยุค ช่วงต้นยุคมีการใช้เสียงประสาน (Homophony) เริ่มนิยมการใช้บันไดเสียงเมเจอร์ และไมเนอร์แทนการใช้โหมด (Modes) มีการใช้เสียงหลัก (Tonal center) อัตราจังหวะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบทเพลง นักดนตรีได้แก่ มอนเทแวร์ดี คอเรลลี วิวัลดี บาค ฮันเดล

ยุคคลาสสิก (Classic Period) ค.ศ. 1750-ค.ศ. 1825 เป็นยุคที่ดนตรีตรงตามและได้มาตรฐานสูงสุด ทั้งในด้านคีตลักษณ์ และเทคนิคการบรรเลงประสมวง มีการบรรเลงโดยใช้วงและการเดี่ยวดนตรีของผู้เล่นเพียงคนเดียว (Concerto) บทเพลงประเภทซิมโฟนี (Symphony) มีแบบแผนเป็นที่นิยมเช่นเดียวกับเพลงเดี่ยว (Sonata) นักดนตรีได้แก่ ไฮเดิน โมซาร์ท เบโธเฟน กลุค

ยุคโรแมนติก (Romantic Period) ค.ศ. 1825-1900 ดนตรีสมัยนี้เน้นเรื่องของความรู้สึก อารมณ์ ความแปลกใหม่มากกว่าเรื่องสัดส่วนของคีตลักษณ์ และกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับต่าง ๆ ลักษณะของการผสมวงพัฒนามากขึ้น วงออร์เคสตรามีขนาดใหญ่มากขึ้นกว่าในยุคคลาสสิก สำหรับบทเพลงมีต่าง ๆ กันออกไปเพลง ซิมโฟนี โขนาดา และแชมเบอร์มิวสิก ยังได้รับความนิยมนอกเหนือไปจากเพลง Prelude Etude Fantasia เป็นต้น นักดนตรีได้แก่ แบลือส เมนเดลโซห์น โชเป็ง เวิร์ด เว็กเนอร์ บราห์มส์ ไชคอฟสกี และชูมาน

ยุคอิมเพรสชันนิสติก (Impressionistic Period หรือ Impressionism) ค.ศ.1890-ค.ศ.1910 เป็นดนตรีที่ก่อให้เกิดความประทับใจ แตกต่างไปจากดนตรีโรแมนติก ซึ่งก่อให้เกิดความสะเทือนอารมณ์เต็มไปด้วยจินตนาการที่เพื่องฝัน และความนุ่มนวลละมุนละไมในลีลา มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจากแบบ diatonic ซึ่งมี 7 เสียง เป็นบันไดเสียงที่มี 6 เสียง (ระยะห่างหนึ่งเสียงเต็มตลอด) เรียกว่า Whole - tone scale นอกจากนี้คอร์ดทุกคอร์ดยังเคลื่อนเป็นคู่ขนานที่เรียกว่า gliding chords และส่วนใหญ่ของบทเพลงจะใช้ลีลาที่เรียบและนุ่มนวล นักดนตรีได้แก่ เดอบุสซี ราเวล และดิลิอุส

ยุคสมัยศตวรรษที่ 20 (Contemporary Period) มีดนตรีเกิดขึ้นมากมายหลายแบบ คีตกวีต่างปฏิวัติวิธีการแต่งเพลงที่เคยมีมา มีการใช้การประสานเสียงที่ฟังระคายหู (Dissonance) วงดนตรีกลับมาเป็นวงเล็กแบบแชมเบอร์มิวสิก มีการใช้อิเล็กทรอนิกส์ในงานดนตรีมากขึ้น

ดนตรีที่ได้รับอิทธิพลจากแจ๊ส (Serious Music influenced by Jazz) แจ๊สเป็นดนตรีป๊อปปูล่า (Popular music) แต่ก็มีอิทธิพลต่อดนตรีประเภทที่มีแบบแผนแต่งขึ้นตามหลักวิชาการใน

ศตวรรษนี้ ตัวอย่างจากผลงานของ เกอร์ชวิน, มิโยดี, คาร์เพนเตอร์, ภูลด์, โกรเฟ, คอปแลนด์, ชอสตาโกวิช, และสตราวินสกี ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Music) เริ่มขึ้นครั้งแรกราว ค.ศ.1950 ได้แก่ ดนตรีที่เกิดจากวงจรอิเล็กทรอนิกส์มีหลายรูปแบบ เช่น เปียโนไฟฟ้า กลองไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้า เป็นต้น ปัจจุบันดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (ไชแสง สุขะวัฒนะ, 2535: 119)

สรุปได้ว่า ดนตรีสากลเป็นดนตรีที่มีความเจริญรุ่งเรือง และมีพัฒนาการมาโดยตลอด สามารถแยกแยะออกเป็นหลายยุคสมัย ดนตรีในยุคสมัยศตวรรษที่ 20 (Contemporary Period) ดนตรีที่เกิดขึ้นจากการได้รับอิทธิพลของดนตรีแจ๊ส (Serious Music influenced by Jazz) ดนตรีแจ๊ส จัดเป็นดนตรีป๊อปปูล่า (Popular music) ประเภทหนึ่ง และมีอิทธิพลต่อดนตรีประเภทอื่น ๆ ที่มีแบบแผนแต่งขึ้นตามหลักวิชาการในศตวรรษนี้ สำหรับดนตรีอิเล็กทรอนิกส์เริ่มขึ้นครั้งแรกราว ค.ศ.1950 และมีบทบาทอย่างต่อเนื่องในดนตรีสากลมาจนถึงปัจจุบัน

2.3.2 ประวัติดนตรีสากลในประเทศไทย

ดนตรีตะวันตกเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อสังคมไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 ฝึกทหารแบบฝรั่งครั้งแรกเรียกว่า “ ทหารเกณฑ์หัดอย่างฝรั่ง ” นิยมให้มีการเป่าแตร นำหน้าขบวนเดินแถวของทหารมีครูฝึกแตรเป็นฝรั่ง เพลงที่ใช้บรรเลงก็ได้มาจากทางตะวันตกทั้งสิ้น ในสมัยของสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 จัดรูปแบบของการฝึกได้ดี และจริงจังยิ่งขึ้นกว่าเดิมโดยจัดให้มีวงแตรทหารขึ้นที่กองทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ นับเป็นวงแตรวงทหารวงแรกซึ่งกำเนิดขึ้นเมื่อ พ.ศ.2420

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิตพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 และพระนางเจ้าสุโขทัยมหาราช พระราชเทวี ได้ทรงเข้ารับราชการทหารในกองทัพอเรือ ซึ่งในเวลานั้นในกองทัพอเรือมีวงแตรวงทหารอยู่แล้ว พระองค์ทรงจัดให้มีการเรียนการสอนโน้ตสากลมีการบรรเลง และแยกเสียงประสานสำหรับแตรวงดังกล่าว จนกล่าวได้ว่าดนตรีสากลของไทยเจริญขึ้นมากโดยเฉพาะกองทัพอเรือ มีวงแตรวงที่มีคุณภาพเท่ากับวงแตรวงของทหารฝรั่ง พระองค์ได้รับการยกย่องว่าเป็น “ พระบิดาแห่งเพลงไทยสากล ” คือการทำเพลงไทยที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากล หรือวงดนตรีสากลในสมัยนั้น (เครือจิต ศรีบุญนาท, 2542: 82)

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ดนตรีตะวันตกมีบทบาทมากขึ้นเกิดวงดนตรีแบบใหม่ที่เรียกว่า “ วงดนตรีไทยสากล ” ซึ่งหมายถึงวงดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีตะวันตกมาบรรเลงเป็นสำคัญ เกิดวงดนตรีขึ้นหลายวงโดยเฉพาะวงดนตรีลีลาศของกรมโฆษณาการ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2482 ชื่อ “ วงดนตรีกรมโฆษณาการ ” ภายหลังเปลี่ยนชื่อจาก กรมโฆษณาการ

เป็นกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ.2495 เป็นวงดนตรีที่มีชื่อเสียงเพราะมีวิธีการบรรเลงที่เป็นมาตรฐาน และมีผลงานเพลงรวมถึงการมีนักร้องที่มีคุณภาพมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักแพร่หลายนับได้ว่าเป็นวงดนตรีที่สร้างสรรค์ และวางมาตรฐานทางวัฒนธรรมให้แก่วงการดนตรีไทยสากลที่สำคัญยิ่งวงหนึ่ง (จันทิมา นิลทองคำ, 2540: 18)

สรุปได้ว่า ดนตรีสากลเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยในสมัยรัชกาลที่ 4 โดยครูฝรั่ง และเพลงที่ใช้บรรเลงก็เป็นเพลงตะวันตกทั้งสิ้น ในรัชกาลที่ 5 มีการจัดรูปแบบของการฝึกโดยจัดให้มีวงแหวนทหารขึ้นที่กองทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ นับเป็นวงแหวนทหารวงแรกราว พ.ศ.2420 ในช่วงสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 และพระนางเจ้าสุชุมาลย์มารศรีพระราชนัดดา ได้รับการยกย่องว่าเป็น “ พระบิดาแห่งเพลงไทยสากล ” คือการทำเพลงไทยที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีสากล หรือวงดนตรีสากลในสมัยนั้น หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ดนตรีตะวันตกมีบทบาทมากขึ้นเกิดวงดนตรีแบบใหม่ ที่เรียกว่า “ วงดนตรีไทยสากล ” หมายถึงวงดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีตะวันตกมาบรรเลง ต่อมาเกิดวงดนตรีขึ้นหลายวงโดยเฉพาะวงดนตรีลีลาศของกรมโฆษณาการชื่อ “ วงดนตรีกรมโฆษณาการ ” ภายหลังเปลี่ยนชื่อจาก กรมโฆษณาการเป็นกรมประชาสัมพันธ์ เมื่อ พ.ศ.2495 เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

2.3.3 วิชาดนตรีสากลที่มีอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

การเรียนวิชาดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบันรายวิชาดนตรีสากลนั้นประกอบด้วยวิชาที่เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน และวิชาเลือกเสรีที่นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดตามความชอบของผู้เรียน รวมทั้งยังเปิดให้เลือกรับเรียนได้อย่างต่อเนื่องหากโรงเรียนนั้น ๆ มีความพร้อม

วิชาดนตรีสากลที่มีในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงสร้างหลักสูตรรายวิชาดนตรีในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ประกอบด้วย

2.3.3.1 หลักสูตรวิชาดนตรีสากล ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย

1) วิชาบังคับ (วิชาบังคับแกน) ตามลำดับ ดังนี้

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศ 101-102 ศิลปะกับชีวิต 1-2
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ศ 203-204 ศิลปะกับชีวิต 3-4
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศ 305-306 ศิลปะกับชีวิต 5-6

2) วิชาเลือกเสรี ดังนี้

- ศ 025 ดนตรีสากล-ขับร้องสากล 1
- ศ 026 ดนตรีสากล-ขับร้องสากล 2

- ศ 027 คนตรีสากล-ขับร้องสากล 3
- ศ 028 คนตรีสากล-ขับร้องสากล 4
- ศ 0211 คนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 1
- ศ 0212 คนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 2

3) วิชาอาชีพในกลุ่มที่ 2 (งานบริการ) ดังนี้

- ช 02131 ขับร้องเพลงไทยสากล
- ช 02132 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า
- ช 02133 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด
- ช 02134 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย
- ช 02135 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี

2.3.3.2 วิชาคนตรีสากลที่มีในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามโครงสร้างหลักสูตรวิชาคนตรีในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ประกอบด้วย

1) วิชาคนตรีสากลที่เป็นวิชาเลือกเสรี ดังนี้

- ศ 021 สังคีตนิยม 1
- ศ 022 สังคีตนิยม 2
- ศ 0214 ทฤษฎีคนตรีสากล
- ศ 0215 ขับร้องสากล 1
- ศ 0216 ขับร้องสากล 2
- ศ 0217 ขับร้องสากล 3
- ศ 0218 ขับร้องสากล 4
- ศ 0219 คนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 1
- ศ 0220 คนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 2
- ศ 0221 คนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 3
- ศ 0222 คนตรีสากลปฏิบัติตามความถนัด 4

2) วิชาคนตรีสากลที่เป็นวิชาอาชีพ กลุ่มที่ 2 (งานบริการ) ดังนี้

- ช 02149 ขับร้องเพลงไทยสากล เพลงสากล
- ช 02150 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า
- ช 02151 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด
- ช 02152 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย

- ข 02153 การปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541: 35) ได้กล่าวว่า การสอนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น คือช่วงอายุระหว่าง 12-18 ปี แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (12-15 ปี) เป็นช่วงของวัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงเชื่อมต่อระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ร่างกายเริ่มเปลี่ยนแปลง ผู้เรียนในวัยนี้จึงมักจะคิด และทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ ผู้ใหญ่จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการบ้าง ผู้เรียนในวัยนี้สามารถเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับดนตรีได้อย่างรวดเร็ว มีความเข้าใจเรื่องความรู้สึกรักของเพลงได้ดี ประกอบกับร่างกายเจริญเติบโตกล้ามเนื้อต่างๆ สามารถบังคับควบคุมการเล่นดนตรีได้ดีในด้านเจตคติต่อดนตรี ผู้เรียนส่วนใหญ่มักชอบเพลงร็อค หรือเพลงป๊อปเพราะมีจังหวะเร้าใจกิจกรรมของผู้เรียนในระยะนี้ได้แก่กิจกรรมของโรงเรียนหรือสถาบันดนตรี โดยมีผู้ปกครองคอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน เมื่อพบว่าผู้เรียนมีความสามารถทางดนตรี เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้ก้าวหน้าต่อไป และผู้เรียนในวัยนี้ชอบคิดค้นทดลองสิ่งใหม่ ๆ เนื้อหาที่น่าสนใจควรเป็นดนตรีทุกประเภทที่มีอยู่ โดยเฉพาะดนตรีที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน เช่น ดนตรีป๊อป และต่อจากนั้นจึงค่อย ๆ แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักดนตรีประเภทอื่นต่อไป สำหรับผู้ที่ตั้งใจจะศึกษาดนตรีเป็นวิชาเอกต่อไป หลักสูตรยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนเป็นรายวิชาเลือกหลายวิชาโดยคำนึงถึงพัฒนาการความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนมีค่าสูงสุด ครูผู้สอนควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในเรื่องการฝึกซ้อม ระเบียบวินัยตลอดจนแสดงฝีมือให้เป็นที่ประจักษ์ เพราะผู้เรียนในวัยนี้มีลักษณะชอบทดลองให้เห็นจริงผู้เรียนจึงจะเกิดการยอมรับนอกจากนี้กิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียนด้านดนตรีก็เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้ ชมรมดนตรีในลักษณะต่าง ๆ จึงควรจัดขึ้นและดำเนินการอย่างจริงจัง และที่สำคัญก็คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงฝีมือทั้งในระดับโรงเรียน ชุมชน หรือระดับประเทศ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนรักที่จะศึกษาเล่าเรียน และฝึกซ้อมดนตรีได้เป็นอย่างดี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (15-18 ปี) ผู้เรียนในวัยนี้มีความคิดความอ่านลึกซึ้งมากกว่าในวัยรุ่นตอนต้น แต่ก็ยังมีลักษณะของผู้เรียนอยู่บ้าง ในด้านดนตรีผู้เรียนในวัยนี้รู้ความต้องการของตนเองแล้วว่าต้องการเลือกดนตรีเป็นวิชาเอกหรือไม่หากต้องการศึกษาดนตรีในระดับสูงต่อไป ผู้เรียนควรมีความรับผิดชอบต่อตนเองได้ดีกว่าวัยที่ผ่านมา การฝึกซ้อมต้องแก้ไขข้อบกพร่องเมื่อผู้สอนแนะนำ และควรดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอด้วยสำนึก และความรับผิดชอบแต่อีกส่วนหนึ่งมาจากผลของการสอนและสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ควรเปิดโอกาสเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ การร่วมกิจกรรมดนตรีจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างเสริมประสิทธิภาพในตนเองได้เป็นอย่างดี

กิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านดนตรีที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมยังเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนน่าจะเป็นผู้จัดให้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งควรมีรูปแบบและหลักของการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถทางดนตรีอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกิจกรรมพิเศษนอกห้องเรียน ควรมีความเข้มข้นจริงจัง นอกจากนี้หากผู้ปกครองสามารถสนับสนุนให้ผู้เรียน ได้เรียนดนตรีเพิ่มเติม ย่อมช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ดนตรีด้านมีทักษะการเล่นเครื่องดนตรีของตนเองอย่างเต็มที่ และเป็นผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเล่นดนตรีพอเพียงที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่า วิชาดนตรีสากลที่มีอยู่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประกอบด้วยรายวิชาบังคับ และรายวิชาเลือกเสรีที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความชอบ รวมทั้งยังเปิดให้ผู้เรียนเลือกเรียนอย่างต่อเนื่องหากมีความพร้อม การเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้เรียนในช่วงวัยรุ่นอายุระหว่าง 12-18 ปี ในวัยนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องราวดนตรีได้อย่างรวดเร็ว มีความเข้าใจเรื่องความรู้สึกของเพลงได้อย่างดี การใช้กล่อมเนือบบังคับควบคุมการเล่นดนตรีได้ดี ส่วนในด้านเจตคติต่อดนตรีผู้เรียนส่วนใหญ่มักชอบเพลงร็อก หรือเพลงป๊อป เพราะมีจังหวะเร้าใจ โดยมีผู้ปกครองคอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงฝีมือทั้งในระดับโรงเรียน ชุมชน หรือระดับประเทศ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรเปิดโอกาส เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ การร่วมกิจกรรมดนตรีจึงเป็นวิถีทางหนึ่งที่สร้างเสริมประสิทธิภาพในตนเองเป็นอย่างดี กิจกรรมต่าง ๆ ด้านดนตรีที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมควรจัดทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ควรมีรูปแบบ และหลักของการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกิจกรรมพิเศษนอกห้องเรียนควรมีความเข้มข้นจริงจังและนอกจากนี้ผู้ปกครอง สามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนดนตรีพิเศษ เพิ่มเติม ย่อมช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ดนตรีในด้านทักษะการเล่นเครื่องดนตรีของตนเองอย่างเต็มที่ และเป็นผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเล่นดนตรีพอเพียงที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

2.4 วงดนตรีสากลในยุคสมัยปัจจุบัน

ดนตรีสากลในปัจจุบันมีวิธีการบรรเลงและการจัดรูปแบบของวงที่หลากหลาย เนื่องจากดนตรีสากลมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอยู่เสมอ

ไชแสง สุขะวัฒนะ, (2530: 98-107) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดรูปแบบของวงดนตรีต่าง ๆ ในวงดนตรีสากลมีหลายแบบ พอสรุปได้ดังนี้

2.4.1 วงดุริยางค์ (Orchestra)

วงดุริยางค์ หมายถึงวงดนตรีที่ประกอบด้วยกลุ่มนักดนตรีที่เล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เครื่องลมไม้ แตรทองเหลือง และเครื่องตีกระทบ วงดุริยางค์ประกอบด้วยนักดนตรีประมาณหนึ่งร้อยคน โดยส่วนใหญ่จะเน้นเครื่องสาย แยกออกเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

2.4.1.1 ดนตรีวงดุริยางค์ (Orchestra) เป็นวงดนตรีคลาสสิกวงใหญ่ในรูปแบบของดนตรีคลาสสิก (Classic) มีนักดนตรีระหว่าง 40-110 คน ผู้ควบคุมการบรรเลงดนตรีเรียกว่า วาทยกร (Conductor) หรือผู้อำนวยเพลงทำหน้าที่ให้จังหวะอยู่บนเวที ประกอบด้วยกลุ่มเครื่องดนตรี 4 กลุ่ม คือ กลุ่มเครื่องสาย (String Instruments) กลุ่มเครื่องลมไม้ (Woodwind Instruments) กลุ่มเครื่องทองเหลือง (Brass Instruments) กลุ่มเครื่องเพอคัสชัน (Percussion Instruments) วงดุริยางค์แบ่งออกได้ตามขนาดต่าง ๆ ได้แก่

- 1) วงขนาดเล็ก (Small Orchestra) ผู้เล่นประมาณ 40-60 คน
- 2) วงขนาดกลาง (Medium Orchestra) ผู้เล่นประมาณ 60-80 คน
- 3) วงขนาดใหญ่ (Full Orchestra) ผู้เล่นประมาณ 80-110 คน

2.4.1.2 ดนตรีแชมเบอร์มิวสิก (Chamber Music) เป็นวงดนตรีคลาสสิกขนาดเล็กที่มีนักดนตรีไม่เกิน 9 คน จัดแสดงในโรงละครหรือในห้องแสดงภายในโรงแรมโดยเฉพาะ ผู้เข้าชมการแสดงดนตรีจะไม่ส่งเสียงร้องใด ๆ เพลงที่นำมาใช้บรรเลงเป็นเพลงประเภทเดียวกับเพลงในวงออร์เคสตรา โดยทั่วไปกำหนดผู้เล่นผู้บรรเลงตั้งแต่ 2 คน จนถึง 9 คน รวมทั้งมีชื่อเรียกเฉพาะ ดังนี้

- 1) ผู้เล่น 2 คน เรียก ดูโอ (Duo)
- 2) ผู้เล่น 3 คน เรียก ตริโอ (Trio)
- 3) ผู้เล่น 4 คน เรียก ควอเตท (Quartet)
- 4) ผู้เล่น 5 คน เรียก ควินเตท (Quintet)
- 5) ผู้เล่น 6 คน เรียก เซกซ์เตท (Sextet)
- 6) ผู้เล่น 7 คน เรียก เซฟเตท (Septet)
- 7) ผู้เล่น 8 คน เรียก ออกเตท (Octet)
- 8) ผู้เล่น 9 คน เรียก โนเนท (Nonet)

2.4.2 วงแบนด์ (Band)

คำว่า Band ในภาษาอังกฤษมาจากคำว่า Banda ในภาษาอิตาลี ซึ่งในปัจจุบันนี้ Band หมายถึงวงดนตรีที่มีเครื่องเป่าหรือเครื่องลมเป็นหลัก และมีเครื่องดนตรีประเภทอื่น เช่น เครื่องเพอคัสชันเข้าร่วม วงแบนด์ แบ่งเป็นลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

2.4.2.1 วงโยชวาทิต (Military Band) เป็นวงดนตรีที่มีมานานเป็นวงดนตรีเพื่อใช้ปลุกใจทหารและประโคมให้สัญญาณในการรบ ผู้ที่บุกเบิกวงโยชวาทิตจนได้รับการยกย่อง รู้จักแพร่หลาย คือ แพทริก เอส กิลมอร์ และจอห์น ฟิลิป ชูซา ปัจจุบันวงโยชวาทิตประกอบด้วยเครื่องดนตรี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเครื่องทองเหลือง กลุ่มเครื่องลมไม้และกลุ่มเพอคัชชันวงโยชวาทิตเป็นดนตรีสากลประเภทแรกที่เข้ามาบุกเบิกกิจการดนตรีในประเทศไทย โดยเฉพาะการเริ่มต้นดนตรีประเภทเครื่องเป่าสำหรับนักเรียน

2.4.2.2 วงแตร (Brass Band) เป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีเพียง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเครื่องทองเหลือง และกลุ่มเพอคัชชัน เหมาะสำหรับใช้บรรเลงกลางแจ้ง

2.4.2.3 วงซิมโฟนิคแบนด์ หรือคอนเสิร์ตแบนด์ (Symphonic Band or Concert Band) เป็นวงดนตรีที่พัฒนามาจากวงโยชวาทิต วงซิมโฟนิคแบนด์ขนาดมาตรฐานประกอบด้วยกลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่องทองเหลือง กลุ่มเพอคัชชัน และซอด้ดับเบิลเบสวงแบนด์หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าวงซิมโฟนิคwindอังกะเบต (Symponic wind ensemble) เมื่อไม่มีเครื่องเพอคัชชัน และซอด้ดับเบิลเบส

2.4.2.4 วงดนตรีแจ๊ส (Jazz Band) กำเนิดขึ้นครั้งแรกที่เมืองสตอรีวิลล์ (Storyville) รัฐนิวออร์ลีอันส์ (New Orleans) ประเทศสหรัฐอเมริกาปี ค.ศ.1890 มีลักษณะเด่นอยู่ที่การเน้นจังหวะเคาะหนักมากมีทำนองขึ้นอยู่กั้กับจังหวะเคาะอยู่แทบตลอดเวลา นักดนตรีต้องมีความสามารถในการบรรเลงเฉพาะตัวสูง บางครั้งถึงกับสร้างทำนองขึ้นมาในทันทีทันใดด้วยการด้นเพลงในขณะที่บรรเลงร่วมวง (Improvisation) เครื่องดนตรีที่ใช้มีเครื่องเป่ามากกว่าประเภทอื่นได้แก่ แซกโซโฟน ทรัมเปต คลาริเน็ต และทรอมโบน เครื่องสาย ได้แก่ กีตาร์ ดับเบิลเบส เปียโน และกลองชุด ดนตรีแจ๊สมีรูปแบบการประสมวงและการบรรเลงแตกต่างกันหลายประเภทตามยุคสมัยตามความสะดวกเหมาะสมสำหรับนักดนตรี และสภาพสังคม ดนตรีที่อยู่ในตระกูลดนตรีแจ๊ส ได้แก่ แรกไทม์ (Ragtime) บลูส์ (Blues) ดิกซีแลนด์ (Dixieland) สะวิง (Swing) บูกี้ วูกี้ (Boogie-Woogie) และบ๊อป (Bop) เป็นต้น ดนตรีแจ๊สแบ่งเครื่องดนตรีออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มบรรเลงทำนอง (Melody Section) ได้แก่ ทรัมเป็ต ทรอมโบน คลาริเน็ต โซปราโนแซกโซโฟน อัลโตแซกโซโฟน เทเนอร์แซกโซโฟน บาร์โตนแซกโซโฟน หรือบางครั้งอาจมีฟลูทเข้าร่วมด้วย

2) กลุ่มบรรเลงลีลา (Rhythm Section) ได้แก่ ดับเบิลเบส (หรือทุบา) กีตาร์ (หรือแบนโจ) เปียโนและเครื่องเพอคัชชัน (ไพแสง สุชะวัฒน์, 2530: 99-107)

2.4.2.5 วงดนตรีร็อก (Rock Band) กำเนิดของดนตรีร็อกแอนด์โรล ในทศวรรษ 1950 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดนตรีแขนงใหม่ ๆ ขึ้นมากมายซึ่งรวมไปถึงการตั้งชื่อเรียกดนตรี

ประเภทต่าง ๆ ช่วงกลางทศวรรษ 1960 มีการคิดทดลองดนตรีแนวใหม่จากรากฐานแนวคิดแบบ เซอเรียลลิสม์ แยกออกเป็นหลายชนิด เช่น โพรเกรสซีฟ ร็อก (Progressive Rock) อาร์ท ร็อก (Art Rock) นิวเอจ (New Age) เป็นต้น เป็นการนำจินตนาการสร้างสรรค์และแนวทางดนตรีที่ไม่ยึดติดกับทฤษฎีดนตรีใด ๆ (ทิวา สารธุชะ, อ้างถึงใน ปณานิษฐ์ นุตร์อำพันธ์, 2542: คำนำ)

ดนตรีร็อกได้รับความนิยมในช่วง ค.ศ. 1950-1960 เป็นการผสมผสานระหว่าง ดนตรีของคนผิวดำและคนผิวขาวในสหรัฐอเมริกา มีจังหวะหนัก และมีการประสานเสียงมีความ ซับซ้อน เครื่องดนตรีที่ใช้เป็นเครื่องดนตรีจำพวกกีตาร์ไฟฟ้า เครื่องเป่า และเครื่องกระทบประกอบ จังหวะ ดนตรีร็อกมีวิวัฒนาการมาจากดนตรีหลายรูปแบบ จาก Country, Blues และ Jazz เป็นต้น

2.4.2.6 วงดนตรีสตริงคอมโบ (String Combo Band) เป็นวงดนตรีสากลขนาดเล็ก ประกอบด้วย ทรัมเป็ต อัลโตแซกโซโฟน เทเนอร์แซกโซโฟน ทรัมโบน กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้า คีย์บอร์ด และกลองชุด หรืออาจมีเครื่องดนตรีอื่นผสมบางโอกาส ภายหลังไม่นิยมใช้เครื่องเป่าใน การร่วมเล่นบรรเลงและเรียกชื่อย่อเหลือเพียง “ วงสตริง ” (เครือจิต ศรีบุญนาค, 2542: 145)

2.5 วงดนตรีสากลสมัยนิยม (Popular Band)

วงดนตรีสากลสมัยนิยม หมายถึงวงดนตรีสากลที่เล่น หรือบรรเลงเพลงตามยุคสมัย ก่อนนี้ มีความหมายถึงบทเพลงที่คนทั่วไปนิยมฟัง นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950 เป็นต้นมาคำว่า Popular หมายถึง เพลงที่ไม่ใช่เพลงคลาสสิก เพลงสมัยนิยมมักจะเป็นเพลงของอเมริกันที่มีการส่งเสริมการขายในเชิง พาณิชย์ ซึ่งอาจเป็นนักร้องเดี่ยวหรือเป็นวงก็ได้ ดนตรีสมัยนิยมจึงจัดเป็นทางเลือกหนึ่งซึ่งแตกต่าง ไปจากเพลงคลาสสิกดั้งเดิมในแง่ขององค์ประกอบและการแสดง กลุ่มศิลปินป๊อป (Pop Groups) ได้แก่ผู้แสดงที่ประกอบด้วย นักร้อง ผู้เล่นกีตาร์ไฟฟ้า ผู้เล่นคีย์บอร์ด และผู้เล่นกลองชุด (Arthur Jacobs, 1996: 343)

สุกรี เจริญสุข (2540: 72-73) กล่าวว่า ดนตรีสากลในสังคมไทยปัจจุบันเป็นเรื่องของธุรกิจ ดนตรีเพื่อการขายและเป็นดนตรีที่มีลักษณะของชั่วคราวนิยม เรียกว่าดนตรีสมัยนิยม (Popular Music) ความเป็นดนตรียอดนิยมหรือสมัยนิยมนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของคนในสังคม ธุรกิจ เวลา และ ยุคสมัยเป็นตัวกำหนด

ปณานิษฐ์ นุตร์อำพันธ์ (2542: 79) กล่าวว่า เวิร์ลด์มิสิก (World Music) เป็นแนวดนตรีที่มี ลักษณะเน้นเครื่องดนตรีท้องถิ่น บรรเลงในสถานที่ที่เป็นท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นจากอัฟริกาใต้ อเมริกาใต้ เอเชียหรือที่ไหนๆ ก็ตาม โดยนำมาเรียบเรียง และบรรเลงออกตลาดผสมผสานเป็นแนว สากล มีการปรุงแต่งให้เข้ากับยุคสมัยในยุคโลกไร้พรมแดน ดังนั้นวัฒนธรรมดนตรีจึงเป็นสิ่งที่หนึ่ง ที่ส่งทอดถึงกันหมด

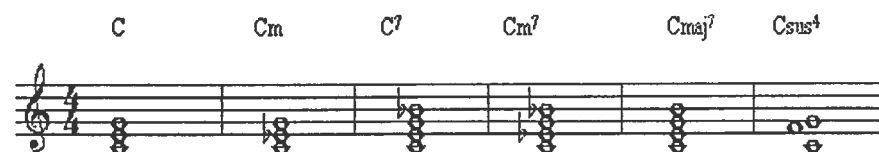
สำหรับ จันทรเฉลิม (2543: 18) กล่าวว่า คนตรีป๊อปที่วัยรุ่นนิยมเป็นเพลงที่จำง่าย ร้องง่าย สนุกสนานกับจังหวะ เป็นเพลงที่ไม่ยากจึงทำให้ถูกผลิต และปรับปรุงให้ทันอกทันใจกับสถานะอันหลากหลายของคนไทยในสมัยนี้คำว่านิยมนั้น หมายถึงความรู้สึกสนใจชื่นชอบเห็นความสำคัญ มีความหมายเกี่ยวข้องกับเวลาในขณะนั้นหรือช่วงเวลานั้นๆ หรืออาจจะท่อนถึงจิตใจ ความคิด ความรู้สึกของยุคสมัยวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ตลอดจนคนตรีก็เช่นกันจะกำหนดให้ศิลปินประเภทใดเป็นที่นิยมนั้นคงเป็นไปได้ยาก หากเป็นไปได้คงต้องใช้ทุน ใช้เวลา แต่ในเชิงศิลปะนั้นย่อมเปลี่ยนแปลงที่ตัวมันเองตลอดเวลาหรือแม้กระทั่งในปัจจุบันเทคโนโลยีทางการศึกษา อย่างเช่น คอมพิวเตอร์ ยังคงมีการพัฒนารูปแบบ ระบบต่างๆ ตลอดเวลา

คนตรีสมัยนิยม นิยมบันทึกโน้ตเพลงแบบย่อ ๆ ซึ่งแสดงเพียงทำนอง เสียงประสานและเนื้อร้องเท่านั้นนักดนตรีจะใช้สิ่งเหล่านี้เป็นรากฐานในการค้นสด (Improvisation) ตัวอย่างสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในปัจจุบัน เช่น

ชื่อคอร์ดเขียนโดยย่อ (ตัวอย่างทั้งหมดใช้คอร์ด C)

C	= C เมเจอร์
Cm	= C ไมเนอร์
C7	= C โดมิแนนท์เซเว่นท์
Cm7	= C ไมเนอร์เซเว่นท์
CM7, Cmaj7, CΔ7	= C เมเจอร์เซเว่นท์
Csus4	= C ซัสเพนเด็ดโฟร์

ตัวอย่าง

โน้ตพื้นต้นของคอร์ดมักใช้เป็นโน้ตเบสนอกจากมีตัวอื่นรวมอยู่กับชื่อคอร์ดด้วย
ตัวอย่าง เช่น C/G แสดงว่า คอร์ด C เมเจอร์ เล่นเหนือโน้ตเบส G

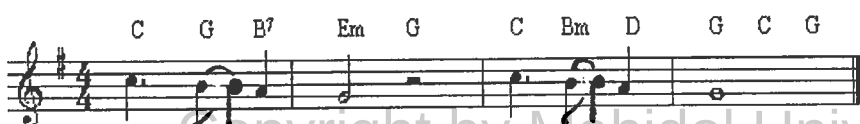
และอาจมีการใส่โน้ตเพิ่มให้กับคอร์ด เช่น

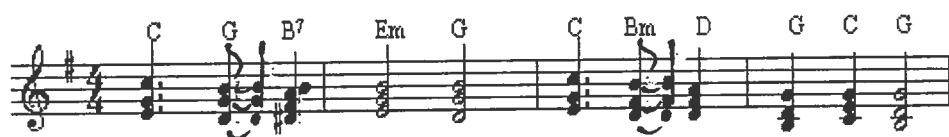
ลักษณะจังหวะของเสียงประสาน (แสดงพร้อมกับการเปลี่ยนคอร์ด) แสดงโดยตำแหน่ง
ของการวางคอร์ดซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทำนองหรือห้อง ถ้าไม่ปรากฏชื่อคอร์ดเหนือห้อง
ให้ใช้คอร์ดเดิมต่อไป

ลักษณะจังหวะของเสียงประสาน

ลักษณะจังหวะของเสียงประสาน

การเลือกลักษณะจังหวะ ช่วงเสียง (การเลือกช่วงเสียงคู่แปด) และรูปแบบของแนวทำนอง ขึ้นอยู่กับผู้เล่น ลักษณะจังหวะหรือรูปแบบแนวทำนองที่เฉพาะเจาะจงอาจแสดงในโน้ตเพลงด้วย ตัวโน้ตเล็ก ๆ

ตัวอย่างที่ 1

แบบที่ 1

แบบที่ 2

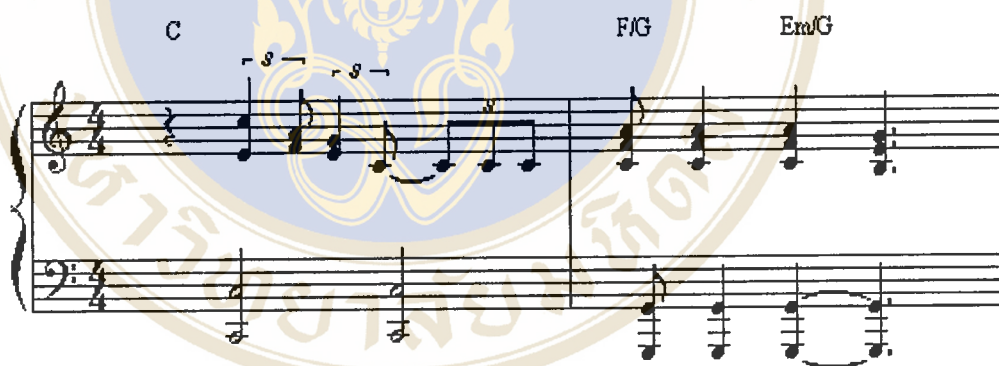
ตัวอย่างที่ 2

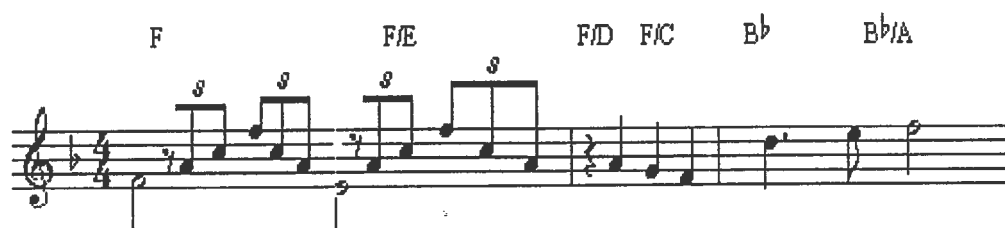
แบบที่ 1

แบบที่ 2

3. ตัวอย่างแนวทำนอง และการบรรเลงประกอบบรรทัดหนึ่งจากโน้ตเพลงป๊อป

โน้ตเพลงสมัยนิยม (ป๊อป) ให้ความอิสระต่อผู้เล่นมาก นักดนตรี 2 คนอาจตีความโน้ตเพลงเดียวกันต่างกันคือแต่ละคนเล่นในแบบฉบับของตนเอง และสำหรับดนตรีตามสมัยนิยมนั้น นักดนตรีมักจะเป็นนักประพันธ์ไปด้วย

การเล่นดนตรีโดยใช้โน้ตเพลงสมัยนิยมเป็นทักษะเฉพาะ ซึ่งบางเรื่องอาจมีผลเสียคือทำให้มาตรฐานการเล่นลดน้อยลง ในทางกลับกันนักดนตรีต้องเข้าใจโครงสร้างลึกของเพลง และต้องสามารถควบคุมกลวิธีการเล่นของตนเองได้เป็นอย่างดีและยังต้องมีพรสวรรค์อย่างสูง

วงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นวงดนตรีที่จัดกันขึ้นในช่วงเวลาว่าง นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนของกลุ่มนักเรียนที่มีความรักความชอบมีความสนใจในการเล่น และการร้องร่วมกันจัดเป็นกิจกรรม ชุมนุม หรือชมรม เป็นต้น การตั้งวงดนตรีในโรงเรียนเริ่มต้นจากกลุ่มเพื่อนในห้องเรียนเดียวกันแล้วจึงเป็นเพื่อนต่างชั้นเรียนตามลำดับ การจัดกิจกรรมดังกล่าวเป็นเพียงการแสวงหาประสบการณ์ และทดสอบความสามารถด้านดนตรีในระดับเบื้องต้นการเอาใจใส่กับทฤษฎีดนตรีมีไม่มากนักเพราะเวลาที่มีอยู่เน้นการแกะเพลงและฝึกซ้อมบทเพลงที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัยอย่างรวดเร็ว (กรมวิชาการ, 2539: 299)

Kinyon John (1982: 15) ได้กล่าวไว้ว่า การเล่นเครื่องดนตรีมีความหมายมากกว่าเพียงแค่วงออร์เคสตราหรือวงดุริยางค์เท่านั้น แต่หมายถึงดนตรีทุกประเภทที่อยู่ในความนิยมอีกด้วย แต่ทุกโรงเรียนที่เปิดสอนวงออร์เคสตราเป็นวิชาหลัก และมีวิชาอื่น ๆ ตามความนิยมในแต่ละสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนด้วย เช่นมีชั้นเรียนเปียโน กีตาร์ วงดนตรีแจ๊ส วงดนตรีร็อก หรือวงดนตรีขนาดเล็ก ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถ และประสบการณ์เป็นอย่างมาก

สุกรี เจริญสุข (2540: 74-75) ได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีเป็นเรื่องของวัฒนธรรมที่สามารถซึมลึกลงไปในตัวคนและสังคม ดนตรีประกอบด้วยความรู้ที่เป็นองค์ประกอบของการศึกษา ต้องมี

ประสบการณ์ด้วยตนเองโดยตรงจึงจะประทับใจได้ และดนตรีหรือเพลงที่เหมาะสมกับนักเรียนในวัยระดับมัธยมศึกษาควรเป็นเพลงที่มีองค์ประกอบทางดนตรีที่ดี หมายถึงเสียง จังหวะ ทำนอง คำร้อง การประสานเสียง เหล่านี้จะเป็นตัวช่วยให้ผู้ฟังหรือผู้เรียนดนตรีมีโอกาสในการเลือกหรือตัดสินใจรับรู้เรื่องราวของดนตรีที่ดีที่สุด

ฉันทา โสคติยานุรักษ์ (2532: 453) ได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีสากลไม่ว่าจะมีพื้นฐานของความเป็นดนตรีป๊อป หรือดนตรีคลาสสิกสามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมของเยาวชนได้ทั้งสิ้น และการเลือกประเภทของกิจกรรมดนตรีนั้นต้องพิจารณาถึงงบประมาณในการจ้างครูที่มีความสามารถมาสอน รวมทั้งคุณสมบัติของเยาวชนว่ามีความอดทน มีวินัย มีความตั้งใจ มีความรู้ทางดนตรีมากน้อยเพียงใด และควรคำนึงถึงระยะเวลาและโอกาสที่จะใช้ในการแสดงอีกด้วย

สรุปได้ว่า วงดนตรีสากลสมัยนิยม หมายถึงวงดนตรีที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน มีการเล่นโดยนักดนตรีบันทึกโน้ตเพลงแบบย่อ ๆ แสดงเพียงทำนอง เสียงประสาน และเนื้อร้อง (ถ้ามี) นักดนตรีจะใช้สิ่งเหล่านี้เป็นรากฐานในการค้นสด (Improvisation) นิยมเล่นและบรรเลงเพลงตามชุดสมัยนิยม การใช้โน้ตเพลงสมัยนิยมให้ความอิสระต่อผู้เล่นอย่างมาก วงดนตรีสากลสมัยนิยมนั้นสามารถจัดขึ้นได้โดยทั่วไป รวมทั้งต้องพิจารณาถึงงบประมาณในการจัดกิจกรรม และคุณสมบัติของเยาวชนว่ามีความอดทน มีวินัย มีความตั้งใจ มีความรู้ทางดนตรีมากน้อยเพียงใด อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงระยะเวลาและโอกาสที่จะใช้ในการแสดงอีกด้วย

2.6 การขับร้อง (Singing)

การขับร้อง เป็นการสร้างงานดนตรีโดยมนุษย์ที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด การขับร้องเป็นการฝึกฝนการใช้เสียงสร้างความพึงพอใจทำให้เกิดความสุขสนุกสนาน ซาบซึ้งในสุนทริยรสของดนตรี นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ร้องสามารถฝึกทักษะในการร้องเพลง ให้ถูกต้องตามระดับเสียง จังหวะ และลีลาอารมณ์ของเพลง การร้องมีความแตกต่างกันในแต่ละประเภท เช่น นักร้องโอเปร่าเน้นวิธีการร้องที่เป็นธรรมชาติมีพลังเสียงมาก และนิยมร้องในห้องโถง หรือโรงละคร สำหรับนักร้องเพลงป๊อปและแจ๊สใช้เสียงโดยผ่านไมโครโฟน

ณรุทธ์ สุทนต์ (2534: 8) ได้กล่าวไว้ว่า การขับร้องเป็นกิจกรรมที่คนทั่วไปกระทำอยู่เสมอโดยเฉพาะเพลงยอดนิยมที่เป็นเพลงร้อง (Vocal music) การขับร้องเพลงเป็นทักษะทางดนตรีที่มีอยู่ในคนทุกคนที่ต้องมีการฝึกฝนเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ ทางดนตรี การขับร้องเพลงมีหลายลักษณะด้วยกัน เช่น การขับร้องเดี่ยว การขับร้องหมู่ การขับร้องประสานเสียง เป็นต้น และเทคนิคต่าง ๆ ในการร้องเพลงก็มีมาก ผู้ที่มีทักษะในการร้องเพลงต้องเข้าใจหลักการและมีพื้นฐานของการขับร้อง จึงจะสามารถขับร้องเพลงได้ไพเราะน่าฟัง การขับร้องแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

การร้องเสียงเดียว (Unison Singing) การร้องเสียงเดียวคือการร้องที่มีทำนองเพียงแนวเดียว ซึ่งอาจใช้ผู้ขับร้องเพียงคนเดียว (Solo singing) หรือมีผู้ขับร้องร่วมกันหลายคนคือการขับร้องเพลงหมู่ (Unison singing)

การร้องประสานเสียง (Part singing) การร้องประสานเสียงคือการร้องที่มีแนวทำนองและแนวประสานหรือแนวทำนองอื่น ๆ มากกว่าหนึ่งแนวทำการขับร้องไปในขณะเดียวกัน การขับร้องเพลงประสานเสียงจึงมีการแบ่งผู้ร้องออกเป็นอย่างน้อย 2 กลุ่ม และแต่ละกลุ่มมีแนวทำนองหรือแนวประสานเสียงเป็นแนวของตนเองโดยเฉพาะ

ปัจจุบันนี้การเป็นนักร้องเป็นเรื่องง่าย หากมีหน้าตาดีหน่วยก้านดีจะถูกนำไปเป็นนักร้อง บางคนต้องการร้องเพลงโดยไม่ต้องการเงินแต่อยากได้ชื่อเสียงทำให้มีผู้สนใจการร้องเพลงมากขึ้น นักร้องที่ดีคือผู้มีความสามารถหลายอย่างรวมกัน เช่น มีน้ำเสียงที่ดี ร้องเพลงได้ดีลอารมณ์ตามเนื้อหาของบทเพลง ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน เป็นต้น แต่ปัจจุบันนี้การเป็นนักร้องมีทั้งเส้นทางลัดและเส้นทางปกติ การเป็นนักร้องที่มีรูปร่างหน้าตาที่ดีถือได้ว่ามีจุดขายสามารถเดินทางลัดได้ แต่จำเป็นต้องมีพื้นฐานของการขับร้องเพลงที่ดี มีการฝึกฝนอย่างจริงจัง การร้องเพลงที่ดีต้องใช้เวลา และต้องมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ (วิรัช อยู่ถาวร, ม.ป.ป.:73)

นันทนา บุญหลง (ม.ป.ป: 103) ได้กล่าวไว้ว่า พื้นฐานการขับร้องเพลงมีข้อสำคัญ 3 ประการ คือ 1.พื้นฐานการร้องที่ดีคือมีการหายใจที่ถูกต้องและมีประสาทรับฟังที่ดี 2. เป็นคนมีความเข้าใจจังหวะ 3. เป็นผู้มีความเทคนิคการร้อง และสไตล์ที่เป็นตัวของตัวเอง

พัชรดา วัฒนา (2544 : 118) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกหัดการขับร้องเพลง ควรให้ความสำคัญกับเรื่องต่อไปนี้

- การให้ความสำคัญกับแบบฝึกหัดต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบวิธีการหายใจ
- การฝึกหัดการเปล่งเสียงให้มีน้ำเสียงที่ดี
- การฝึกหูให้มีการรับฟัง (Ear training) และสามารถเปล่งเสียงให้ตรงกับสิ่งที่ได้ยิน

ได้ขึ้น

- การอบอุ่นเสียงโดยใช้บันไดเสียงไล่เสียงติดต่อกัน ทั้งขาขึ้นและขาลง
- การฝึกบันไดเสียงกับเสียงสระต่าง ๆ เพื่อฝึกการออกเสียงให้ดีขึ้น
- Range ของเสียงกับการร้องเพลง ในกรณีเพลงป๊อปของนักร้องคนไทยทั่วไป

นักร้องผู้หญิงจะสามารถร้องได้จากโน้ตต่ำสุดประมาณตัว ซอล (G) ถึงโน้ตตัว โด (C) หรืออย่างมากไม่เกินตัว เร (D) สูง ในขณะที่ผู้ชายจะต่ำสุดประมาณตัว ลา (A) ถึงประมาณตัว ฟา(F) หรือตัว ซอล (G)

- การฝึกความดัง-เบา (Dynamics) และการฝึกลูกคอ หรือการสั่นของเสียง

(Vibration)

- การฝึกในเรื่องของจังหวะ (Beat)
- การฝึกกลืน และความยืดหยุ่นของปากเพื่อความไพเราะและความชัดเจน
- การร้องเพลงประสานเสียงแบบง่าย ๆ
- การฝึกร้องเพลงเพื่อออกงาน

สรุปได้ว่า การขับร้อง หมายถึงการฝึกการใช้เสียงเพื่อสร้างความพึงพอใจ ทำให้เกิดความสุขเกิดความซาบซึ้งในสุนทรีयरสของคนตรี ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการร้องเพลงที่ถูกต้องตามระดับเสียง จังหวะ และลีลาอารมณ์ของเพลง นักร้องที่ดีควรมีความสามารถหลายอย่างรวมกัน เช่น มีน้ำเสียงที่ดี ร้องได้ลีลาอารมณ์ของบทเพลง ใช้ภาษาถูกต้องชัดเจน ควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้านการขับร้องอยู่เสมอ สำหรับการขับร้องและการขับร้องประสานเสียงสามารถจัดให้เป็นกิจกรรมที่เยาวชนมีโอกาสนักดนตรีได้เป็นอย่างดี

2.7 เครื่องดนตรีในวงดนตรีสากลสมัยนิยม

วงดนตรีสากลสมัยนิยม เป็นวงดนตรีที่มีให้พบเห็นในปัจจุบันทั่วไป นิยมบรรเลงเพลงสมัยนิยมทั้งที่เป็นเพลงไทยและเพลงสากลบรรเลงในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในงานสังสรรค์รื่นเริงสนุกสนาน ในการประกวดแข่งขัน ในงานพิธี ในรายการเกมส์โชว์ทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ พิธีเปิด-ปิดการแข่งขันกีฬา กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด หรืองานธุรกิจ เป็นต้น และเครื่องดนตรีที่นิยมใช้เป็นเครื่องดนตรีหลักในวงดนตรีประเภทนี้ประกอบด้วย

2.7.1 กีตาร์ไฟฟ้า (Electric Guitar)

กีตาร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีสากลชนิดหนึ่งที่มีความนิยมมากโดยเฉพาะในหมู่วัยรุ่น กีตาร์ไฟฟ้าจัดเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เล่นโดยการใช้เพล็คตรัม (Plectrum) เป็นวัสดุแผ่นเล็กและบางคืดหรือกริดไปบนสายกีตาร์ (หรืออาจทดแทนด้วยวัสดุที่มีความใกล้เคียง) กีตาร์ไฟฟ้าต้องมีระบบอุปกรณ์ส่วนที่เป็นไมโครโฟนและส่วนขยายเสียงเข้าไว้กับตัวกีตาร์ไฟฟ้าทำงานร่วมกับเครื่องขยายเสียง (Amplifier) ซึ่งมีรูปร่างรูปทรงที่เป็นที่นิยมอย่างหลากหลาย เฉพาะตัวกีตาร์สามารถพกพาเคลื่อนย้ายได้สะดวก กีตาร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีหลักของดนตรีสมัยนิยม และโดยเฉพาะดนตรีร็อค กีตาร์ไฟฟ้าสามารถเล่นได้โดยลำพังคนเดียว และสามารถเล่นรวมกันหลาย ๆ คน หรือใช้เล่นร่วมกับวงดนตรี และเล่นกับเครื่องดนตรีชิ้นอื่น ๆ ผู้เล่นกีตาร์ไฟฟ้าส่วนมากผ่านการเล่นกีตาร์โปร่งมาก่อนแทบทั้งสิ้น กีตาร์ไฟฟ้าขนาดมาตรฐานมี 6 สาย ตั้งสายโดยเรียงลำดับจากสายที่ 1 -สายที่ 6 (เส้นเล็กไปหาเส้นใหญ่) ได้แก่ สายที่ 1 ตั้งเป็นเสียง E, สายที่ 2 เสียง B, สายที่ 3

เสียง G, สายที่ 4 เสียง D, สายที่ 5 เสียง A, และสายที่ 6 เสียง E กีตาร์ไฟฟ้าโดยทั่วไปแล้วจะมีอยู่ 2 แบบ ได้แก่

2.7.1.1 กีตาร์ไฟฟ้าแบบลำตัวตัน (Solid Body)

2.7.1.2 กีตาร์ไฟฟ้าแบบลำตัวกึ่งโปร่งกึ่งตัน (Hollow Body)

การเล่นกีตาร์ไฟฟ้าสามารถนำไปกับดนตรีได้หลายแบบ เช่น โฟล์ค แจ๊ส บลู ร็อค ป๊อป เป็นต้น

2.7.2 เบสไฟฟ้า (Electric Bass)

เบสไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ มีวิธีการเล่นหลายวิธี ใช้งานร่วมกับเครื่องขยายเสียง (Amplifier) เช่นเดียวกับกีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้าถูกสร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1951 เพื่อใช้แทนดับเบิลเบส (Double Bass) เครื่องดนตรีที่มีขนาดใหญ่ในตระกูลไวโอลิน ปัจจุบันเบสไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญชิ้นหนึ่งในการนำมาใช้กับวงดนตรีหลายประเภท ขนาดของเบสไฟฟ้าจะมีขนาดใหญ่กว่า กีตาร์ไฟฟ้าเล็กน้อย พกพาได้สะดวก สายเบสไฟฟ้าเป็นสายขนาดใหญ่ขนาดมาตรฐานมี 4 สาย ตั้งสายโดยเรียงลำดับจากสายที่ 1 ถึงสายที่ 4 (เส้นเล็กไปหาเส้นใหญ่) ได้แก่ สายที่ 1 ตั้งเสียงไว้ในตำแหน่งเสียงซอล (G) , สายที่ 2 ตั้งเสียงไว้ในตำแหน่งเสียงเร (D) , สายที่ 3 ตั้งเสียงไว้ในตำแหน่งเสียงลา (A) , สายที่ 4 ตั้งเสียงไว้ในตำแหน่งเสียงมี (E) แต่เบสไฟฟ้าบางรุ่นมี 5 สายหรืออาจมากกว่า

เบสไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีหลักในวงดนตรี และเป็นเครื่องดนตรีพื้นฐานในการเล่นดนตรีแบบรวมวง เทคนิคการเล่นเบสสมัยใหม่มีตั้งแต่การเล่นคอร์ด (Chords) การตบ (Slapping) การสไลด์ (Slides) และการเล่นโซโล (Solos) การเล่นเบสไฟฟ้าควรให้ความสำคัญกับเรื่องทฤษฎีโน้ตดนตรีสากล บันไดเสียงเมเจอร์-ไมเนอร์ การสร้างคอร์ดชนิดต่าง ๆ คล้ายกับการเล่นกีตาร์ (Dodd Philip, 2000: 148-150)

ตัวอย่าง การเดินเบสตามคอร์ดในบทเพลง

ในจังหวะที่ 1 จังหวะที่ 1 เล่นเบสตัวฟา ซึ่งตรงกับคอร์ด F จังหวะที่ 2 ให้หยุดเสียง 1 จังหวะ ในจังหวะที่ 3 เป็นคอร์ด F/ Eb มีความหมายว่าตัวอักษรข้างหน้าทำหน้าที่เป็นคอร์ด แต่การเล่นเบส

เล่นตามอักษรตัวที่อยู่ด้านหลังคือ Eb และจังหวะที่ 4 ให้หยุดเสียง 1 จังหวะ (ภานุพันธุ์ อุทัยจันทร์, ม.ป.ป.: 29)

2.7.3 คีย์บอร์ด (Keyboards)

คีย์บอร์ดเป็นเครื่องดนตรีประเภทลิ้นนิ้วที่เกี่ยวข้องกับตระกูลของเปียโนโดยตรง คีย์บอร์ดมีการพัฒนารูปแบบและเสียงมาอย่างต่อเนื่อง ในปี ค.ศ.1980 คีย์บอร์ดถูกสร้างขึ้นด้วยระบบดิจิทัล (Digital) ปัจจุบันคีย์บอร์ดหนึ่งตัวสามารถทดแทนเครื่องดนตรีอื่นได้หลายอย่างเข้าไว้ด้วยกัน เช่น คีย์บอร์ด (Keyboards) ซินธิไซเซอร์ (Synthesizer) ดิจิตอลเปียโน (Digital Piano) และอื่น ๆ

คีย์บอร์ดทุกชนิดปัจจุบันเป็นเครื่องดนตรีไฟฟ้าที่ถูกสร้างขึ้นจากบริษัทผู้ผลิตที่มีชำนาญที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหลากหลายราย เช่น ยามาฮา (Yamaha) คอร์ก (Korg) โรแลนด์ (Roland) คาไว (Kawai) เป็นต้น การเล่นคีย์บอร์ดต้องใช้อุปกรณ์ต่อพ่วงผ่านเครื่องขยายเสียง (Amplifier) แต่ในบางรุ่นอาจมีระบบที่เป็นภาคขยายเสียงติดมากับตัวเครื่อง การเล่นคีย์บอร์ดมีระบบการทำงานเหมือนกับอุปกรณ์ไฟฟ้าทั่วไป การบรรเลงสามารถเล่นด้วยมือทั้งสองข้างด้วยการกดลงบนลิ้นนิ้วสีดำที่เป็นเสียงชาร์ป (#) และเสียงแฟล็ต (b) และลิ้นนิ้วสีขาวซึ่งเป็นเสียงปกติ ลิ้นนิ้วมาตรฐานที่นิยมทั่วไปในเครื่องคีย์บอร์ดมีจำนวน 88 ลิ้น คีย์บอร์ดสมัยใหม่สามารถใช้ร่วมกันในคราวเดียวหลายเครื่องด้วยระบบ MIDI (Musical Instrument Digital Interface) (Pinksterboer Hugo, 2000: 112)

จรงค์ พุกกะณานนท์ (ม.ป.ป.: 8-15) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนเปียโนสำหรับผู้เรียนที่เริ่มเรียนมาบ้างแล้วจนถึงนักเรียนเกรด 5 เกรด 6 ต้องให้ความสำคัญกับวิธีการในการเล่นที่ถูกต้อง เช่น ท่านั่ง การวางแขน เพื่อให้มีระยะพอเหมาะกับเปียโน ความพอดีของแขน (Arm Freedom) การเล่นให้สม่ำเสมอและการใช้นิ้ว (Legato and Finger Activity) น้ำหนักแขนและคอร์ดต่างๆ (Arm-Weight and Chords) การเล่นให้มีเสียงสั้น (Staccato) การทำเสียงให้ต่อเนื่องกัน (The Slur) แนวที่ต้องเล่น (Part-Playing)

2.7.4 กลองชุด (Drums set) กลองชุดเป็นเครื่องดนตรีร่วมสมัยชิ้นหนึ่งที่คิดค้นขึ้นได้เมื่อไม่นานมานี้ ถึงแม้ว่าชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบหลักจะมีมานานแล้วก็ตาม ความจำเป็นในการจัดหาอุปกรณ์ดนตรีประเภทเครื่องตีให้หลากหลายขึ้นและเหมาะสมกับการนั่งบรรเลงด้วยผู้เล่นเพียงคนเดียวในดนตรีแจ๊ส และได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องในดนตรีทุกประเภท (Dodd Philip, 2000: 20)

กลองชุดจัดอยู่ในกลุ่มเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะเครื่องตี (Percussion Instrument) เครื่องดนตรีประเภทนี้จะให้เสียงได้ด้วยการทำให้แผ่นหนัง (Membrane) ที่ึงตึงหรือพวงวัตถุที่เป็นของแข็ง (Solid materials) เช่น โลหะหรือไม้เกิดการสั่นสะเทือนด้วยการตี เคาะ เขย่า หรือ

กระทบกัน เครื่องดนตรีเหล่านี้บางชนิดมีตัวขยายเสียง (Resonator) แต่บางชนิดไม่มี กลองชุดมีบทบาทสำคัญในการสร้างจังหวะ ในปัจจุบันมักประกอบด้วย

2.7.4.1 กลองใหญ่ (Bass drum) ขนาดที่นิยมใช้ทั่วไป 14×20 นิ้ว หรือ 14×22 นิ้ว สร้างเสียงด้วยการใช้เท้าเหยียบลงบนตัวกระเดื่อง (Floor-pedal) ในดนตรีบางประเภทใช้กระเดื่อง (Drum pedal) มากกว่า 1 ตัว

2.7.4.2 กลองเล็ก (Snare drum) ขนาดที่นิยมใช้ทั่วไป 6×14 นิ้ว มีการสร้างเสียงด้วยการใช้ไม้กลองตีลงบนหนังกลองเล็ก กลองเล็กต้องตั้งวางบนขาตั้ง (Snare strands) ที่สามารถปรับระดับความสูงต่ำตามความต้องการของผู้เล่นได้

2.7.4.3 กลองทอม ทอม (Tom - Tom) มีหลายขนาดโดยทั่วไปนิยมใช้เพียง 2 ใบ ขนาด 9×13 นิ้ว และ 14×14 นิ้ว ติดตั้งสูงกว่าระดับกลองใหญ่หรือ ติดกับตัวกลองใหญ่ หรือ อาจมีขาตั้งกลองทอม 2 ใบ (Double tom strands) ทำหน้าที่รับน้ำหนักกลองทอม ทอม โดยเฉพาะ

2.7.4.4 ฟลอร์ทอม (Floor tom) หรือ ทอมใหญ่ (Large tom) โดยทั่วไปนิยมใช้ขนาด 16×16 นิ้ว ชนิดมีขาตั้งติดมากับตัวฟลอร์ทอม วางไว้ในตำแหน่งด้านขวามือของผู้เล่นให้เสียงที่ต่ำกว่าเสียงกลองทอมแต่เสียงสูงกว่า กลองใหญ่

2.7.4.5 ฉาบคู่ (Hi-Hat) คือฉาบสองใบที่เหมือนกับฉาบในวงดุริยางค์ มีขนาดตามความนิยมคือ ขนาด 14-15 นิ้ว ฉาบคู่ใช้ตีด้วยไม้ตีกลองชุด ติดตั้งกับขาตั้ง (Hi-Hat Stands) เป็นขาตั้งเฉพาะของฉาบคู่ที่เป็นเหล็กแข็งแรงมีที่เหยียบปิด-เปิด ทำให้ตัวฉาบคู่สามารถแยกจากกันหรือประกบติดกันได้ขณะตี

2.7.4.6 ฉาบ (Cymbals) เป็นส่วนประกอบชิ้นหนึ่งของกลองชุด มีหลายขนาดจากขนาดเล็กสุดจนถึงใหญ่สุดตามความชอบและความต้องการของผู้เล่น รูปร่างลักษณะเหมือนกับฉาบที่ใช้ในวงดุริยางค์ โดยมีขาตั้ง (Cymbal stands) ที่เป็นโลหะแข็งแรงรองรับเฉพาะตัว บางรุ่นปรับระดับสูงต่ำและทิศทางตามต้องการได้ (Boom cymbal strands) (สมศักดิ์ สร้อยระย้า, 2531: 23)

2.7.4.7 เก้าอี้กลองชุด (Chair drums) เก้าอี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เล่นกลองชุดทำงานได้สะดวก เก้าอี้กลองชุดที่ดีต้องปรับระดับความสูง-ต่ำตามความต้องการของผู้เล่น และมีความแข็งแรงสามารถรับน้ำหนักได้

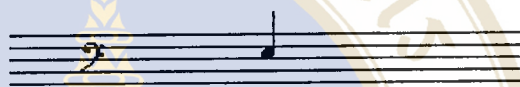
2.7.4.8 ไม้ตีกลองชุด (Sticks) สร้างขึ้นจากไม้เนื้อแข็ง บางรุ่นเป็นวัสดุสังเคราะห์เป็นตัวตีกระทบสร้างการสั่นสะเทือนบนแผ่นหนัง ระยะเริ่มแรกของการฝึกควรใช้ไม้กลองที่มีน้ำหนักเบา แล้วจึงเปลี่ยนเป็นขนาดที่มีน้ำหนักมากขึ้นตามลำดับ เช่น 7A, 5A, 2A หรือ 7B, 5B, 2B (Nicholls Geoff, 1996: 23-31)

การบันทึกลักษณะ โน้ตของกลองชุด นิยมบันทึก ดังนี้

- 1) กลองใหญ่ (Bass drum) ใช้ตัวย่อ B.D. สัญลักษณ์ และตำแหน่งที่ใช้ในการบันทึก

- 2) กลองเล็ก (Snare drum) สัญลักษณ์ และตำแหน่งที่ใช้ในการบันทึก

- 3) กลองทอม ทอม (Tom Tom) สัญลักษณ์ และตำแหน่งที่ใช้ในการบันทึก

- 4) ฟลอร์ทอม (Floor tom) หรือ ทอมใหญ่ (Large tom) ใช้ตัวย่อ L.T หรือ F.T. สัญลักษณ์ และตำแหน่งที่ใช้ในการบันทึก

- 5) ฉาบคู่ (Hi Hat) ใช้ตัวย่อ H.H. สัญลักษณ์ และตำแหน่งที่ใช้ในการบันทึก

6) ฉาบใหญ่ (Cymbal) ใช้ตัวย่อ Cym. สัญลักษณ์ และตำแหน่งที่ใช้ในการบันทึก

7) ตีขอบกลอง (Rim Shot)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ในด้านการจัดกิจกรรมดนตรีสากล เป้าหมาย นโยบาย และการสนับสนุนส่งเสริม ความคิดเห็นความต้องการ และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมผู้วิจัยนำมาสรุปรวบรวมไว้ ดังนี้

ธนากร แพทย์วงศ์. (2541) ได้ทำการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับการจัดแผนการฝึก วิธีการคัดเลือกนักดนตรีและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการวงโยชวาทิต ผลการวิจัยพบว่าการจัดทำแผนการฝึกโรงเรียนที่ศึกษาส่วนใหญ่มีการประชุมเตรียมการในการกำหนดระยะเวลาในการฝึกซ้อม การจัดการตารางฝึกที่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ คือการฝึกประจำวัน การฝึกประจำสัปดาห์ และการฝึกประจำปี แต่พบปัญหาคือไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมักมีงานเร่งด่วนเข้าแทรก ด้านการคัดเลือกนักดนตรีมีแนวทางการปฏิบัติ 2 วิธี คือ 1. มีการกำหนดคุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน 2. ไม่มีการกำหนดในเบื้องต้น แต่มีการกำหนดในภายหลัง

ส่วนในด้านปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการจัดวงโยชวาทิตทุกโรงเรียนมีความพร้อมและพบปัญหาที่เหมือน ๆ กัน คือ บุคลากรในโรงเรียน องค์กรภายนอกโรงเรียน และด้านงบประมาณ จากผลการสรุปปัญหาทั้ง 3 ประการ พบว่าถ้าการบริหารบุคลากรภายในโรงเรียนจะสามารถส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ ให้ความร่วมมือสนับสนุนส่งเสริมวงโยชวาทิตในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะปัจจัยที่สำคัญคืองบประมาณ

วรรณเทพ หาญกล้า. (2539) ได้ทำการวิจัยศึกษาปัญหาด้านการเรียนการสอนดนตรีที่มีอยู่ในโรงเรียนดนตรีเอกชน ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนเปียโนมักมีปัญหาด้านสรีระ สุนทรียะ และเทคนิคการเล่น ผู้เรียนที่มีอายุน้อยเกินไปมักมีปัญหาเรื่องความสั้นของนิ้ว เล่นไม่สะดวก บางรายมีอาการปวดข้อนิ้ว ปัญหาด้านสุนทรียะคือผู้เรียนมักเบื่อกับการฝึกซ้อมเพลงคลาสสิก สำหรับการเล่นจะเป็นเรื่องของการเล่นเปียโนในลีลาแจ๊ส ผู้เรียนกีตาร์ในระยะเริ่มต้นมีปัญหาการจับนิ้วการตั้งสายด้วยการฟัง ปัญหาด้านสมาธิ อารมณ์ และจิตใจที่ต้องเรียนร่วมกับเพื่อนหลายคนในห้องเดียวกัน ผู้เรียนอิเล็กทรอนิกส์มักมีปัญหาด้านการจับคอร์ดของมือซ้าย ความสัมพันธ์ระหว่างมือและเท้า ส่วนผู้เรียนกลองชุดที่ถนัดมือซ้ายมักมีปัญหาในการส่งจังหวะ และการควบคุมน้ำหนักของมือ และเท้า

ในการเรียนดนตรีของโรงเรียนเอกชนยังพบอีกว่าผู้เรียนมักมีแรงผลักดันให้มาเรียน และทำให้เลิกเรียนโดยมีสาเหตุที่แตกต่างกัน

นิวัฒน์ วรรณธรรม. (2541) ได้ทำการวิจัยสภาพการสอนดนตรีปฏิบัติในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่ครูผู้สอนประสบได้แก่ปัญหาเสียงรบกวนขณะมีการเรียนการสอน บุคลากรมีน้อย ผู้เรียนขาดความสนใจในวิชาดนตรี คู่มือการสอนหายาก และราคาแพง การสอนดนตรีปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนการสอน และเครื่องดนตรีที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นเครื่องดนตรีที่ไม่มีคุณภาพดีเพียงพอ

เชิดศักดิ์ ศรีวิทย. (2543) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาดนตรีในรายวิชาบังคับ (ศิลปะกับชีวิต) และวิชาเลือกในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 4 ผลการวิจัยพบว่าสภาพโดยทั่วไปของครูผู้สอนดนตรีเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านดนตรีมากที่สุด การแปรหลักสูตรไปผู้สอนอยู่ในระดับกลางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักการจัดกิจกรรมดนตรีอยู่ในระดับกลาง การใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับกลาง การวัดผลประเมินผลตามหลักการประเมินผลด้านดนตรีอยู่ในระดับกลาง ในด้านความรู้ความสามารถทางดนตรีของครูทั้งเนื้อหาสาระดนตรีและการปฏิบัติอยู่ในระดับกลาง มีทัศนคติในแง่สภาพแวดล้อมห้องเรียนอยู่ในระดับกลาง มีทัศนคติในเรื่องอุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในระดับกลาง และมีทัศนคติเกี่ยวกับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

จักรยาอุทธ นพราลัย. (2544) ได้ทำการวิจัย การจัดกิจกรรมนอกเวลาดนตรีพื้นบ้านอีสาน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมดนตรีพื้นบ้านอีสาน เป็นการจัดกิจกรรมนอกเวลาราชการโดยใช้เวลาก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน วันหยุดราชการและหลังเลิกเรียนเป็นเวลาในการฝึกซ้อม ก่อนเปิดภาคเรียนมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผนวางโครงการการจัดกิจกรรมแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ปัญหาในการจัดกิจกรรมพื้นบ้านอีสานด้านต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับครูผู้สอน และหัวหน้าสถานศึกษาเมื่อพิจารณาภาพรวมแล้วพบว่า

มีปัญหายุ้งในระดับปานกลาง ครูผู้สอนและหัวหน้าสถานศึกษาส่วนมากต้องการให้กรมสามัญศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมดนตรีพื้นบ้านอีสาน และจัดอบรมสัมมนาคนตรีพื้นบ้านอีสาน

วิทยา ขันประเสริฐ. (2531) ได้ทำการวิจัยความต้องการนิเทศการสอนของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาบริเวณพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการสอน อุปกรณ์และ สื่อการสอน และการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความต้องการนิเทศการสอนของครูศิลปศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนที่ต่างกันในแต่ละด้าน จะเห็นว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับ ความมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

อุษณีย์ จันทรวิถัษณ์. (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ” ในด้านสภาพการจัดกิจกรรมดนตรี เป้าหมายและนโยบายในการจัดกิจกรรมดนตรี การส่งเสริมและการสนับสนุนการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับนักเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สรุปผลได้ดังนี้ 1. ด้านสภาพการจัดกิจกรรมดนตรีพบว่าการจัดกิจกรรมดนตรีไม่เหมาะสมตามหลักการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย สาเหตุเพราะไม่ได้จัดกิจกรรมเป็นรายวิชาและขาดบุคลากรทางดนตรี ครูผู้สอนไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนดนตรี 2. ด้านลักษณะการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนอนุบาลพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้สอนเนื้อหา และทักษะทางดนตรีโดยตรง แต่จัดกิจกรรมดนตรีเพื่อสาระด้านอื่น ๆ เช่น ใช้เพลงในการสอนโดยบูรณาการร่วมกับการเคลื่อนไหวและจังหวะ ไม่มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจในทักษะด้านดนตรี และไม่มีการบันทึกพัฒนาการการเรียนรู้ทางดนตรี 3. ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีเป้าหมาย และนโยบายในการปรับแผนการสอนจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 4. สิ่งที่ครูผู้สอน และผู้บริหารเห็นว่าเป็นปัญหามากที่สุดคือขาดการนิเทศก์ อุปกรณ์การสอนดนตรีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน บุคลากรไม่มีวุฒิทางดนตรีศึกษา และขาดความรู้ ทางปรัชญาทางดนตรีในระดับอนุบาล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี ” เป็นการศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีของวงดนตรีสากลสมัยนิยม ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการศึกษา ในช่วงระหว่างปีการศึกษา 2543 ถึง 2544 โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย เริ่มทำการศึกษาค้นคว้างานด้านเอกสาร หนังสือ ตำรา และบทความที่เกี่ยวข้องกับ การจัดกิจกรรมดนตรี การเรียนการสอนดนตรีสากลในโรงเรียนมัธยมศึกษา กระบวนการถ่ายทอด ทักษะดนตรี การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากล การรวมวง (Ensemble & Band) การควบคุมวงดนตรี จากนั้นทำการศึกษาวงดนตรีสากลสมัยนิยมของวงจีซัสโฟ (Gsus4) ของโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัด สุราษฎร์ธานี โดยมีนายประสพโชค ภคธรา อาจารย์ 2 ระดับ 7 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ชุมนุม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาเป็นต้นแบบมาสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี ได้แก่บุคคล 2 กลุ่ม คือ

3.2.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม จำนวน 5 คน ได้แก่

3.2.1.1 นายรุ่งรัตน์ ชาญกิจ	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ
3.2.1.2 นายสุภาคินัย จันทรวงศ์	โรงเรียนเบญจมานุสรณ์
3.2.1.3 ว่าที่ร้อยตรีดุขฎิ การบุญ	โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”
3.2.1.4 นายปกรณ์ แสงมณีรัตนกุล	โรงเรียนโรงเรียนนายายอามพิทยาคม
3.2.1.5 นายสุชาติ พุ่มพวงแก้ว	โรงเรียนสอยดาววิทยา

3.2.2 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม จำนวน 56 คน ประกอบด้วย

3.2.2.1 นักเรียนโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จำนวน 12 คน แยกออกเป็น

- 1) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีตาร์ไฟฟ้า จำนวน 7 คน

2) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทเบสไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
3) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
4) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกลองชุด	จำนวน 1 คน
5) นักร้อง	จำนวน 2 คน

3.2.2.2 นักเรียนโรงเรียนเบญจมานูสรณ์ จำนวน 13 คน แยกออกเป็น

1) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 3 คน
2) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทเบสไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
3) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 3 คน
4) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกลองชุด	จำนวน 3 คน
5) นักร้อง	จำนวน 3 คน

3.2.2.3 นักเรียนโรงเรียนท่าใหม่ “พลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” จำนวน 15 คน แยกออกเป็น

1) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 8 คน
2) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทเบสไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
3) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 2 คน
4) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกลองชุด	จำนวน 1 คน
5) นักร้อง	จำนวน 3 คน

3.2.2.4 นักเรียนโรงเรียนนายายอามพิทยาคม จำนวน 8 คน แยกออกเป็น

1) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 4 คน
2) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทเบสไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
3) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
4) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกลองชุด	จำนวน 1 คน
5) นักร้อง	จำนวน 1 คน

3.2.2.5 นักเรียนโรงเรียนสอยดาววิทยา จำนวน 8 คน แยกออกเป็น

1) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 4 คน
2) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทเบสไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
3) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกีต้าร์ไฟฟ้า	จำนวน 1 คน
4) ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทกลองชุด	จำนวน 1 คน
5) นักร้อง	จำนวน 1 คน

3.3 วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.3.1 ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจาก หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร หอสมุดรชมังคลาภิเษก จังหวัดจันทบุรี หอสมุดดนตรีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มหาวิทยาลัยมหิดล หอสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์

3.3.2 ข้อมูลจากภาพถ่าย

3.3.3 ข้อมูลจากวีดิทัศน์

3.3.4 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ และอย่างไม่เป็นทางการ

3.3.5 ข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

3.4 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การแนะนำตัวผู้วิจัย

3.4.2 การสัมภาษณ์

3.4.2.1 การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

ใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย

1) แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมดนตรีสากลสมัยนิยม

ตอนที่ 3 การคัดเลือกนักดนตรีนักร้อง

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากล

สมัยนิยม ประสบความสำเร็จ

2) แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมดนตรีสากลสมัยนิยม

ตอนที่ 3 การคัดเลือกนักดนตรีนักร้อง

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากล

สมัยนิยม ประสบความสำเร็จ

3.4.2.2 การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ เป็นการสัมภาษณ์แบบตะล่อมกล่อม
เกลา (Probe) เพื่อต้องการให้ผู้สัมภาษณ์แสดงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมดนตรีสากลสมัยนิยม

3.4.2.3 การบันทึกข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

3.4.2.4 ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกภาพ – เสียงจากการฝึกซ้อม การออกแสดงและการเข้าร่วมประกวดแข่งขัน

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล

3.5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.5.1.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดปลายเปิดโดยให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดและความรู้สึกของตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

- 1) ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม
- 2) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

3.5.1.2 เครื่องบันทึกภาพ (กล้องถ่ายรูป)

3.5.1.3 เครื่องทักเสียง และเทปบันทึกเสียง

3.5.1.4 เครื่องบันทึกภาพ และเทปบันทึกภาพ (วีดิทัศน์)

3.5.1.6 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

3.6 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบในลักษณะสามเส้า คือ 1. จากข้อมูลเอกสารงานวิจัย และจากแบบสัมภาษณ์ทั้งครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม 2. จากการบันทึกด้วยภาพถ่ายและเสียง 3. จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย โดยยึดเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาสรุป เปรียบเทียบ จัดเรียงลำดับ แสดงในรูปของตาราง แผนภูมิ แล้วจึงสรุปผลบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์

3.7 ขั้่นนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้นำมาจัดเรียบเรียง ลำดับเป็นหมวดหมู่ สร้างแผนภูมิ และตารางในแต่ละเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นเป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยการเขียนแบบพรรณนาวิเคราะห์ และจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มตามระเบียบการทำวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล โดยแบ่งงานวิจัยออกเป็น 5 บท คือ บทที่ 1 บทนำ, บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม, บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย, บทที่ 4 การวิเคราะห์, บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	อำเภอเมือง	จังหวัดจันทบุรี
2. โรงเรียนเบญจมานุสรณ์	อำเภอเมือง	จังหวัดจันทบุรี
3. โรงเรียนท่าใหม่ “พลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	อำเภوتاใหม่	จังหวัดจันทบุรี
4. โรงเรียนนายายอามพิทยาคม	อำเภอนายายอาม	จังหวัดจันทบุรี
5. โรงเรียนสอยดาววิทยา	อำเภอสอยดาว	จังหวัดจันทบุรี

โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม
2. เพื่อศึกษาวิธีการคัดเลือกนักดนตรี นักร้องวงดนตรีสากลสมัยนิยม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

ผลจากการศึกษาแยกออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

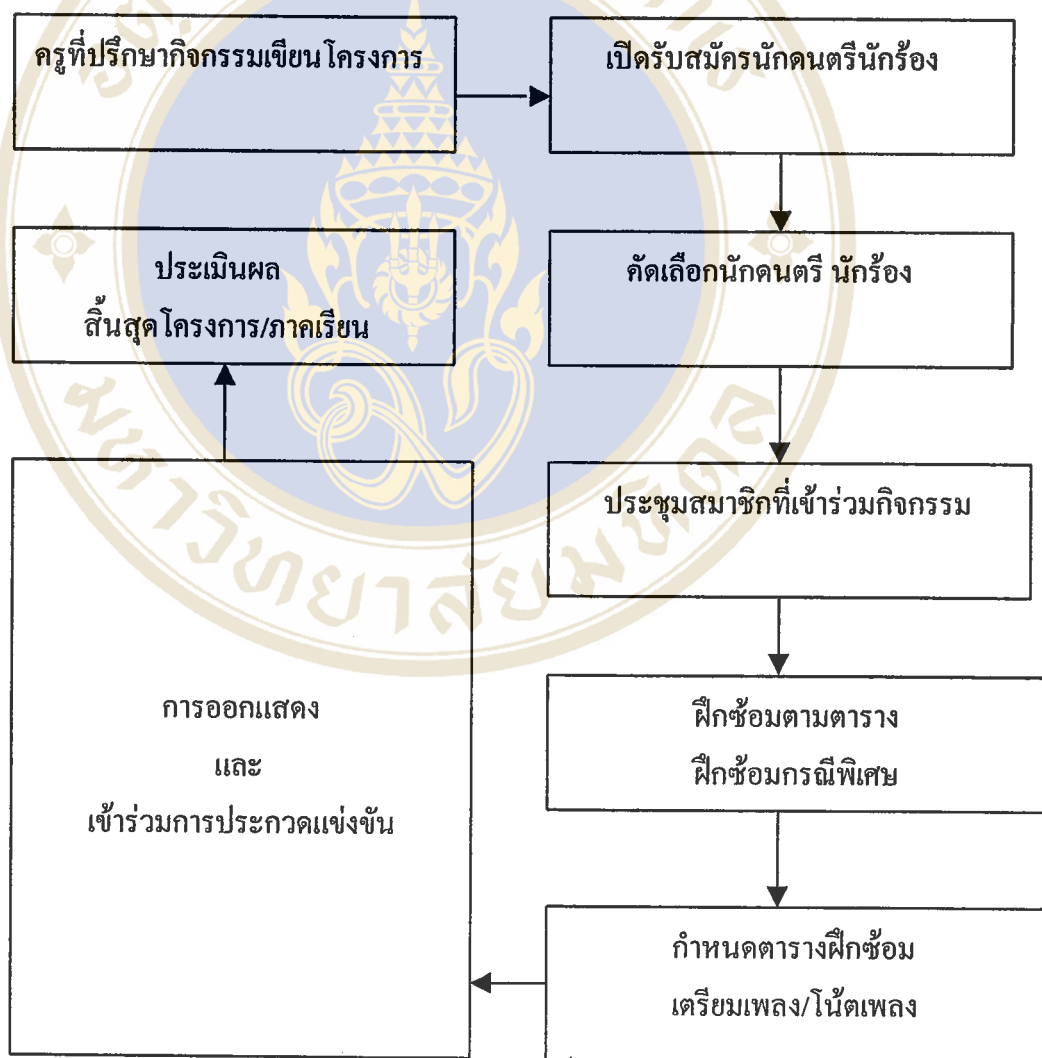
1. ผลการศึกษาที่ได้จากครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม
2. ผลการศึกษาที่ได้จากนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากล และผลที่ได้จากการศึกษามีดังนี้

4.1 การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี

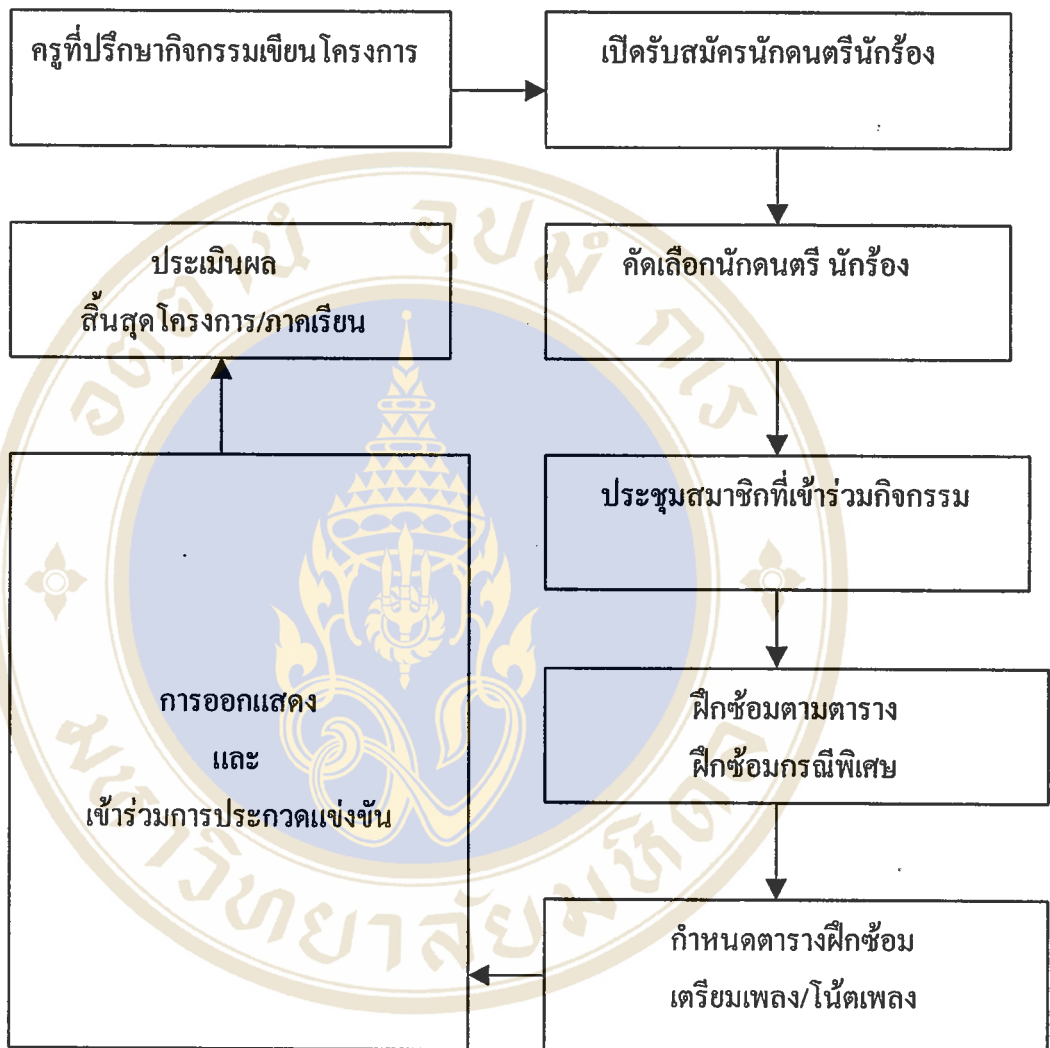
กิจกรรมที่กำหนดใน โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจและตามความถนัด มิใช่เป็นกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นเพื่อผู้เรียนจะต้องเรียนและสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดหากแต่เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันคิดช่วยกันทำและช่วยกันแก้ปัญหาอันจะเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ประชาธิปไตย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533: 3) สำหรับการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรีนี้ ส่วนใหญ่เป็นการจัดในลักษณะกิจกรรมชุมนุมที่ใช้เวลาทั้งในส่วนที่เป็นคาบเรียนปกติ ซึ่งมีคาบเรียนปกติอยู่เพียง จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ และเวลานอกเหนือการเรียนปกติ มีการเปิดรับสมัครสมาชิกเข้าชุมนุมในช่วง 2 สัปดาห์แรกของการเปิดภาคเรียน สถานที่ที่ใช้สำหรับดำเนินกิจกรรมก็ใช้ตามสภาพที่เหมาะสมของแต่ละโรงเรียน การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมของแต่ละโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมขึ้นนั้นสามารถสรุปและแสดงให้เห็น ดังนี้

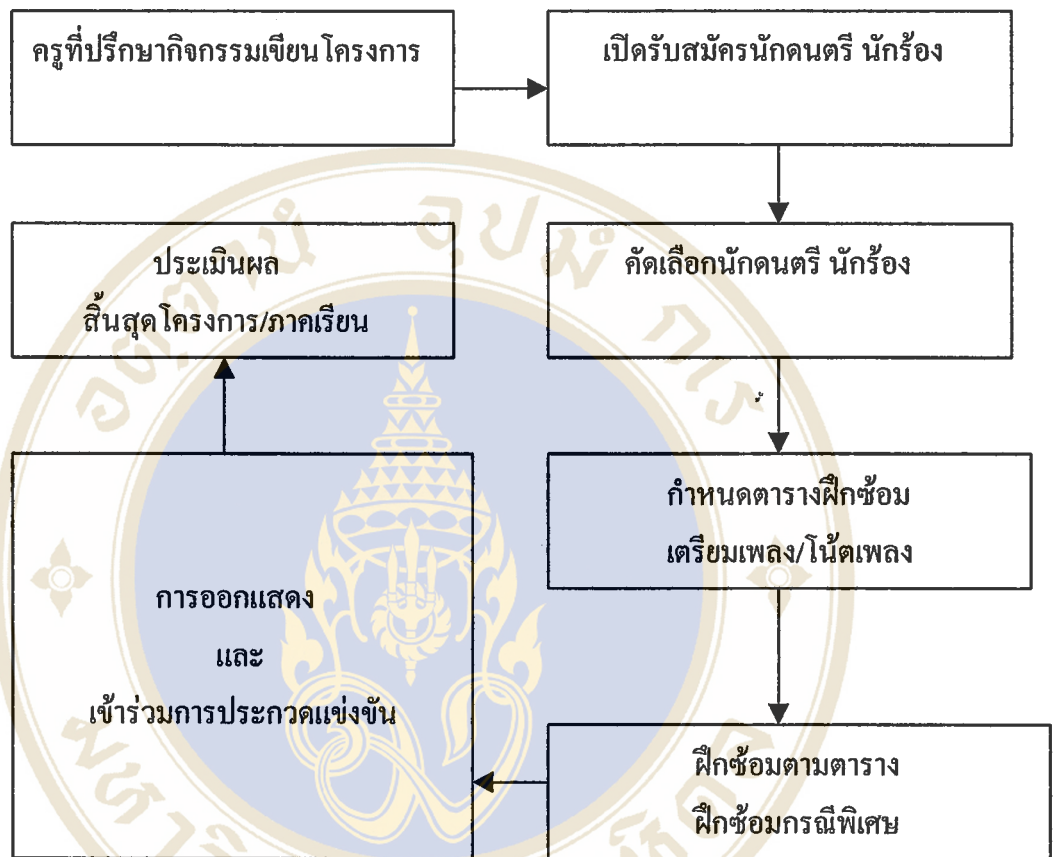
แผนภูมิที่ 4.1 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรม ของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ

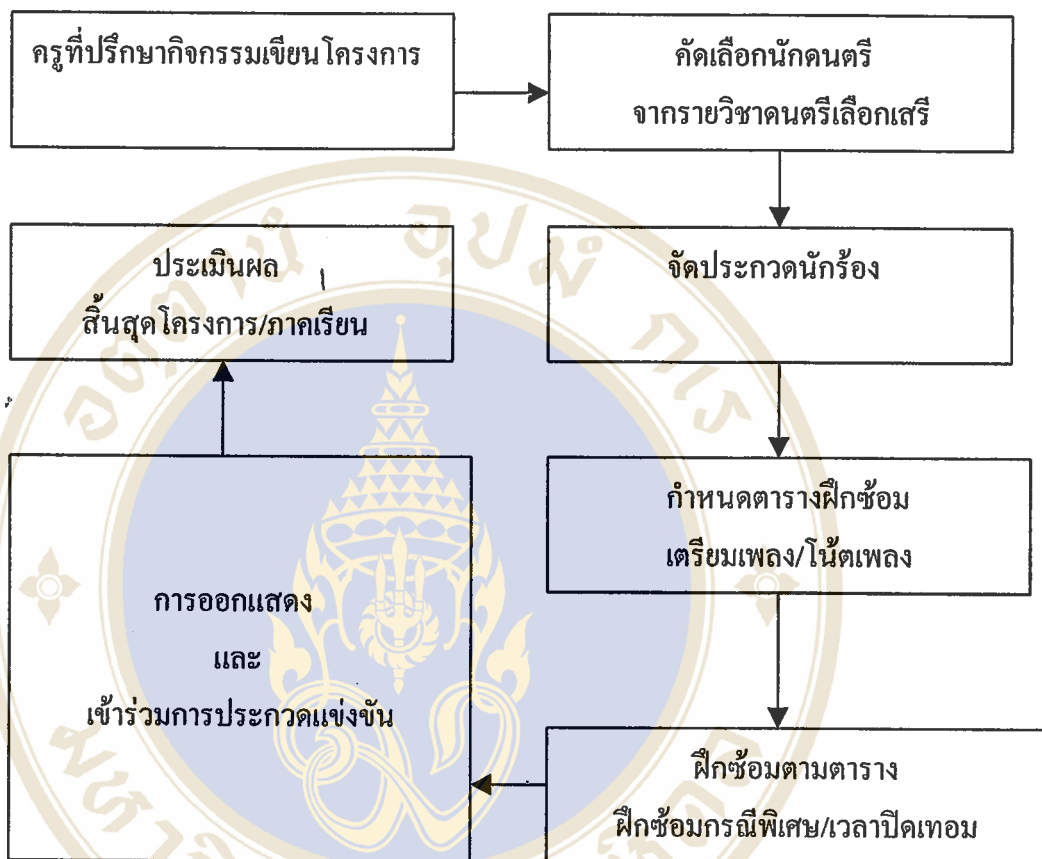
แผนภูมิที่ 4.2 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรม ของโรงเรียนเบญจมานูสรณ์

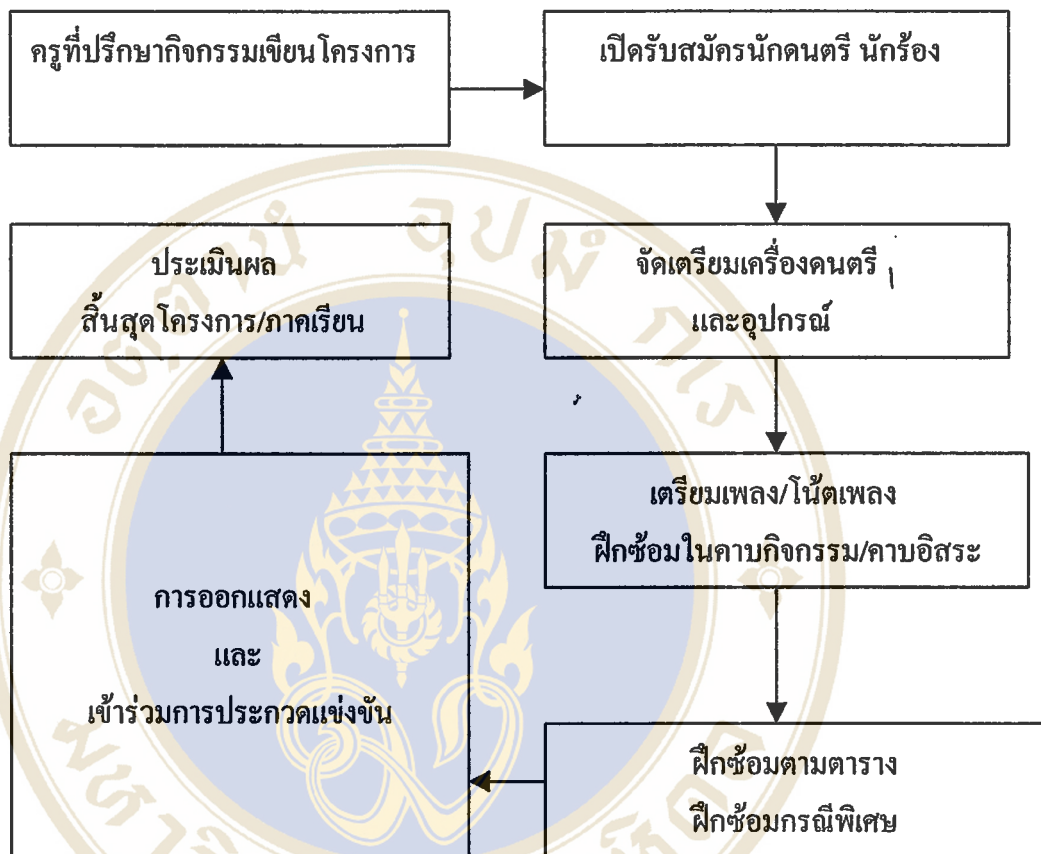
แผนภูมิที่ 4.3 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนท่าใหม่ “พุลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนนายายอามพิทยาคม

แผนภูมิที่ 4.5 แสดงขั้นตอนการจ้ดกิจกรรมของโรงเรียนสอยดาววิทยา

จากแผนภูมิทั้ง 5 โรงเรียน สรุปได้ว่า ขั้นตอนที่ 1 การเขียนโครงการ เหมือนกันทั้ง 5 โรงเรียน ส่วนขั้นตอนที่ 2 การรับสมัครนักคนตรี และนักร้องเหมือนกัน 4 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนนายายอามพิทยาคม คัดเลือกนักคนตรีจากการสอนวิชาคนตรีเลือกเสรี ขั้นตอนที่ 3 การคัดเลือกเลือกนักคนตรี และนักร้อง มีขั้นตอนเหมือนกันจำนวน 4 โรงเรียน ส่วนโรงเรียนนายายอามพิทยาคมใช้วิธีจัดการประกวดนักร้องแล้วจึงนำเข้าร่วมกิจกรรม ในขั้นตอนอื่น ๆ มีความคล้ายคลึงกันยกเว้นการฝึกร้องของโรงเรียนนายายอามพิทยาคม เพิ่มการฝึกร้องมากกว่าโรงเรียนอื่นโดยใช้เวลาปิดเทอม และโรงเรียนสอยดาววิทยาใช้เวลาจ้ดกิจกรรมในช่วงโมงกิจกรรม และคาบอิสระ หรือช่วงว่าง

สรุป โรงเรียนที่มีการจ้ดกิจกรรมทั้งหมด 8 ขั้นตอน มีจำนวน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเบญจมาชวติศ และโรงเรียนเบญจมานุสรณ์ โรงเรียนที่มีการจ้ดกิจกรรมทั้งหมด 7 ขั้นตอน มีจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนท่าใหม่ “ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” โรงเรียนนายายอาม และโรงเรียนสอยดาว

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยมในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดจันทบุรี
จำนวน 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การเขียนโครงการของกิจกรรม โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมดนตรี
สากล

ขั้นตอนที่ 2 การรับสมัครสมาชิกหรือการจัดการประกวดเพื่อนำผู้มีความสามารถ
เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 3 การคัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมร่วมกับ
นักเรียนที่เป็นสมาชิกเก่า พร้อมทั้งการเตรียมเครื่องดนตรีและอุปกรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การประชุมสมาชิกที่ร่วมกิจกรรม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย
ของโครงการ (เฉพาะโรงเรียนที่มีคณะกรรมการ)

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดตารางฝึกซ้อมปกติ การจัดชั่วโมงเข้าร่วมกิจกรรม หรือสรรหา
เวลาว่างเพื่อดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 6 การลงมือปฏิบัติการฝึกซ้อมตามตาราง การแกะเพลง บรรเลงเพลง และ
การขับร้อง

ขั้นตอนที่ 7 การออกแสดงจริงหน้าเวที หรือการเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน

ขั้นตอนที่ 8 การวัดผลกิจกรรม โดยยึดเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละคนต้องไม่
น้อยกว่า 80 % ของเวลาที่ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด

ส่วนโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมทั้งหมด 7 ขั้นตอน มีทั้งหมดจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่
โรงเรียนท่าใหม่ “ พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” โรงเรียนนายายอาม และโรงเรียนสอยดาววิทยา โดยตัดขั้น
ตอนของการประชุมสมาชิกออกไป ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การเขียนโครงการ

ขั้นตอนที่ 2 เปิดรับสมัครนักดนตรี นักร้อง

ขั้นตอนที่ 3 จัดเตรียมเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ / จัดประกวดนักร้อง

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดตารางฝึกซ้อม / เตรียมเพลง โน้ตเพลง

ขั้นตอนที่ 5 ฝึกซ้อมตามตาราง / กรณีพิเศษ / ปิดเทอม

ขั้นตอนที่ 6 การออกแสดงและเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผล

ขั้นตอน ในการฝึกซ้อม และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน แสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และการวัดผล จากแบบสัมภาษณ์ของครูที่ปรึกษากิจกรรม

โรงเรียน	เวลาการฝึกซ้อม / เข้าร่วมกิจกรรม	การวัดผล
1. เบญจมาธุทิศ	- เข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ - ซ้อมรวมวง - ออกแสดงกิจกรรมได้จริง - เวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 %	ผ่าน = พ ไม่ผ่าน = มพ.
2. เบญจมานุสรณ์	- เข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ - ซ้อมรวมวง / เรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติ - ฝึกซ้อมกรณีพิเศษ - ออกแสดงกิจกรรมหรือร่วมกิจกรรมได้จริง - เวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 %	ผ่าน = พ ไม่ผ่าน = มพ.
3. ทำใหม่ ๆ	- เข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ - ซ้อมรวมวง - ออกแสดงกิจกรรมได้จริง - เวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 %	ผ่าน = พ ไม่ผ่าน = มพ.
4. นายนาม ๆ	- เข้าร่วมกิจกรรมสม่ำเสมอ - ซ้อมรวมวง - ออกแสดงกิจกรรมได้จริง - เวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 %	ผ่าน = พ ไม่ผ่าน = มพ.
5. สอดดาววิทยา	- ชั่วโมงกิจกรรม - เวลาว่าง - เวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 %	ผ่าน = พ ไม่ผ่าน = มพ.

เวลาที่ใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมฝึกซ้อมของนักเรียนแต่ละโรงเรียนสามารถสรุป และแสดงเป็นตารางได้ ดังนี้

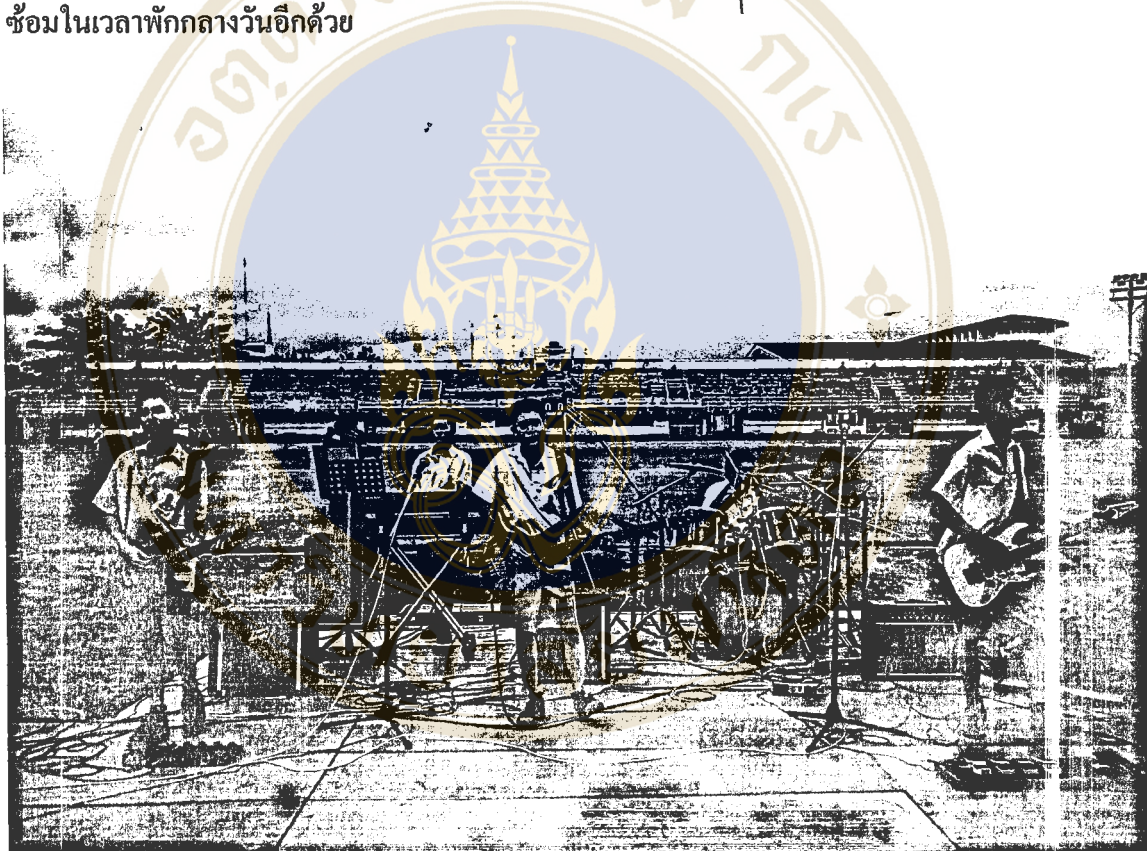
ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อม ในส่วนของการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

โรงเรียน	เวลาฝึกซ้อม	ฝึกซ้อมปกติ	ฝึกซ้อมพิเศษ	ฝึกซ้อมรวมวง
1. เบญจมาภราดร		หลังเลิกเรียนตอนเย็น	หลังเลิกเรียนเสาร์ – อาทิตย์	หลังเลิกเรียนตอนค่ำเสาร์ – อาทิตย์ นัดหมายเวลาพิเศษ
2. โรงเรียนเบญจมาภราดร		หลังเลิกเรียนตอนเย็น	เสาร์ – อาทิตย์	หลังเลิกเรียนตอนค่ำเสาร์-อาทิตย์ นัดหมายเวลาพิเศษ
3. ท่าใหม่ ฯ		ชั่วโมงเรียนกิจกรรม	เสาร์ – อาทิตย์	ชั่วโมงเรียนกิจกรรมเสาร์ – อาทิตย์
4. นานาขอม		พักกลางวัน	เสาร์ – อาทิตย์	พักกลางวันเสาร์ – อาทิตย์
5. สอยดาววิทยา		หลังเลิกเรียนตอนเย็น	เสาร์ – อาทิตย์	พักกลางวันเสาร์-อาทิตย์

จากตาราง 4.1 และ 4.2 เวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อม ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมและผู้เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมมีส่วนร่วมในการกำหนดเวลาและตารางในการฝึกซ้อม โดยในส่วนของครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมจำนวน 4 โรงเรียนยกเว้นโรงเรียนสอยดาววิทยา พิจารณาจากความเหมาะสม ส่วนโรงเรียนเบญจมาภราดรนั้นนอกจากจะเหมาะสมแล้วยังต้องมีความต่อเนื่อง สำหรับโรงเรียนสอยดาววิทยาใช้เวลาซ้อมในชั่วโมงเรียนกิจกรรม และทุกโรงเรียนมีการวัดผลโดยให้เวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 % ของเวลาทั้งหมด

ในส่วนของการฝึกซ้อมปกติของทุกโรงเรียน เป็นการฝึกซ้อมโดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น มีทั้งหมด จำนวน 3 โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนเบญจมาภราดร โรงเรียนเบญจมาภราดร และโรงเรียน

สอยดาววิทยา โรงเรียนที่ทำการซ้อมในชั่วโมงเรียนกิจกรรมได้แก่ โรงเรียนท่าใหม่ “พุลสวัสดิ์ราษฎร์-นุกุล” และโรงเรียนที่ทำการซ้อมในเวลาพักกลางวัน ได้แก่ โรงเรียนนายายอามพิทยาคม ส่วนการซ้อมพิเศษ และการซ้อมรวมวงนั้นทั้ง 5 โรงเรียนจะใช้เวลาซ้อมเหมือนกัน คือ เวลาในช่วงวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ นอกจากข้อมูลข้างต้นแล้ว ยังมีการซ้อมนอกตารางโดยจะทำการนัดหมายเป็นพิเศษ กล่าวคือโรงเรียนเบญจมราชูทิศและจะใช้วิธีการนัดหมายพิเศษนอกเหนือจากเวลาที่กำหนดไว้ในตาราง ส่วนอีก 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนนายายอามพิทยาคม และโรงเรียนสอยดาววิทยายังมีการนัดหมายพิเศษเพื่อฝึกซ้อมในเวลาพักกลางวันอีกด้วย

รูปภาพที่ 4.1 การฝึกซ้อมกรณีพิเศษ ณ สนามกีฬาากลางจังหวัดจันทบุรี (ตุลาคม 2544)

ของวงดนตรีสากลสมัยนิยมโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ประกอบด้วย

(จากซ้ายไปขวา) นายจิรศักดิ์ เพ็ญพรรณศิริ (กีตาร์ไฟฟ้า คอร์ด) นายทิมมพร เกิดบุญมา (คีย์บอร์ด) นายทixa สีนบุญชุ่ม (เบสไฟฟ้า) นายกฤตวิทย์ โพธิเกษม (กลองชุด) นายกิตติพงษ์ ธรรมปาน (กีตาร์ไฟฟ้า โซโล)

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม จากข้อมูลการสัมภาษณ์ และผลจากตารางที่ 4.2 สรุปได้ว่าการจัดตารางเวลาในการฝึกซ้อมในทุกกรณีจะมีครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมช่วยเสนอแนะความเหมาะสมของเวลา ในการฝึกซ้อมนักเรียนที่มีข้อจำกัดจะแจ้งเหตุผลของตนให้สมาชิกทราบ โดยยึดความพร้อมของส่วนรวมเป็นหลัก ในการฝึกซ้อมทุกประเภทแบ่งการฝึกซ้อมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1. การฝึกซ้อมปกติ 2. การฝึกซ้อมกรณีพิเศษ 3. การฝึกซ้อมรวมวงการฝึกซ้อมปกติ หมายถึงการซ้อมตามตารางที่กำหนดนัดหมายทั้งการซ้อมเดี่ยวและรวมวงการฝึกซ้อมกรณีพิเศษหมายถึงการฝึกซ้อมในลักษณะรวมวงที่มีสมาชิกครบเป็นการเฉพาะกิจเร่งด่วนที่อยู่นอกเหนือจากตารางฝึก การฝึกซ้อมรวมวงหมายถึง การฝึกซ้อมโดยมีสมาชิกครบทุกคนเป็นการทำกิจกรรมที่สมบูรณ์ครบถ้วนทั้งงานด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรี และการขับร้อง การฝึกซ้อมทั้ง 3 ลักษณะใช้เวลาหลังเลิกเรียนเป็นหลัก รองลงมาคือช่วงเวลาที่พักกลางวัน และวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ การฝึกซ้อมรวมวงจำเป็นต้องใช้เวลาจำนวนมากและมี ความต่อเนื่องใช้การนัดหมายพิเศษแล้วแต่กรณี ๆ ไป

บทเพลงที่ใช้ในการฝึกซ้อม พบว่าทั้ง 5 โรงเรียน มีครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมและนักเรียน ร่วมกันคัดเลือกเพลง โดยคัดเลือกเพลงที่ได้รับความนิยมโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเพลง ดังนี้ 1. จากความชอบเป็นส่วนตัวของผู้ร่วมกิจกรรม 2. ได้รับอิทธิพลจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือ เพลงสมัยนิยมทั่วไป โดยขั้นตอนของทุกโรงเรียนเหมือนกันคือ คัดเลือกเพลง แบ่งหน้าที่ช่วยกันจัดหา โน้ตเพลง หรือเนื้อเพลงพร้อมคอร์ด และเทปบันทึกเสียงจากต้นฉบับ จากนั้นจึงแยกกันแกะเพลงตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ แล้วจึงฝึกซ้อมรวมวง

4.2 วิธีคัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง

กิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมแบ่งงานออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ งานที่เกี่ยวข้องกับนักดนตรี และงานที่เกี่ยวข้องกับนักร้อง ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีวิธีการในการคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องที่แตกต่างกันออกไป สำหรับนักดนตรีนั้นสามารถแยกเครื่องมือออกเป็น 4 เครื่องมือหลัก ได้แก่ 1. กีตาร์ไฟฟ้า 2. เบสไฟฟ้า 3. คีย์บอร์ด 4. กลองชุด ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่าเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก นักดนตรีและนักร้อง มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.2.1 เกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง พบว่าทุกโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมมีการเปิดรับสมัครนักดนตรี และนักร้องโดยทำการเปิดรับสมัครในช่วงต้นเทอม (ประมาณ 2 สัปดาห์แรกของการเปิดภาคเรียน) โดยมีการกำหนดจำนวนกลุ่มสมาชิกไว้ในจำนวนไม่เกิน 15-20 คน และแต่ละโรงเรียนมีวิธีการคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องที่สามารถแสดงเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ

ประเภท	เกณฑ์การคัดเลือก
กีตาร์ไฟฟ้า	- มีความสามารถทางด้านการเล่นกีตาร์ไฟฟ้า / ขยับฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ - มีระเบียบวินัย - มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม - ผู้ปกครองให้การสนับสนุน
เบสไฟฟ้า	- มีความสามารถทางด้านการเล่นเบสไฟฟ้า / ขยับฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลาในการฝึกซ้อม - ผู้ปกครองให้การสนับสนุน
คีย์บอร์ด	- มีพื้นฐานเปียโน / ขยับฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน
กลองชุด	- มีความสามารถในการแยกประสาทได้ดี / ขยับฝึกซ้อม - สนใจในเรื่องจังหวะ - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน
นักร้อง	- มีน้ำเสียงที่สดใสชัดเจน / ออกเสียงควบกล้ำชัดเจน - ความจำดี - กล้าแสดงออก / ขยับฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน

ตารางที่ 4.4 แสดงเกณฑ์การคัดเลือกว่านักดนตรี และนักร้องของโรงเรียนเบญจมานูสรณ์

ประเภท	เกณฑ์การคัดเลือก
กีตาร์ไฟฟ้า	- มีความสนใจใส่ใจในการเล่นกีตาร์ไฟฟ้า - สามารถเล่นบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้าได้อย่างน้อย 2-3 สเกล - ขยันฝึกซ้อม / มีความรับผิดชอบ - เป็นผู้มีวินัย / เสียสละเวลา - ผู้ปกครองให้การสนับสนุน
เบสไฟฟ้า	- มีความสนใจในการเล่นเบสสามารถไล่บันไดเสียง C เมเจอร์ และ C ไมเนอร์ได้ - ขยันฝึกซ้อม / มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองให้การสนับสนุน
คีย์บอร์ด	- มีความสนใจในการเล่นคีย์บอร์ด เปียโน หรืออีเลคโทน - ขยันฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา / ผู้ปกครองสนับสนุน
กลองชุด	- มีความรัก สนใจในการตีกลองชุด - สามารถเข้าใจรู้เรื่องของจังหวะได้ดี / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีระเบียบวินัย - มีเวลาทุ่มเทการฝึกฝนอย่างมาก / ผู้ปกครองสนับสนุน - แยกประสาทได้ดี / จังหวะแม่นยำ
นักร้อง	- มีใจรักสนใจใส่ใจในการร้องเพลง - เป็นผู้มีน้ำเสียงที่ดี / มีความจำดี / ออกเสียงควบกล้ำชัดเจน - กล้าแสดงออก มีความมั่นใจ / ทำทางบุคลิกดี - ขยันฝึกซ้อม / มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน

ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องของโรงเรียนท่าใหม่
“พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”

ประเภท	เกณฑ์การคัดเลือก
กีตาร์ไฟฟ้า	- มีพื้นฐานการเล่นเป็นมาก่อน - มีความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน
เบสไฟฟ้า	- มีพื้นฐานการเล่นเป็นมาก่อน - มีความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน
คีย์บอร์ด	- มีความสนใจ / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน
กลองชุด	- มีความสนใจ / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน / แยกประสาทได้ดี จังหวะดี
นักร้อง	- มีเสียงดี มีความสนใจ / ความจำดี / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน - ออกเสียงควบกล้ำชัดเจน / กล้าแสดงออก

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องของโรงเรียนนายายอาม
พิทยาคม

ประเภท	เกณฑ์การคัดเลือก
กีตาร์ไฟฟ้า	- มีความสนใจ / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน - จับคอร์ดได้ / โต้บันไดเสียงได้
เบสไฟฟ้า	- มีความสนใจ / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน / เลือกจากผู้เล่นกีตาร์
คีย์บอร์ด	- มีความสนใจ / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน
กลองชุด	- มีความสนใจ / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน / แยกประสาทได้ดี / เข้าใจจังหวะ
นักร้อง	- มีความสนใจ / ความสามารถ / ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบ / มีวินัย - มีเวลา - ผู้ปกครองสนับสนุน - ความจำดี / เสียงดี / ออกเสียงควบกล้ำชัดเจน - กล้าแสดงออก / เข้าใจจังหวะ

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงเกณฑ์การคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องของโรงเรียนสอยดาววิทยา

ประเภท	เกณฑ์การคัดเลือก
กีตาร์ไฟฟ้า	- ตามความสมัครใจ - ความสนใจของนักเรียน
เบสไฟฟ้า	- ตามความสมัครใจ - ความสนใจของนักเรียน
คีย์บอร์ด	- ตามความสมัครใจ - ความสนใจของนักเรียน
กลองชุด	- ตามความสมัครใจ - ความสนใจของนักเรียน
นักร้อง	- มีความสนใจ ความสามารถ - ความจำดี / เสียงดี / ออกเสียงควบกล้ำชัดเจน - กล้าแสดงออก

จากตารางที่ 4.3 –4.7 แสดงให้เห็นว่าในวงดนตรี 1 วงจะประกอบไปด้วย เครื่องดนตรี 4 ชิ้นหลัก ได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า เบสไฟฟ้า คีย์บอร์ด และกลองชุด ในแต่ละวงจะมีนักร้องประจำวง โดยสามารถสรุปได้ว่าทั้ง 4 โรงเรียนมีวิธีการคัดเลือกโดยเน้นผู้ที่สนใจเป็นหลัก มีความสามารถ ขยันฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบ มีเวลาและผู้ปกครองสนับสนุน ส่วนโรงเรียนสอยดาววิทยานั้นเน้นไปที่ความสนใจของผู้สมัครเป็นหลัก และผู้ที่จบบรรเลงกลองชุดนั้นต้องสามารถแยกประสาทได้เป็นอย่างดี มีความเข้าใจจังหวะ ในส่วนของนักร้องทุกโรงเรียนเน้นน้ำเสียงดี ออกเสียงคำควบกล้ำชัดเจน กล้าแสดงออก มีความจำดี จังหวะดี

ส่วนที่แตกต่างกันได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า และเบสไฟฟ้ามี 2 โรงเรียนคือโรงเรียนเบญจมานุสรณ์ และโรงเรียนท่าใหม่ ‘พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล’ เน้นให้นักเรียนต้องไล่บันไดเสียง และวิธีการจับคอร์ด

ในส่วนของคีย์บอร์ดโรงเรียนท่าใหม่ ‘พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล’ เน้นให้มีพื้นฐานเปียโน หรืออิลคโทน สำหรับโรงเรียนนายายอามพิทยาคมผู้เล่นคีย์บอร์ดครูจะคัดเองโดยใช้เกณฑ์การทดสอบความสามารถ การใช้เครื่องคีย์บอร์ด ตรวจสอบด้านสรีระ เทคนิคการบรรเลง และทำการฝึกซ้อมให้เฉพาะเป็นการส่วนตัว

รูปภาพที่ 4.2 การคัดเลือกนักดนตรี (เบสไฟฟ้า และกีตาร์ไฟฟ้า)

โรงเรียนเบญจมานูสรณ์ 5 มิถุนายน 2543 ประกอบด้วย
(จากซ้ายไปขวา) นายประกิจต์ พระยาเม้ง (กีตาร์ไฟฟ้าโซโล) นายตรีศักดิ์ แสงทินทอง (กีตาร์ไฟฟ้า
คอร์ด) นายทวีศักดิ์ คุณพระเมตตา (เบสไฟฟ้า)

4.2.2 การทดสอบความถนัดทางดนตรีของนักดนตรี และนักร้อง การทดสอบความถนัด
ทางดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการคัดเลือกสรรหานักดนตรี และนักร้อง ซึ่งเป็นการวัดพื้นฐาน
ความรู้ความเข้าใจในทางดนตรี พบว่าทุกโรงเรียนให้ความสำคัญ และทำการทดสอบความถนัดทางดนตรี

โดยอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมเป็นผู้ทำการทดสอบในเบื้องต้นและแสดงรายละเอียดได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงการให้ความสำคัญกับเนื้อหาเกณฑ์การทดสอบความถนัดทางดนตรี

เนื้อหา โรงเรียน	การปฏิบัติ เครื่อง ดนตรี	ความเข้าใจ ในจังหวะ	การอ่านโน้ต	การร้องโน้ต	การตอบ สนองต่อ ดนตรี
เบญจมาราชูทิศ	มาก	มาก	น้อย	น้อย	มาก
เบญจมานุสรณ์	มาก	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
ท่าใหม่ “พุล- สวัสดิ์ราษฎร์- นุกูล ”	มาก	น้อย	น้อย	น้อย	ปานกลาง
นายาขอมพิทย คม	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อย	ปานกลาง
สอยดาว - วิทยาคม	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก

ระดับของเนื้อหา**มาก** หมายถึง การให้ความสำคัญและมุ่งเน้นกับเนื้อหาสาระดนตรีในแต่ละด้านไปพร้อมกับการปฏิบัติการรวมวง

ระดับของเนื้อหา**ปานกลาง** หมายถึง การให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระดนตรีในแต่ละด้านน้อยกว่าการปฏิบัติเครื่องดนตรี

ระดับของเนื้อหา**น้อย** หมายถึง การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีการขับร้องและการรวมวง แต่เพียงด้านเดียว

จากตารางที่ 4.8 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรี ทุกโรงเรียนให้ความสำคัญมาก เมื่อมีการทดสอบความถนัดทางดนตรี ยกเว้นโรงเรียนสอยดาววิทยาให้ความสำคัญกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีในระดับปานกลาง
2. ด้านความเข้าใจในจังหวะ 3 โรงเรียนให้ความสำคัญมาก ได้แก่ โรงเรียนเบญจมาราชูทิศ

โรงเรียนเบญจมานุสรณ์ และโรงเรียนสอยดาววิทยาส่วนโรงเรียนนายายอามให้ความสำคัญในระดับน้อย

3. ด้านการอ่านโน้ต 3 โรงเรียนให้ความสำคัญกับการอ่านโน้ตในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนเบญจมานุสรณ์ และโรงเรียนสอยดาววิทยาให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

4. ด้านการร้องโน้ต 3 โรงเรียนให้ความสำคัญกับการร้องโน้ตในระดับน้อย ส่วนโรงเรียนเบญจมานุสรณ์ และโรงเรียนสอยดาววิทยาให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

5. ด้านการตอบสนองต่อดนตรี 3 โรงเรียน ให้ความสำคัญกับการตอบสนองต่อดนตรีในระดับปานกลาง ส่วนโรงเรียนเบญจมาภุทิต และโรงเรียนสอยดาววิทยาให้ความสำคัญมาก

สรุปได้ว่า สาระสำคัญของการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลในระดับมัธยมศึกษาเน้นควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการคัดเลือกผู้ที่เข้าใจในเรื่องของจังหวะ การอ่านโน้ต การร้องโน้ต และการตอบสนองต่อดนตรีเป็นเรื่องสุดท้าย

ขั้นตอนในการคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องเป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม เป็นผู้เตรียมและเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยมีดำเนินการรับสมัครแล้วนำผู้สมัครมาทำการคัดเลือก และทั้ง 5 โรงเรียนมีวิธีการคัดเลือกโดยเน้นผู้ที่สนใจมีใจรัก มีความสามารถ ขยันฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบ มีเวลา และผู้ปกครองสนับสนุน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนสอยดาววิทยานั้นที่ความสนใจของผู้สมัครเป็นเกณฑ์ และผู้ที่จบบรรเลงกลองชุดนั้นต้องสามารถแยกประสาทได้เป็นอย่างดี มีความเข้าใจในจังหวะ ส่วนนักร้อง ทุกโรงเรียนจะเน้นผู้ที่มีน้ำเสียงดี ออกเสียงคำควบกล้ำชัดเจน กล้าแสดงออก มีความจำดี เข้าใจในจังหวะ ส่วนที่แตกต่างกันได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า และเบสไฟฟ้า มีจำนวน 2 โรงเรียนคือโรงเรียนเบญจมานุสรณ์ และโรงเรียนท่าใหม่ “ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” เน้นการไต่บันไดเสียง และสามารถในการจับคอร์ดพื้นฐานได้ สำหรับเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด โรงเรียนท่าใหม่ “ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” เน้นการมีพื้นฐานความรู้เรื่องเปียโน หรืออิลেকโทน ส่วนโรงเรียนนายายอามพิทยาคม ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดนั้นครูจะเป็นผู้ทำการคัดเลือกเอง และทำการฝึกซ้อมให้โดยเฉพาะ เกณฑ์ทดสอบความถนัดทางดนตรีทุกโรงเรียนให้ความสำคัญการปฏิบัติเครื่องมือนดนตรีเป็นสำคัญ ความเข้าใจในจังหวะ การอ่านโน้ต การร้องโน้ต และท้ายสุดคือการตอบสนองต่อดนตรี

รูปภาพที่ 4.3 การทดสอบความถนัดทางดนตรี (คีย์บอร์ด)
โรงเรียนนายอำเภอยะผา 26 ตุลาคม 2543 ประกอบด้วย
(จากซ้ายไปขวา) นางสาวเบญจวรรณ ดังสนั่น นางสาวไหมพร แซ่ตัน

รูปภาพที่ 4.4 การทดสอบความถนัดทางดนตรี (กลองชุด)
โรงเรียนสอยดาววิทยา 5 มิถุนายน 2543 นายทองศักดิ์ เคล้าละม่อม

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม

ผลจากการจัดกิจกรรมใด ๆ จะสามารถบ่งชี้ถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการจัดกิจกรรมได้ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยสามารถเป็นสาเหตุอันนำไปสู่การทำให้บังเกิดผลในการจัดกระทำกิจกรรมนั้น และปัจจัยที่สามารถส่งผลให้การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมของนักเรียน

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี ให้ประสบความสำเร็จได้หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

4.3.1 ด้านบุคลากร

4.3.1.1 ผู้บริหาร จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมพบว่า ผู้บริหารเป็นบุคลากรที่มีบทบาทโดยตรงกับการให้การสนับสนุนกิจกรรมทุกกิจกรรมภายในสถานศึกษา มีหน้าที่กำกับดูแลจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นสิ่งใดก็ตามที่เป็นความต้องการของผู้เรียนผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและผลักดันให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาสัมฤทธิ์ผล ซึ่งสามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษากิจกรรม

โรงเรียน	ลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์
เบญจมาชราชูทิศ	- ให้ความสำคัญต่อกิจกรรม - สนับสนุนงบประมาณ
เบญจมานุสรณ์	- มีวิสัยทัศน์เข้าใจธรรมชาติของวิชาดนตรี - ให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
ท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	- จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง
นายาขามพิตยาคม	- มีความเข้าใจในวิชาดนตรี - มีความสนใจในดนตรี
สอยดาววิทยา	- ให้การสนับสนุน

จากตาราง 4.9 แสดงให้เห็นว่าครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมทั้ง 5 โรงเรียน ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญด้วยการสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นงบประมาณที่มีความต่อเนื่องและเพียงพอกับความจำเป็น ผู้บริหารต้องมีความสนใจเข้าใจในธรรมชาติของการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลเป็นอย่างดี

4.3.1.2 เพื่อนร่วมกิจกรรม จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม พบว่า

นักเรียนที่เป็นเพื่อนร่วมกิจกรรมทุกคน เป็นบุคลากรที่มีบทบาทมากที่สุดในการจัดกิจกรรม เพราะนักเรียนเป็นผู้ที่ลงมือกระทำและร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคโดยตรง ดังนั้นการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมจะสัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับเพื่อนร่วมกิจกรรมซึ่งสามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงลักษณะเพื่อนร่วมกิจกรรมที่พึงประสงค์ ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม

โรงเรียน	ลักษณะผู้ร่วมกิจกรรมที่พึงประสงค์
เบญจมาชูทิศ	- ให้ความสนใจกิจกรรม - มีความตั้งใจช่วยเหลือกลุ่ม - ขยันฝึกซ้อม - มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและส่วนรวม - มีวินัย มีเวลา
เบญจมานุสรณ์	- รับผิดชอบต่อตนเอง และส่วนรวม - ทำตัวเป็นเพื่อนที่ดี - เป็นผู้ตามที่ดี - เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา - มีความเอื้ออาทรต่อกัน
ทำใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	- เข้าใจเพื่อนร่วมงาน - มีความเอื้อเฟื้อต่อผู้ร่วมงาน
นาขายอามพิทยาคม	- ให้ความร่วมมือกับการกิจกรรมในทุกด้าน
สอยดาววิทยา	- ให้ความสนใจกิจกรรม

จากตาราง 4.10 แสดงให้เห็นว่าลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ร่วมกิจกรรมนี้ ต้องมีความสนใจ มีความตั้งใจ ขยันฝึกซ้อม ให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีส่วนร่วม มีเวลาให้กับงานของกิจกรรม อีกทั้งการเข้าใจเพื่อนร่วมงาน

4.3.1.3 ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่มีความสำคัญทำหน้าที่คอยเอาใจใส่ ให้การสนับสนุนแก่นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมของนักเรียนจึงส่งผลให้ผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในหลายด้าน สามารถแสดงเป็นข้อมูลตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงลักษณะผู้ปกครองที่พึงประสงค์ที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

โรงเรียน	การมีส่วนร่วมทำให้กิจกรรมสำเร็จ			ลักษณะการร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
เบญจมาศราชูทิศ	✓	-	-	- ให้การสนับสนุน - ส่งเสริมและให้เวลาเข้าร่วมกิจกรรม
เบญจมานุสรณ์	✓	-	-	- ให้กำลังใจ - ส่งเสริม - แบ่งเวลาให้มากขึ้น
ท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	✓	-	-	- เข้าใจนักเรียนให้มากขึ้น - ให้ความรู้แก่นักเรียน - สนับสนุนด้านอุปกรณ์
นายายอามพิทยาคม	✓	-	-	- สนับสนุน - ใจกว้างใจ
สอยดาววิทยา	✓	-	-	- สนับสนุน

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ทั้ง 5 โรงเรียน พบว่า ต้องการให้ผู้ปกครองเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรมดนตรีมากขึ้น โดยการสนับสนุนให้นักเรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น พุดคุยซักถามให้กำลังใจ และให้ความไว้วางใจกับบุตรหลานที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

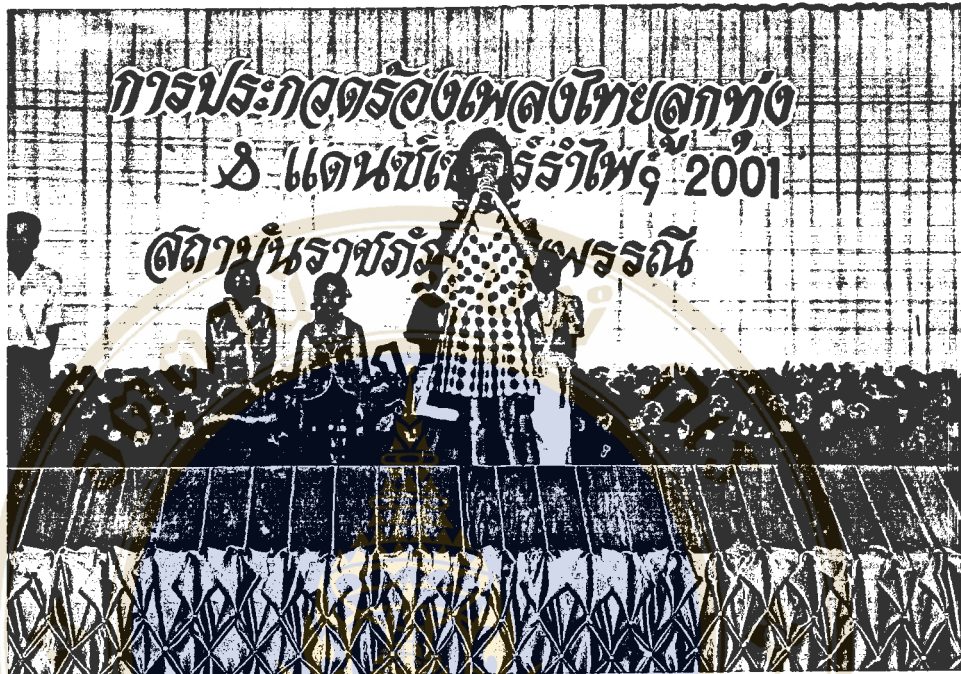
4.3.1.4 ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม พบว่า ทั้ง 5 โรงเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมมีความบทบาทหลักในด้านนโยบาย การประสานงานช่วยเหลือให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษา และ

คอยแนะนำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนแนวปฏิบัติที่นักเรียนเป็นผู้กระทำส่วนใหญ่

4.3.1.5 ผู้ให้การสนับสนุน จากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพบว่าในจังหวัดจันทบุรี และในเขตการศึกษาในภาคตะวันออกมีการจัดการประกวดแข่งขันทักษะความสามารถทางด้านการรวมวง ประเภทวงดนตรีสากลสมัยนิยม และการประกวดแข่งขันการขับร้องอยู่เสมอๆ แต่มีข้อจำกัดในรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไป

รูปภาพที่ 4.5 การประกวดวงดนตรีเยาวชนแห่งประเทศไทย ซึ่งถ้วยพระราชทานจาก สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ณ ริชชีฟับ จังหวัดจันทบุรี (รอบคัดเลือก) 20 สิงหาคม 2542 วงดนตรีสากลสมัยนิยมจาก โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี

รูปภาพที่ 4.6 การประกวดร้องเพลงไทยลูกทุ่ง & แดนเซอร์รำไฟ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี
ณ หอประชุมใหญ่สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
16 กุมภาพันธ์ 2544 เด็กหญิงพวงไพโร ต่วนจะโปะ (โรงเรียนสอยดาววิทยา)

4.3.2 ด้านงบประมาณ

งบประมาณ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม และผลจากการสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษา
กิจกรรมชุมนุม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพบว่า กิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมมีความจำเป็น
ในการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.12 ตาราง แสดงการกำหนดงบประมาณของแต่ละโรงเรียน

โรงเรียน	ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม / วงดนตรีสากลสมัยนิยม จำนวน 1 วง
เบญจมาราชูทิศ	ประมาณ 500,000.00 บาท
เบญจมานุสรณ์	ประมาณ 300,000.00 บาท
ทำใหม่ “พุลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	ประมาณ 300,000.00 บาท
นายขามพิทยาคม	ประมาณ 100,000.00 บาท
สอยดาววิทยา	ประมาณ 300,000.00 บาท

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า การจัดซื้ออุปกรณ์ ควรจัดให้มีงบประมาณตั้งแต่ 100,000.00 บาท-500,000.00 บาท โดยโรงเรียนเบญจมาราชูทิศตั้งงบประมาณสูงสุดคือ 500,000.00 บาท โรงเรียนนายขามตั้งงบประมาณไว้น้อยที่สุดคือ 100,000.00 บาท ส่วนอีก 3 โรงเรียนที่เหลือตั้งงบประมาณไว้ใกล้เคียงกัน คือ ประมาณ 300,000.00 บาท ส่วนงบประมาณในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย

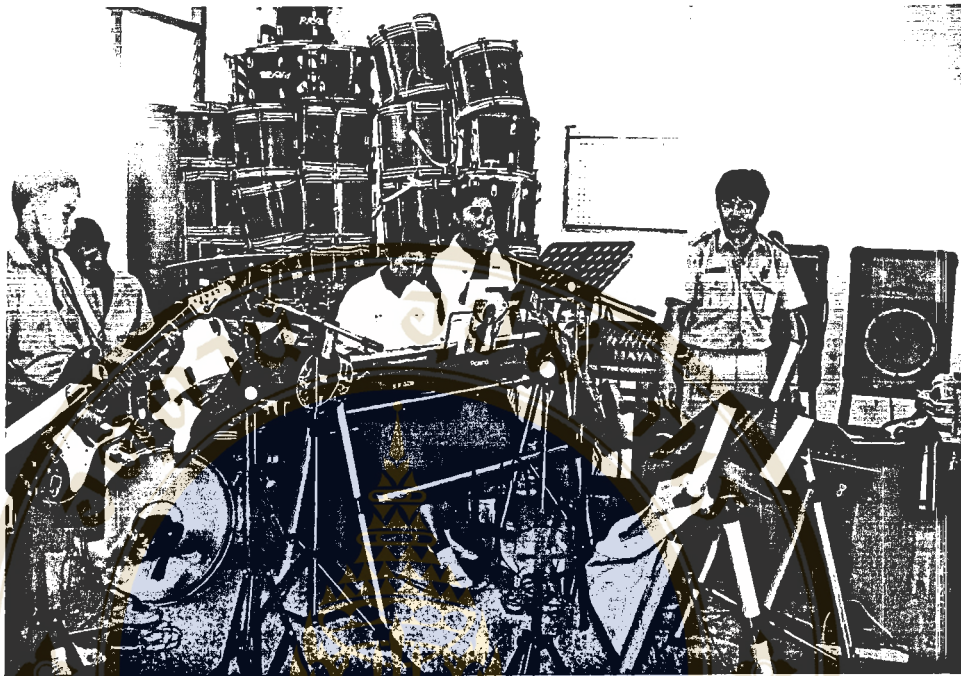
4.3.2.1 การจัดงบประมาณเพื่อเป็นทุนสำรอง ในการใช้ซ่อม-บำรุงอุปกรณ์ ทุกโรงเรียนมีความเห็นว่าจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับปีต่อไป โดยตั้งงบประมาณซ่อมบำรุงอุปกรณ์ไว้ดังนี้ โรงเรียนสอยดาววิทยาทั้งงบประมาณไว้สูงสุดคือ 100,000 บาท โรงเรียนเบญจมานุสรณ์และโรงเรียนทำใหม่ “พุลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” ตั้งงบประมาณ น้อยที่สุดเท่ากัน คือ 20,000.00 บาท โรงเรียนเบญจมาราชูทิศตั้งงบประมาณไว้ 40,000.00 บาท และโรงเรียนนายขาม ตั้งงบประมาณไว้ 30,000.00 บาท

4.3.2.2 การจัดงบประมาณด้านสวัสดิการ เพื่อใช้จ่ายในการฝึกซ้อม พบว่าทุกโรงเรียนเห็นควรให้มีงบประมาณส่วนนี้เอาไว้ เพื่อจัดเป็นสวัสดิการในการฝึกซ้อม โดยจำแนกเป็นค่าอุปกรณ์ สื่อที่เกี่ยวข้อง เช่น กระดาษเขียนโน้ตเพลง โน้ตเพลง หนังสือเพลง เทปบันทึกเสียง รวมทั้งค่าอาหาร ค่าน้ำดื่ม และค่าเดินทาง เป็นต้น

4.3.2.3 การจัดงบประมาณสำรอง พบว่า ทั้งครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมทุกโรงเรียนมีความเห็นคล้ายกันว่า ควรมีงบประมาณสำรองไว้ในกรณีพิเศษเร่งด่วน และจำเป็นสำหรับการดำเนินกิจกรรมในด้านเครื่องดนตรี เช่น สายกีตาร์ ไม้ตีกลองชุด หนังสือกลองชุด ค่าซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า และอื่น ๆ เป็นต้น

4.3.3 ด้านอาคารสถานที่

อาคารสถานที่สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรม หรือห้องที่ใช้ดำเนินกิจกรรมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะในการจัดกิจกรรมทางด้านดนตรีสากลสมัยนิยมนั้น ห้องที่ใช้จัดกิจกรรมต้องใช้พื้นที่ที่มีความกว้างพอเหมาะกับจำนวนสมาชิกในการจัดกิจกรรม ฝึกซ้อมดนตรี และใช้เป็นที่พักเก็บอุปกรณ์ดนตรี อาคาร หรือห้องที่ใช้ดำเนินกิจกรรมหรือฝึกซ้อมจึงควรมีความสะดวกปลอดภัย สามารถเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ได้สะดวก จากข้อมูลที่ได้ พบว่า ทั้ง 5 โรงเรียน ให้ความเห็นเกี่ยวกับสถานที่ฝึกซ้อมสรุปได้ว่า ห้องที่ใช้ดำเนินกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยมนั้นควรเป็นห้องที่สามารถเก็บเสียงหรือลดความดังของเสียงได้ดี โรงเรียนเบญจมานุสรณ์เสนอว่าควรมีห้องซ้อมย่อยในแต่ละเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาการฝึกซ้อมเดี่ยวพร้อม ๆ กัน และควรมีห้องซ้อมรวมวงโดยเฉพาะเพื่อเอาไว้ใช้สำหรับการฝึกซ้อมรวมวง โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” เสนอว่าควรติดเครื่องปรับอากาศให้กับห้องที่ใช้ในการฝึกซ้อมรวมวง และการฝึกซ้อมนั้นก่อนออกทำการแสดงควรมีการซ้อมใหญ่กับสถานที่จริง เพราะหากได้ทำการฝึกซ้อมใหญ่ในสถานที่จริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดแล้วจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความคุ้นเคย และลดความตึงเครียดในการออกแสดงจริงได้เป็นอย่างดี

รูปภาพที่ 4.7 สภาพห้องที่ใช้ดำเนินการ ของวงดนตรีสากลสมัยนิยม

โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย (จากซ้ายไปขวา) นายมนตรี ผ่องมณี (กีตาร์) นายไกรสร จันทร์เสียน (กลองชุด) นางสาวเบญจวรรณ ดังสนั่น (คีย์บอร์ด) นางสาวชไมพร แซ่ตัน (นักร้อง) นายปกรณ์ แสงมณีรัตนกุล (อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยมของโรงเรียนนายายอามพิทยาคม)

4.3.4 ด้านการบริหารจัดการ

จากแบบสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่า ทั้งครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกโรงเรียนต้องการ คือ ควรมีการวางแผนเตรียมงานที่ดี มีโครงการการจัดกิจกรรมและวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ร่วมกันกำหนดตารางในการฝึกซ้อม และทำการฝึกซ้อมอย่างเป็นระบบ หากเป็นการเข้าร่วมการแข่งขัน สภาพของการเตรียมวงดนตรีจำเป็น ต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุกด้านให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ และควรจัดตั้งคณะกรรมการของชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม โดยควรประกอบไปด้วย นักเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรม ผู้ปกครอง และตัวแทนจากชุมชน

สรุปผลได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกิจกรรมในส่วนของครู ที่ปรึกษาจิกรรมนั้น มีหลายปัจจัยด้วยกันทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และการบริหารจัดการ ในด้าน

บุคลากรผู้บริหารยังเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ต้องให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องการจัดงบประมาณให้เพียงพอ และต้องเข้าใจในธรรมชาติของการเรียนการสอนดนตรี ส่วนผู้ร่วมงานต้องให้ความสามัคคีเช่นกัน เรื่อง งบประมาณ มีภาพรวมที่ต้องใช้งบประมาณสูง โดยถ้ามีงบประมาณมากก็จะเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะทำให้ งานกิจกรรมมีความพร้อม มีโอกาสประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้านอาคารและสถานที่ต้องเป็น สถานที่ที่สามารถเก็บเสียงได้ดี ควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ขนาดกว้างเพียงพอกับการดำเนินงานของ กิจกรรม ส่วนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นจากข้อมูลที่ได้ สามารถแสดงผลเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ตารางแสดงจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

เขต / ระดับ โรงเรียน	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม
	ระดับ มัธยม ศึกษาตอน ต้น	ระดับ มัธยม ศึกษาตอน ปลาย	ระดับ มัธยม ศึกษาตอน ต้น	ระดับ มัธยม ศึกษาตอน ปลาย	
เบญจมาชุกติศ	1	10	-	1	12
เบญจมานุสรณ์	-	8	-	5	13
ท่าใหม่ “พุทธสวัสดิราษฎร์นุกูล”	-	13	-	2	15
นายายอามพิทยาคม	4	4	-	-	8
สอยดาววิทยา	1	2	3	2	8
รวม	6	37	3	10	56

จากตาราง 4.13 พบว่า โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิราษฎร์นุกูล” มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด คือ จำนวน 15 คน โรงเรียนเบญจมานุสรณ์ มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมรองลงมา คือจำนวน 13 คน โรงเรียนเบญจมาชุกติศมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 12 คน ส่วนโรงเรียนนายายอามพิทยาคม และโรงเรียนสอยดาววิทยา มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด คือ จำนวน 8 คน สรุปได้ว่า นักเรียนในระดับมัธยม

ศึกษาตอนปลายให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนชายให้ความสนใจกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมมากกว่านักเรียนหญิง

ตารางที่ 4.14 ตารางแสดงหน้าที่ประจำในการร่วมกิจกรรมของนักดนตรี และนักร้อง

โรงเรียน	กีตาร์ไฟฟ้า	เบสไฟฟ้า	คีย์บอร์ด	กลองชุด	นักร้อง	รวม
เบญจมราชูทิศ	7	1	1	1	2	12
เบญจมานุสรณ์	3	1	3	3	3	13
ท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	8	1	3	1	2	15
นายยาอามพิทยาคม	2	2	2	1	1	8
สอยดาววิทยา	4	1	1	2	-	8
รวม	24	6	10	8	8	56

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนให้ความสนใจเครื่องดนตรีประเภทกีตาร์ไฟฟ้ามากกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น รองลงมาคือ เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด เครื่องดนตรีประเภทกลองชุด และเครื่องดนตรีประเภทเบสไฟฟ้าที่มีจำนวนผู้เล่นเท่ากับจำนวนนักร้อง ส่วนโรงเรียนที่ไม่มีนักร้องพบว่า นักดนตรีทำหน้าที่เป็นนักร้องไปด้วยพร้อมกัน

ตารางที่ 4.15 ตารางแสดงลำดับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมดนตรีสากลสมัยนิยมของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน

โรงเรียน	สรุปลำดับความต้องการของนักเรียนแต่ละโรงเรียน					
	รู้จักเพื่อนใหม่	มีรายได้เสริม	ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม	ความรู้เรื่องดนตรี ขบร้อง	กล้าแสดงออก	เพื่อความบันเทิงเริงรมย์
เบญจมาศวิทยาส	4	6	5	2	3	1
เบญจมาศวิทยาส	3	6	5	2	3	1
ทำใหม่ “พุทธวิศตวรรษานุกรณ”	4	6	5	2	3	1
นายาอามพิทยาคม	4	5	2	1	3	6
สอยดาววิทยา	6	3	5	2	4	1

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่า ผลสรุปความต้องการของในนักเรียนแต่ละโรงเรียน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า ทศนคติของนักเรียนต่อการให้ความสำคัญของกระบวนการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม นักเรียนมีจุดประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเหมือนและต่างกันออกไป และสามารถจัดลำดับสิ่งที่มีเหมือนกันจำนวนมากเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของการเข้าร่วมจัดกิจกรรมได้ดังนี้ 1. เพื่อความบันเทิงเริงรมย์ 2. เพื่อความรู้เรื่องดนตรีและการขบร้อง 3. ได้ฝึกความกล้าแสดงออก 4. ได้รู้จักเพื่อนใหม่ 5. ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม 6. การมีรายได้เสริม

ตารางที่ 4.16 ตารางแสดงทัศนคติของนักเรียนต่อการให้ความสำคัญของกระบวนการในการจัดกิจกรรม

เนื้อหา โรงเรียน	สรุปผลการจัดลำดับความสำคัญในแต่ละกระบวนการของขั้นตอนการจัดกิจกรรม					
	การฝึกซ้อมเดี่ยว	การฝึกซ้อมรวมวง	การประชุมสมาชิก	การคัดเลือกเพลง	การออกแสดงและประกวด	การประเมินผล
เบญจมราฐทิศ	4	1	3	2	5	6
เบญจมานุสรณ์	2	1	3	4	5	6
ท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	4	2	3	1	6	5
นายขามพิทยาคม	4	1	3	2	5	6
สอยดาววิทยา	4	1	5	2	3	6

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า ผลจากการสรุปความต้องการของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน ที่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนของกระบวนการในการจัดการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม สามารถลำดับความต้องการในภาพรวมทั้งโรงเรียน โดยเรียงลำดับความสำคัญได้ดังนี้ 1. การซ้อมรวมวง 2. การคัดเลือกเพลง 3. การประชุมสมาชิก 4. การฝึกซ้อมเดี่ยว 5. การออกแสดงและการเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน 6.การประเมินผล

ตารางที่ 4.17 ตารางแสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของจำนวนเครื่องดนตรีที่มีกับจำนวนผู้เล่นเครื่องดนตรี

เครื่องดนตรี โรงเรียน	กีตาร์ไฟฟ้า		เบสไฟฟ้า		คีย์บอร์ด		กลองชุด		รวมจำนวนเครื่อง	รวมจำนวนผู้เล่น	ความแตกต่าง
	จำนวนเครื่อง	จำนวนผู้เล่น	จำนวนเครื่อง	จำนวนผู้เล่น	จำนวนเครื่อง	จำนวนผู้เล่น	จำนวนเครื่อง	จำนวนผู้เล่น			
เบญจมาศราชูทิศ	2	7	2	1	3	1	1	1	8	10	-2
เบญจมานุสรณ์	4	3	2	1	2	3	2	3	10	10	-
ท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	3	8	2	1	2	2	2	1	9	12	-3
นายายอามพิทยาคม	2	2	2	1	3	2	1	1	8	6	+2
สอยดาววิทยา	1	4	1	2	1	1	1	1	4	8	-4

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นถึงจำนวนเครื่องดนตรี ที่ใช้ในวงดนตรีสากลสมัยนิยมของแต่ละโรงเรียนโดยเฉพาะที่เป็นของโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบจำนวนเครื่องดนตรีทั้ง 5 โรงเรียนแล้วสามารถจัดเรียงลำดับความพร้อมของจำนวนเครื่องดนตรีกับจำนวนผู้เล่น โดยจัดเรียงลำดับจากโรงเรียนที่มีความพร้อมมากไปจนถึงโรงเรียนที่มีความพร้อมน้อยที่สุดดังนี้ 1. โรงเรียนนายายอามพิทยาคม 2. โรงเรียนเบญจมานุสรณ์ 3. โรงเรียนเบญจมาศราชูทิศ 4. โรงเรียนท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” 5. โรงเรียนสอยดาววิทยา

การฝึกซ้อมสำหรับการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลในโรงเรียนมัธยม จำเป็นต้องมีความต่อเนื่อง เพื่อจะช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เกิดความแม่นยำ ถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความ

กลมเกลียวกันระหว่างสมาชิกในวง และร่วมแก้ไขข้อผิดพลาดกันในกลุ่ม ตลอดจนสร้างความเข้าใจอันดีร่วมกันได้เป็นอย่างดี ตารางการฝึกซ้อมของแต่ละโรงเรียน สรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.18 แสดงการเปรียบเทียบตารางฝึกซ้อมของทุกโรงเรียน

เวลาในการฝึก ประเภทของการฝึก	เวลาเข้า		พัก	หลังเลิกเรียน	ใน ชั่วโมงเรียน	วันเสาร์ วันอาทิตย์	อื่นๆ
	เวลาว่าง	ก่อนเข้าแถว	กลางวัน				
ซ้อมปกติ	1	-	4	1,2,5	3	-	-
ซ้อมกรณีพิเศษ	-	-	-	2	-	1,2,3,4,5	4 (ปิดภาคเรียน)
ซ้อมเดี่ยว	1,2,3, 4,5	-	-	-	-	3,5	-
ซ้อมรวมวง	-	-	4,5	1	3	1,2,5	1 (ตามนัดหมาย)

หมายเหตุ ให้	1	หมายถึง	โรงเรียนเบญจมราชูทิศ
	2	หมายถึง	โรงเรียนเบญจมานุสรณ์
	3	หมายถึง	โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”
	4	หมายถึง	โรงเรียนนายายอาม
	5	หมายถึง	โรงเรียนสอยดาว

จากตาราง 4.18 แสดงให้เห็นว่าในการซ้อมปกติของทุกโรงเรียนนิยมทำการซ้อมหลังเลิกเรียน รองลงมาคือในเวลาช่วงพักกลางวัน และในเวลาว่าง ในการฝึกซ้อมกรณีพิเศษทุกโรงเรียนใช้เวลา

ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ โรงเรียนนายายอามพิทยาคมและโรงเรียนสอยดาววิทยาที่ทำการฝึกซ้อมในช่วงเวลาพักกลางวัน ส่วนโรงเรียนนายายอามมีการซ้อมในช่วงปิดภาคเรียนด้วย ในการซ้อมเดี่ยวจะเป็นระหว่างชั่วโมงที่เว้นว่างจากการเรียนหรือคาบอิสระ โรงเรียนท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” และโรงเรียนสอยดาวจัดให้มีการซ้อมในวันเสาร์-อาทิตย์ ในส่วนการซ้อมรวมวงนิยมทำกันในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ รองลงมาคือใช้เวลาในช่วงพักกลางวัน สุดท้ายคือในชั่วโมงเรียนและหลังเลิกเรียน

ตารางที่ 4.19 ตารางแสดงลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรม

ปัญหา	ความสำคัญของปัญหา				
	เวลา	ทฤษฎีดนตรี	ความสามารถ	เพศ	อายุ
เบญจมาธุทิศ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เบญจมานุสรณ์	มากที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	น้อยที่สุด
ท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	มากที่สุด	มาก	น้อยที่สุด	ปานกลาง	น้อย
นายายอามพิทยาคม	มาก	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สอยดาววิทยา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

จากตาราง 4.19 สามารถสรุปเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในการจัดกิจกรรม ที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสำคัญ โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ 1. การบริหารเวลา 2. ทฤษฎีดนตรี 3. ความสามารถของผู้ร่วมกิจกรรม 4. เพศกับการร่วมกิจกรรมดนตรี 5. อายุกับการร่วมกิจกรรมดนตรี

ลักษณะผู้นำหรือหัวหน้าวงในวงดนตรี เป็นหัวใจที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการบริหารจัดการ เพื่อให้การจัดการกับงานทุกด้านดำเนินไปตามระบบที่ดี ดังนั้นตำแหน่งของหัวหน้าวงที่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกทุกคน สามารถสร้างเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงลักษณะหัวหน้าวงที่พึงประสงค์ ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

โรงเรียน	ลักษณะของหัวหน้าวงที่พึงประสงค์
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ	- เป็นผู้นำ - มีความรับผิดชอบ - มีความคิดสร้างสรรค์ - ยุติธรรม - มีความรู้ในเรื่องดนตรี
โรงเรียนเบญจมานูสรณ์	- มีความรับผิดชอบสูง - กล้าตัดสินใจ - มีความรู้ในเรื่องดนตรี - สามารถประสานงานได้
โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”	- ตรงต่อเวลา - มีความรับผิดชอบ - มีความรู้ในเรื่องดนตรี
โรงเรียนนายขอมพิทยาคม	- เป็นผู้นำ - ควบคุมวงได้ - มีความรู้ - มีความรับผิดชอบ - เข้ากับทุกคนได้ดี
โรงเรียนสอยดาววิทยา	- มีความรับผิดชอบ - มีความรู้ ความชำนาญ

จากตาราง 4.20 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะหัวหน้าวงที่พึงประสงค์จากทัศนคติของนักเรียนผู้ร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมทั้ง 5 โรงเรียนต้องการคือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบมีความรู้ในเรื่องดนตรีเป็นหลัก มีลักษณะการเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ ตรงต่อเวลากล้าตัดสินใจ และสามารถประสานงานได้เป็นอย่างดี

การขับร้องเพลง พบว่า การขับร้องในระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา มีเนื้อหาสาระที่สำคัญ และสามารถสร้างเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.21 ตารางการให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระการขับร้องที่ดี ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

เนื้อหา โรงเรียน	ลำดับความสำคัญ			
	มีน้ำเสียง ที่ไพเราะ	มีความ แม่นยำ เข้าใจ ในจังหวะ	ภาษา และ คำควบกล้ำ ถูกต้อง ชัดเจน	กล้าแสดงออก และ มีความคิด สร้างสรรค์
เบญจมาชุตีศ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
เบญจมานุสรณ์	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย	มาก
ท่าใหม่ “พลสวัสดิ์ ราษฎร์นุกูล”	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
นายายอามพิทยาคม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย
สอยดาววิทยา	มาก	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย

จากตาราง 4.21 แสดงให้เห็นว่า การให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระการขับร้องที่ดี ตามทัศนคติของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมสามารถสรุป และจัดเรียงลำดับความสำคัญของการขับร้องเพลง ได้ดังนี้ 1. มีน้ำเสียงที่ไพเราะ 2. มีความแม่นยำเข้าใจในจังหวะ 3. ใช้ภาษา และคำควบกล้ำถูกต้องชัดเจน 4. กล้าแสดงออกและมีความคิดสร้างสรรค์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ ศึกษาการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม ศึกษาวิธีการคัดเลือกนักดนตรีและนักร้องวงดนตรีสากลสมัยนิยม และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม ศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน ผลจากการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

- โรงเรียนเบญจมราชูทิศ และโรงเรียนเบญจมานุสรณ์ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม จำนวน 8 ขั้นตอน คือ เขียนโครงการของกิจกรรม โดยครูที่ปรึกษากิจกรรม ชุมนุมดนตรีสากล รับสมัครสมาชิกหรือการจัดการประกวดเพื่อนำผู้มีความสามารถเข้าร่วมกิจกรรม คัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง โดยครูที่ปรึกษากิจกรรมร่วมกับนักเรียนที่เป็นสมาชิกเก่า พร้อมทั้งการเตรียมเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ ประชุมสมาชิกที่ร่วมกิจกรรมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการกำหนดตารางฝึกซ้อมปกติ จัดชั่วโมงเข้าร่วมกิจกรรม หรือสรรหาเวลาว่าง เพื่อดำเนินกิจกรรม การลงมือปฏิบัติการฝึกซ้อมตามตาราง ออกแสดงจริงหน้าเวทีหรือการเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน วัดผลกิจกรรม โดยยึดเกณฑ์วัดผลการเข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละคนต้องมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 % ของเวลาที่ใช้ดำเนินกิจกรรมทั้งหมด

- โรงเรียนท่าใหม่ “ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” โรงเรียนนายายอาม และโรงเรียนสอยดาววิทยา มีการจัดกิจกรรมทั้งหมด 7 ขั้นตอน คือ การเขียนโครงการ / เปิดรับสมัครนักดนตรี และนักร้อง / จัดเตรียมเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ / จัดประกวดนักร้อง / กำหนดตารางฝึกซ้อม เตรียมเพลง โน้ตเพลง ฝึกซ้อมตามตาราง กรณีพิเศษ ปิดเทอม / การออกแสดง หรือเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน และการประเมินผล

- การจัดตารางเวลาในการฝึกซ้อมกิจกรรมดนตรีสากลสมัยนิยมในทุกกรณี มีครูที่ปรึกษา กิจกรรมชุนชุมช่วยเสนอแนะความเหมาะสมของการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมด้านเวลาในการ

ฝึกซ้อมสำหรับนักเรียนที่มีข้อจำกัดจะแจ้งเหตุผลของตนให้สมาชิกทราบ โดยยึดความพร้อมของส่วนรวมหรือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ในการฝึกซ้อมแบ่งการฝึกซ้อมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การฝึกซ้อมปกติ การฝึกซ้อมกรณีพิเศษ และการฝึกซ้อมรวมวง

- การคัดเลือกบทเพลงที่ใช้ในการฝึกซ้อม จัดทำโดยครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม และนักเรียนร่วมกันคัดเลือกเพลง โดยยึดจากเพลงที่ได้รับความนิยมโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเพลงจากความชอบเป็นการส่วนตัวของผู้ร่วมกิจกรรม และอิทธิพลจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือเพลงสมัยนิยมทั่วไป เมื่อคัดเลือกเพลงได้แล้วก็แบ่งหน้าที่ช่วยกันจัดหาโน้ตเพลง หรือเนื้อเพลงพร้อมคอร์ด และเทปบันทึกเสียงจากต้นฉบับจากนั้นจึงแยกกันแกะเพลง ตามหน้าที่ที่รับผิดชอบแล้วจึงฝึกซ้อมรวมวง

5.1.2 วิธีคัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง

- การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง พบว่าทุกโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมทำการเปิดรับสมัครนักดนตรี และนักร้องโดยทำการเปิดรับสมัครในช่วงต้นเทอม โดยมีการกำหนดจำนวนกลุ่มสมาชิกไว้ในจำนวนไม่เกิน 15-20 คน

- การคัดเลือกนักดนตรีในแต่ละวงมีวิธีการคัดเลือกโดยเน้นผู้ที่สนใจเป็นหลัก มีความสามารถ ขยันฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบ มีเวลา และผู้ปกครองสนับสนุน ส่วนโรงเรียนสอยดาววิทยา นั้นมีการเน้นไปที่ความสนใจของผู้สมัครเป็นหลัก และผู้ที่จะบรรเลงกลองชุดนั้นต้องสามารถแยกประสาทได้เป็นอย่างดี มีความเข้าใจจังหวะ ในส่วนของนักร้องทุกโรงเรียนเน้นน้ำเสียงดี ออกเสียงคำควบกล้ำชัดเจน กล้าแสดงออก มีความจำดี จังหวะดี

- การคัดเลือกนักดนตรีที่บรรเลง กีตาร์ไฟฟ้า และเบสไฟฟ้า โรงเรียนเบญจมานุสรณ์ และโรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” เน้นให้นักเรียนไต่บันไดเสียง และวิธีการจับคอร์ด

- การคัดเลือกนักดนตรีที่บรรเลง คีย์บอร์ด โรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” เน้นให้มีพื้นฐานความรู้ความสามารถในด้านเปียโน หรืออิลেকโทน สำหรับโรงเรียนนายายอามพิทยาคมผู้เล่นคีย์บอร์ด ครูที่ปรึกษากิจกรรมจะคัดเลือกผู้เล่นเองโดยใช้เกณฑ์การทดสอบความสามารถการใช้เครื่องคีย์บอร์ด และตรวจสอบผู้เล่นในด้านสรีระ เทคนิคการบรรเลง และทำการฝึกซ้อมให้เฉพาะเป็นการส่วนตัว

- การทดสอบความถนัดทางดนตรีของนักดนตรี และนักร้อง พบว่าทุกโรงเรียนให้ความสำคัญ และทำการทดสอบความถนัดทางดนตรี โดยอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุมเป็นผู้ทำการ

ทดสอบในเบื้องต้น โดยให้ความสำคัญกับการปฏิบัติเครื่องดนตรี ความเข้าใจในเรื่องของจังหวะ การอ่านโน้ต การร้องโน้ต และการตอบสนองต่อดนตรี

- ขั้นตอนในการคัดเลือกนักดนตรี และนักร้องเป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม เป็นผู้เตรียมและเป็นผู้ดำเนินการเอง โดยมีดำเนินการรับสมัครแล้วนำผู้สมัครมาทำการคัดเลือก ทั้ง 5 โรงเรียนมีวิธีการคัดเลือกโดยเน้นผู้ที่สนใจมีใจรัก มีความสามารถ ขยันฝึกซ้อม มีความรับผิดชอบ มีเวลา และผู้ปกครองสนับสนุน ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนสอยดาววิทยานั้นผู้เล่นที่มีความสนใจของผู้สมัครเป็นเกณฑ์ และผู้ที่จบบรรเลงกลองชุดนั้นต้องสามารถแยกประสาทได้เป็นอย่างดี มีความเข้าใจในจังหวะ ส่วนนักร้องทุกโรงเรียนจะเน้นผู้ที่มีน้ำเสียงดี ออกเสียงคำควบกล้ำชัดเจน กล้าแสดงออก มีความจำดี เข้าใจในจังหวะ ส่วนที่แตกต่างกันได้แก่ กีตาร์ไฟฟ้า และเบสไฟฟ้า มีจำนวน 2 โรงเรียน คือโรงเรียนเบญจมานูสรณ์ และโรงเรียนท่าใหม่ “ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” เน้นการไล่บันไดเสียง และสามารถในการจับคอร์ดพื้นฐานได้ สำหรับผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภท คีย์บอร์ดของ โรงเรียนท่าใหม่ “ พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล ” เน้นการมีพื้นฐานความรู้เรื่องเปียโน หรือ อิเลคโทนมาแล้ว และโรงเรียนนายายอามพิทยาคม ผู้เล่นเครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดนั้นครูจะเป็นผู้ทำการคัดเลือกเอง โดยทำการฝึกซ้อมให้เป็นกรณีพิเศษ เกณฑ์ทดสอบความถนัดทางดนตรี ทุกโรงเรียนให้ความสำคัญการปฏิบัติเครื่องมือดนตรี ความเข้าใจในจังหวะ การอ่านโน้ต การร้องโน้ต และท้ายสุดคือการตอบสนองต่อดนตรีเป็นสำคัญ

5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม

- ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและผลักดันให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา สัมฤทธิ์ผลโดยให้ความสำคัญด้วยการสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ จัดสรรงบประมาณ ให้เป็นงบประมาณที่มีความต่อเนื่องและเพียงพอกับความจำเป็น ผู้บริหารต้องมีความสนใจเข้าใจ ในธรรมชาติของการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลเป็นอย่างดี

- ผู้ร่วมกิจกรรม ต้องมีความสนใจ มีความตั้งใจ ขยันฝึกซ้อม ให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีส่วนร่วม มีเวลาให้กับงานของกิจกรรม อีกทั้งการเข้าใจเพื่อนร่วมงาน

- ผู้ปกครองควรมีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรมดนตรีมากขึ้น โดยการสนับสนุนให้นักเรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น พูดคุยซักถามให้กำลังใจ และให้ความไว้วางใจ กับบุตรหลานที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

- ครูที่ปรึกษากิจกรรมชุมนุม มีบทบาทหลักในด้านนโยบาย การประสานงานช่วยเหลือให้การสนับสนุนให้คำปรึกษา และคอยแนะนำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนแนวปฏิบัติที่นักเรียนเป็นผู้กระทำเป็นส่วนใหญ่

- ผู้ให้การสนับสนุน โดยควรจัดให้มีการจัดการประกวดแข่งขันทักษะความสามารถทางด้านการรวมวง ประเภทดนตรีสากลสมัยนิยม และการประกวดแข่งขันการขับร้องอยู่เสมอ ๆ ทั้งในระดับจังหวัด และในระดับเขตการศึกษา และในระดับประเทศ

- การจัดงบประมาณเพื่อเป็นทุน ทุกโรงเรียนมีความเห็นว่าจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับปีต่อไปโดยแต่ละโรงเรียนตั้งงบประมาณซ่อมบำรุงอุปกรณ์ไว้ดังนี้โรงเรียนสอยดาววิทยาดังงบประมาณไว้สูงสุดคือ 100,000 บาท โรงเรียนเบญจมานุสรณ์ และโรงเรียนท่าใหม่ “พุทธสวัสดิ์ราษฎร์-นุกูล” ตั้งงบประมาณไว้เท่ากัน คือ 20,000.00 บาท โรงเรียนเบญจมาธุทิศตั้งงบประมาณไว้ 40,000.00 บาท และโรงเรียนนายายอาม ตั้งงบประมาณไว้ 30,000.00 บาท

- การจัดงบประมาณด้านสวัสดิการ เพื่อใช้จ่ายในการฝึกซ้อมพบว่า ทุกโรงเรียนเห็นสมควรให้มีงบประมาณส่วนนี้เอาไว้เพื่อจัดเป็นสวัสดิการในการฝึกซ้อม โดยอาจจำแนกเป็นค่าอุปกรณ์สื่อที่เกี่ยวข้อง เช่น กระดาษเขียนโน้ตเพลง โน้ตเพลง หนังสือเพลง เทปบันทึกเสียง รวมทั้งค่าอาหาร ค่าน้ำดื่ม และค่าเดินทาง เป็นต้น

- การจัดงบประมาณสำรอง พบว่า ทั้งครูที่ปรึกษากิจกรรม และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมทุกโรงเรียนมีความเห็นคล้ายกันว่า ควรมีงบประมาณสำรองไว้ในกรณีพิเศษเร่งด่วน และจำเป็นสำหรับการดำเนินกิจกรรมในด้านเครื่องดนตรี เช่น สายกีตาร์ ไม้ตีกลองชุด หนังกลองชุด ค่าซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า และอื่น ๆ เป็นต้น

- อาคารสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรม ควรเป็นห้องที่มีความกว้างพอเหมาะกับจำนวนสมาชิกในการจัดกิจกรรม ฝึกซ้อมดนตรี และใช้เป็นที่จัดเก็บอุปกรณ์ดนตรี อาคาร หรือห้องที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม หรือฝึกซ้อมจึงควรมีความสะดวกปลอดภัยสามารถเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ได้สะดวก สามารถเก็บเสียงหรือลดความดังของเสียงได้ดี ควรมีห้องซ้อมย่อยในแต่ละเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาการฝึกซ้อมเดี่ยวพร้อม ๆ กัน และควรมีห้องซ้อมรวมวงโดยเฉพาะเพื่อเอาไว้ใช้สำหรับการฝึกซ้อม ในขั้นตอนการฝึกซ้อมการรวมวง ควรติดเครื่องปรับอากาศให้กับห้องที่ใช้ในการฝึกซ้อมรวมวง และการฝึกซ้อมนั้นก่อนออกทำการแสดงควรมีการซ้อมใหญ่กับสถานที่จริง เพราะการจัดให้มีการฝึกซ้อมใหญ่ในสถานที่จริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดนั้นจะทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความคุ้นเคย และลดความตึงเครียดของอารมณ์ในการออกแสดงจริงได้เป็นอย่างดี

- ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการวางแผนเตรียมงานที่ดีมีโครงการในการจัดกิจกรรม และวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน ร่วมกันกำหนดตารางในการฝึกซ้อม และทำการฝึกซ้อมอย่างเป็นระบบ หากเป็นการเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน สภาพของการเตรียมวงดนตรีจำเป็นต้องมี การเตรียมความพร้อมในทุกด้านให้มากที่สุด เท่าที่จะมากได้ และควรจัดตั้งคณะกรรมการของ กิจกรรมชุมนุมวงดนตรีสากลสมัยนิยม โดยควรประกอบด้วย นักเรียน ครูที่ปรึกษา กิจกรรม ผู้ปกครอง และตัวแทนจากชุมชน

5.1.4 ทักษะและความต้องการของนักเรียน

- นักเรียนให้ความสนใจเครื่องดนตรีประเภทกีตาร์ไฟฟ้ามากกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น รองลงมาได้แก่เครื่องดนตรีประเภทกีตาร์โปร่ง เครื่องดนตรีประเภทกลองชุด และเครื่องดนตรีประเภทเบส ไฟฟ้าตามลำดับ สำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนผู้เล่นเท่ากับจำนวนนักเรียน ส่วนโรงเรียนที่ไม่มีนักเรียน พบว่า นักดนตรีทำหน้าที่เป็นนักร้องไปในตัว

- ทักษะของนักเรียนต่อการให้ความสำคัญของกระบวนการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม นักเรียนมีจุดประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเหมือนและต่างกันไป และสามารถจัดลำดับสิ่งที่มีเหมือนกันจำนวนมากเกี่ยวกับการให้ความสำคัญของการเข้าร่วมจัดกิจกรรมได้ดังนี้ 1. เพื่อความบันเทิงเริงรมย์ 2. เพื่อความรู้เรื่องดนตรีและการขับร้อง 3. ได้ฝึกความกล้าแสดงออก 4. ได้รู้จักเพื่อนใหม่ 5. ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม 6. การมีรายได้เสริม

- นักเรียนในแต่ละโรงเรียนให้ความสำคัญกับขั้นตอนของกระบวนการในการจัดการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1. การซ้อมรวมวง 2. การคัดเลือกเพลง 3. การประชุมสมาชิก 4. การฝึกซ้อมเดี่ยว 5. การออกแสดงและการเข้าร่วมการประกวดแข่งขัน 6. การประเมินผล

- การฝึกซ้อมสำหรับการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลในโรงเรียนมัธยมจำเป็นต้องมีความต่อเนื่องเพื่อจะช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เกิดความแม่นยำ ถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความกลมเกลียวกันระหว่างสมาชิกในวง และร่วมแก้ไขข้อผิดพลาดในกลุ่มตลอดจนการสร้าง ความเข้าใจอันดีร่วมกันได้เป็นอย่างดี ตารางการฝึกซ้อมของแต่ละโรงเรียน

- การซ้อมปกติของทุกโรงเรียน นิยมทำการซ้อมหลังเลิกเรียนรองลงมาคือใช้ในเวลาช่วงพักกลางวัน และในเวลาว่าง ส่วนการฝึกซ้อมกรณีพิเศษทุกโรงเรียนใช้เวลาในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์

- ปัญหาในการจัดกิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสำคัญในด้าน การบริหารเวลา ความรู้ ด้านทฤษฎีดนตรี ความสามารถของผู้ร่วมกิจกรรมกับการปฏิบัติเครื่องมือ เพศกับการร่วมกิจกรรมดนตรี อายุกับการร่วมกิจกรรมดนตรี

- ลักษณะหัวหน้าวงที่พึงประสงค์จากทัศนคติของนักเรียนผู้ร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากล สมัยนิยมทั้ง 5 โรงเรียนต้องการคือ ต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความรู้ในเรื่องดนตรี มีลักษณะของการเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ ตรงต่อเวลากล้าตัดสินใจ และสามารถประสานงานได้เป็นอย่างดี

- การให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระการขับร้องที่ดี ตามทัศนคติของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมสามารถจัดเรียงลำดับความสำคัญของการขับร้องเพลง คือ มีน้ำเสียงที่ไพเราะ มีความแม่นยำเข้าใจในจังหวะ ใช้ภาษา และคำควบกล้ำถูกต้องชัดเจน กล้าแสดงออกและมีความคิดสร้างสรรค์

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การจัดกิจกรรมดนตรีสากลสมัยนิยม

กิจกรรมดนตรีเป็นกิจกรรมที่มีกระบวนการ ขั้นตอนในการดำเนินการ จากผลที่ได้ชี้ให้เห็นว่าทั้ง 7 และ 8 ขั้นตอน ของกระบวนการจัดแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ที่ดำเนินการโดยครูที่ปรึกษากิจกรรม และส่วนที่ดำเนินการโดยนักเรียนผู้ร่วมกิจกรรม โดยมีครูที่ปรึกษากิจกรรมเป็นผู้ปฏิบัติงานไปตามกฎระเบียบ และหน้าที่ตามขั้นตอนและระบบของราชการ แต่ในส่วนที่ดำเนินการโดยนักเรียนนั้น สามารถดำเนินการ ได้ตามความต้องการจากเสียงข้างมากของสมาชิกในกิจกรรม และสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองและกลุ่มซึ่งรวดเร็วทันเหตุการณ์และทันเวลา

การบริหารจัดการด้านเวลา เวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมรวมวงร่วมกันเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของขั้นตอนในการจัดกิจกรรมของวงดนตรี เนื่องจากผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนต้องทำหน้าที่การเป็นนักเรียนเหมือนกับนักเรียนคนอื่นทั่วไป และการเป็นสมาชิกที่ดีของวงดนตรีจึงเป็นเรื่องที่ไม่สะดวกและคล่องตัวสำหรับสมาชิกในการบริหารเวลา ซึ่งในบางครั้งนักเรียนต้องกลับบ้านช้ากว่าปกติในกรณีฝึกซ้อมกรณีพิเศษ ผู้ปกครองต้องรับภาระในการรับ-ส่ง ขาดความคล่องตัว เพลงยอดนิยมที่นำมาเล่นและบรรเลงเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ การจัดกิจกรรมจึงไม่สามารถเน้นเนื้อหาสาระทางด้านทฤษฎีได้มาก ผู้เล่นและบรรเลงจึงนิยมการเล่นและบรรเลงเพลงโดยใช้โน้ตในลักษณะเรียบง่าย เช่น ใช้โน้ตเพลงที่เป็นเนื้อร้องพร้อมคอร์ดจากหนังสือเพลง

สมัยนิยมที่มีขายทั่วไป หรืออาจใช้การจำจากเพลงต้นฉบับมาเล่นโดยไม่ใช้โน้ตประกอบในการเล่นเป็นต้น มากกว่าการเล่นบรรเลงโดยใช้โน้ตสากล

ขั้นตอนการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน การฝึกซ้อมเพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพสาม เสดบริหารจัดการได้สะดวกนั้นจำเป็นต้องมีหัวหน้าวงหรือผู้ควบคุมวงที่มีความรับผิดชอบ ในการประสานงานให้ การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น การจัดหาหัวหน้าวงหรือผู้ควบคุมวง จึงเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และขาดประสบการณ์สำหรับนักเรียนในวัยมัธยมศึกษา กับการจัด กิจกรรมที่มีสมาชิกจำนวนมาก

การออกแสดง หรือการเข้าประกวดแข่งขันของวงดนตรีในแต่ละครั้งต้องพบกับปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ต้องมีผู้ประสานงานและแก้ปัญหาด้วยการตัดสินใจที่ถูกต้องชัดเจน มีเหตุผล ซึ่ง จะต้องไม่สร้างปัญหาให้กับสมาชิกในวง การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมในระดับ โรงเรียน มัธยมศึกษาสามารถทำได้ภายใต้เงื่อนไขของบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ โรงเรียน ผู้ปกครอง ครู ที่ปรึกษา สมาชิกผู้ร่วมกิจกรรม และผู้ให้การสนับสนุน

5.2.2 การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง

นักดนตรี และนักร้องเป็นปัจจัยที่สำคัญในวงดนตรี วิธีการคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง จำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์และกระบวนการในการคัดเลือกให้ได้ผู้ที่มีคุณสมบัติตามต้องการ ตาม ลักษณะของวงดนตรีนั้น ๆ วิธีการคัดเลือกและการทดสอบความสามารถของผู้ร่วมกิจกรรมใน แต่ละเครื่องมือ ของวงดนตรีสากลสมัยนิยมจึงเป็นหน้าที่ของครูดนตรี ครูที่ปรึกษา กิจกรรม ชุมชม หัวหน้าวง นักดนตรีรุ่นพี่ หรือนักดนตรีมืออาชีพที่สามารถทำหน้าที่ในการคัดเลือก นักดนตรีและนักร้อง บนพื้นฐานของ นักเรียนที่มีใจรักดนตรี มีพรสวรรค์ด้านดนตรี สามารถทำ ในเรื่องที่ชอบ และทั้งหมดควรได้รับการสนับสนุนอย่างถูกต้องที่ควรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย

5.2.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรม

ความสำเร็จในด้านดนตรีคือ การที่ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้จริง ดังนั้นความสำเร็จของการจัดกิจกรรมวงดนตรีวัดได้จากการได้ออกแสดงหรือการเข้าร่วมการประกวด แข่งขัน สามารถสร้างสรรค์ความไพเราะในด้านการเล่น การบรรเลง และการขับร้อง การเล่นและ บรรเลงของ วงดนตรี สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การซ้อมรวมวง และการออกแสดงหรือ การเข้าร่วมประกวดแข่งขัน สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้อง ยึดระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้ เพราะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาทุกคนต้องอยู่ภายใต้

ความรับผิดชอบของ สถานศึกษา การจัดทำกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยมใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จึงต้องประกอบด้วยผู้ดำเนินงาน โครงการ งบประมาณ ระยะเวลา การประเมินผล และการบริหารจัดการ ภายใต้ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

5.2.4 ทศนคติและความต้องการของนักเรียน

วงดนตรีสากลสมัยนิยมเป็นกิจกรรมของกลุ่มนักเรียนที่มีความสนใจในดนตรีสมัยนิยม ดนตรีสมัยนิยมมีรูปแบบการผสมผสานแนวดนตรีในหลายรูปแบบรวมกัน มีระยะเวลาของ ความนิยมในช่วงสั้น ๆ นักเรียนที่มีความพร้อมมากเป็นผู้เรียนที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากมีความพร้อมทั้งสภาพร่างกายและสภาพการควบคุมอารมณ์สามารถจัดทำกิจกรรมทางด้าน ดนตรีได้ดีกว่าผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยมใน โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดจันทบุรี ในด้านการจัดกิจกรรม การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง และปัจจัยที่ส่ง ผลให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมดนตรีสากลสมัยนิยม ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลรับผิดชอบงานในด้านกิจกรรมของเยาวชนควรจัดให้มี กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และมีความต่อเนื่องทั้งในระดับจังหวัด เขตการศึกษา และระดับประเทศ
2. ควรส่งเสริมครูที่ปรึกษากิจกรรมดนตรีสากลให้มีความรู้ในด้านวงดนตรีในลักษณะ ต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยเฉพาะเครื่องดนตรีไฟฟ้า
3. ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลประเภทอื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษา วิจัยมาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยครั้งนี้
2. ควรทำการศึกษาวิจัยด้านความสัมพันธ์ของนักดนตรีระหว่างวงดนตรีสากลสมัยนิยม กับวงดนตรีสริงคอมโบ้

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). พจนานุกรมดนตรี ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. (พิชัย ปรานุกรณสรณ์, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2533). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2533ก). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2533ข). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2537). คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. สังคตินิยม 2. (2524). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2534). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2535). หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (มปป). แนวทางส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กำธร สุนพงษ์ศรี. (2524). ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์การ์เดียบเพรสบุ๊ก.
- ไชแสง สุขะวัฒน์. (2535). สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีตะวันตก. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- _____. (2530). สังคตินิยมว่าด้วยเครื่องดนตรีของวงดุริยางค์. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- เครือจิต ศรีบุญนาค และคนอื่นๆ. (2542). สุนทรีภาพของชีวิต. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเรย์ทเวฟ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

- จักรายุทธ นพราลัษ. (2544). การจ้ดกักรรรมนอกเวลาคณตรัฟ้ันบ้านอัสานในร้องเรยัณส้งกัค
กรรรมสามัญศัศกัษา เขตการศัศกัษา 10. วัศยานัพนัธัปรัศญูศัศลปสาศตรรมหาบัณจัศ,
 สาขาคณตรั บัณจัศวัศยาลัษ มหาวัศยาลัษมหัศล.
- จันทัมา นัลทอังกา. (2540). การศัศกัษาวัศเราะห้ว้ณคณตรัไศยร้่วรรสมัษั กรณัศัศกัษาวงฟอ้งน้า.
 วัศยานัพนัธัปรัศญูศัศลปสาศตรรมหาบัณจัศ, สาขาวัศนธรรรมศัศกัษา. บัณจัศวัศยาลัษ
 มหาวัศยาลัษมหัศล.
- จ้องจรัจ นูญเรยัองรอด. (2541). กัศกรรรมร้่วรรหลักสูตร. กรุ้งเทพมทานคร: ฟ้ายเอกสารและค้าราร
 สธานับรรษัศกัศสวณคูลัศ.
- ชาญุซัษ อัณทรปรัระวัศ. (2540). สุนทริยภาพกัศการฟ้ฒนาคณเปนมนุษั. คณตรัไศยอูคคณศัศกัษา
กรั้่งที่ 28, 178 นครราชสัมา: บรรษัศสมบูนุธัการฟัศฟัจ้กัค.
- เจศคัศคัศ ศรัศยายั. (2543). การศัศกัษาสภาพการสอณวัศคณตรัในหลักสูตรมัศษมศัศกัษาคอณคัณของ
ร้องเรยัณในส้งกัคกรรรมสามัญศัศกัษา เขตการศัศกัษา 4. วัศยานัพนัธัปรัศญูศัศลปสาศตร
มหาบัณจัศ, สาขาคณตรั บัณจัศวัศยาลัษ มหาวัศยาลัษมหัศล.
- ณัศชา สอศคัษานูรักรัษ. (2542). ส้งคัศลัศกัษัและการวัศเราะห้. กรุ้งเทพมทานคร: ร้องฟัศฟั
 จูฟาลงกรณัมหาวัศยาลัษ.
- ณรุทธ สูทธจัศคัศ. (2540). กัศกรรรมคณตรัสำหรับครุ. (ฟัศฟักรั้่งที่ 3). กรุ้งเทพมทานคร: ส้านักรัฟัศฟั
 จูฟาลงกรณัมหาวัศยาลัษ.
- _____. (2541). จัศวัศยการสอณคณตรั. กรุ้งเทพมทานคร: ส้านักรัฟัศฟัจูฟาลงกรณัมหาวัศยาลัษ.
- _____. (2538). ฟลุศคักรรรมการสอณคณตรั. กรุ้งเทพมทานคร: ส้านักรัฟัศฟัจูฟาลงกรณั
 มหาวัศยาลัษ.
- คุษฎั การบุญ. 7 ฟลุศจัศกัษณ 2543. อารัศรั 2 ระคัษ 7 ร้องเรยัณท้าห้ม "ฟูลสวัศคัศราชญัร้ณกุล"
 จัศหวัดจันทบุรั, สัศฆาณั.
- ธนาคร แพทขัษัษ. (2541). การศัศกัษาแผนการฟัศและคัศลัศอกรัณัคณตรัสำหรับวงโยธวาทัศ
ในร้องเรยัณมัศษมศัศกัษา. วัศยานัพนัธัปรัศญูศัศลปสาศตรรมหาบัณจัศ, สาขาคณตรั
บัณจัศวัศยาลัษ มหาวัศยาลัษมหัศล.
- นัศวณั วรณธรรรม. (2541). การสอณคณตรัปรัศบัศในร้องเรยัณมัศษมศัศกัษาส่วนกลาง. วัศยานัพนัธั
ปรัศญูศัศลปสาศตรรมหาบัณจัศ, สาขาคณตรั บัณจัศวัศยาลัษ มหาวัศยาลัษมหัศล.
- ปรกรณั แสงมณัศนัศคูล. 20-21 ตุลาคม 2543. อารัศรั 2 ระคัษ 7 ร้องเรยัณนายายอามฟัศยาคม
 จัศหวัดจันทบุรั, สัศฆาณั.

- ปนาพันธ์ นุตร์อำพันธ์. (2542). ดนตรีวิวัฒน์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นายสุข จำกัด.
- ประคับ นิลพังงา. (2526). การศึกษา 332 กิจกรรมร่วมหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แพร่พิทยา.
- ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงศ์. (2538). ประวัติดนตรีตะวันตกโดยสังเขป. กรุงเทพมหานคร: หจก.จงเจริญการพิมพ์.
- ประสพโชค ภคธาดา. 12-13 ตุลาคม 2543. อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี, สัมภาษณ์.
- พระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- พัชรดา วัฒนา. (2544). อ่านเล่นๆ ..เรื่องเป็นเพลง. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ N.P.Screen Printing CO., LTD.
- พูนพิศ อมาตยกุล. (2532). อิทธิพลเพลงไทยแท้ต่อสุนทราภรณ์. สุนทราภรณ์วิชาการ. (36) กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- ไพรัช มากกาญจนกุล. (2534). กитарเบส. กรุงเทพมหานคร: นีลนารการพิมพ์.
- _____. (2541). การตีกลองชุด. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจริญดี.
- มนัส พันธวงศ์ราช. (2544). กитарไฟฟ้าเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). เอกสารการสอนชุดวิชาการสัมมนาการมัธยมศึกษา เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1- 6. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2532). เอกสารการสอนชุดวิชากิจกรรมและประสบการณ์เยาวชน. หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งรัตน์ ขาญกิจ. 12-14 พฤศจิกายน 2543. อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี, สัมภาษณ์.
- เรณู โกสินานนท์. (2540). ดนตรีคือภาษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วรรณเทพ หาญกล้า. (2539). โรงเรียนดนตรีเอกชน : การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิทยา ช้นประเสริฐ. (2531). ความต้องการการนิเทศการสอนของครูศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาบริเวณพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาศิลปศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2544). ดนตรีศึกษา. เพลงดนตรี, ปีที่ 6 (ฉบับที่ 14), 16.

สตีฟ พิน รีดนเรือง. (2542). Music of the master. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สวิต ทับทิมศรี. (2521). ดนตรีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

สุกรี เจริญสุข. (2533). เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ. ห้างหุ้นส่วนจำกัดสำนักพิมพ์สัมพันธ์พาณิชย์.

_____. (2541). การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพและลักษณะนิสัย: ศิลปะ ดนตรี กีฬา. ใน การปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด 5 ทฤษฎี (55-59) กรุงเทพมหานคร: หจก. ไอเดียสแควร์.

_____. (2538) จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. กรุงเทพมหานคร: หอรัตนชัยการพิมพ์.

_____. (2543). เพลงดนตรี. กรุงเทพมหานคร: บริษัทไชร์จำกัด.

สุภาคินัย จันทรรกุล. 26-28 ธันวาคม 2543. อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนเบญจมานูสรณ์ จังหวัดจันทบุรี. สัมภาษณ์

สุภาภักดิ์ วงษ์จันทร์. (มปป.). กีตาร์เบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อก-ออฟเซตการพิมพ์.

สุภาวดี สังขวาที-รัตนมาศ. (2541). ดนตรีคลาสสิก. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแปลนพรีนติ้ง จำกัด.

สุรัตน์ วรารัตน์. (2528). ดนตรีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.

สมศักดิ์ สร้อยระย้า. (2531). เครื่องเคาะตี. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

สอ เสถบุตร. (2534). พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย.

หัตยา ภาสกร (บรรณาธิการ). (มปป.). นักแต่งเพลงโดยบอย โกสิยพงษ์และคณะ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Editor 1999.

หัตยา ภาสกร (บรรณาธิการ). (มปป.). Singer แนะนำการร้องเพลงสำหรับคนที่อยากเป็นนักร้องอาชีพหรือนักร้องสมัครเล่นโดยชาลี อินทรวิจิตรและคณะ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Editor 1999.

อรวรรณ บรรจงศิลป์. (2538). การสอบดนตรีในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Burrows, Terry. (2000). Guide to Playing Guitar. Spain: Grafica, S.A., Barcelona.

Carpenter Humphrey, Keene Paul, & Wood Christine. (1997). The Oxford Children a to z of music. Italy: G.Canale & C.S.P.A. Borgaro T.se-Turin.

Dodd, Philip and Powling. (2000). Musical Instruments. Italy: Amadeus S.p.A.

Jacobs, A. (1996). Dictionary of Music. (6th ed). England: Clays Ltd, St Ives plc.

Kinyon, John. (1982). The Instrumental Music Director's Source Book. USA.: Alfred Publishing Co. Inc.

Nicholls, G. (1997). The Drums book. London: Regent Publishing Services.

Pinksterboer, H. (2000). The rough guide to Piano. England: 27 Wright Lane, London W85 TZ.

_____. (2000). The rough guide to Electric Guitar & Bass Guitar. England: 27 Wright Lane, London W85 TZ.

Somervik, Louisa and Pells, Tim. (1988). Learn to Play Guitar. England: London EC1N 8RT.

คำสั่ง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ที่ ศย 1060/2542

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล อนุมัติให้ นายสำฤทธิ คงทรณ์ เลขประจำตัว 4036295 MSMS/M นักศึกษบัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ ศึกษาค้นคว้าเขียนวิทยานิพนธ์ ด้วยภาษาอังกฤษ ในหัวข้อเรื่อง "POPULAR ENSEMBLE ACTIVITIES OF HIGH SCHOOL'S IN CHANTABURI PROVINCE UNDER DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION" และขอแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. อ.สนอง คลังพระศรี	ประธานกรรมการ
2. ผศ.อนรรฆ จรรย์ยานนท์	กรรมการ
3. อ.เด่น อยู่ประเสริฐ	กรรมการ

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2542 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2542

ประเมธะพงษ์ สุยมณฑล

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกายรัตน์ สุขุมลชาติ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษาศาสาายา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำเนาเรียน คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ที่ ทม 0802.01 (ศย)/ 2646

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
25/25 ถ.พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา
อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170
โทร 441-0180-5 โทรสาร 441-9737

19 ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูล เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรี

ด้วย นายสำฤทธิ คงรัตน นักศึกษابัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล หลักสูตร
ปริญญาโท สาขาวิชาดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "POPULAR ENSEMBLE
ACTIVITIES OF HIGH SCHOOL'S IN CHANTABURI PROVINCE UNDER DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION" อยู่ในความควบคุมของ อ.สนอง คลังพระศรี ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
นักศึกษามีความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด
จันทบุรี อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมดนตรี และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากล จำนวน 23 โรงเรียน
โดยใช้วิธีสัมภาษณ์และสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2542 ถึงวันที่ 30
เมษายน 2543

บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดอนุเคราะห์ให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูล
เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ตามที่เห็นสมควรด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ประภัสร์ ชูมาลชาติ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภัสร์ ชูมาลชาติ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษาศาลายา

ปฏิบัติราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

เรื่อง

การจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี
ระหว่าง ช่วงปีการศึกษา 2543 - 2544

คำชี้แจง

1. ผู้ให้การสัมภาษณ์ในชุดนี้เป็นนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม
ของโรงเรียน.....
2. แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - 2.1 ตอนที่ 1 สภาพส่วนตัว
 - 2.2 ตอนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม
 - 2.3 ตอนที่ 3 การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง
 - 2.4 ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม ประสบ
ความสำเร็จ
3. ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งหมดนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่าน
ไว้เป็นความลับ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้และการเล่นดนตรีของท่านแต่อย่างใด
4. กรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและครบทุกข้อเพราะข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็น
ประโยชน์และมีค่าสูง เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล
ในจังหวัดจันทบุรีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม (วงสตริง)

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้เข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากล

- 1.1 ชื่อ.....นามสกุล.....เพศ.....
 เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ปัจจุบันอายุ.....ปี
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
 ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
 โทร!
- 1.2 ปัจจุบันศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....โรงเรียน.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
- 1.3 ประสบการณ์ทางด้านดนตรีสากล และการเข้าร่วมวงดนตรีสากล
 - 1.3.1 ร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากลมาแล้ว จำนวน.....ปี จำนวน 3 ครั้งหลังที่แสดงได้แก่
 - 1.3.1.1 วันที่ เดือน.....พ.ศ. 254...ชื่องาน
 สถานที่แสดง
 - 1.3.1.2 วันที่ เดือน.....พ.ศ. 254...ชื่องาน
 สถานที่แสดง
 - 1.3.1.3 วันที่ เดือน.....พ.ศ. 254...ชื่องาน
 สถานที่แสดง
 - 1.3.2 ประกวดหรือเข้าแข่งขันวงดนตรีสากลมาแล้ว จำนวน.....ครั้ง 3 ครั้งหลังที่แสดงได้แก่
 - 1.3.2.1 วันที่ เดือน.....พ.ศ. 254...ชื่องาน
 สถานที่แสดง
 - 1.3.2.2 วันที่ เดือน.....พ.ศ. 254...ชื่องาน
 สถานที่แสดง
 - 1.3.2.3 วันที่ เดือน.....พ.ศ. 254...ชื่องาน
 สถานที่แสดง
 - 1.3.3 หน้าที่ประจำในการร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากล ได้แก่
 - 1.3.3.1
 - 1.3.3.2
 - 1.3.3.3

1.3.4 หน้าที่พิเศษในการร่วมกิจกรรม ได้แก่

1.3.4.1.....

1.3.4.2.....

1.3.4.3.....

1.4 ท่านมีความคิดเห็นในเรื่องการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากล ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัด
จันทบุรีในด้านต่อไปนี้ อย่างไรบ้าง ?

1.4.1 ด้านความรู้ความสามารถของผู้ร่วมกิจกรรม.....

.....

1.4.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีสากล

.....

1.4.3 ด้านอาคารสถานที่.....

.....

1.4.4 ด้านงบประมาณ

.....

1.4.5 ด้านการบริหารจัดการ.....

.....

1.4.6 ด้านการสนับสนุนกิจกรรม.....

.....

1.4.7 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....

1.5 บทบาทของวงดนตรีสากลในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของประเทศไทยปัจจุบัน

1.5.1.....

1.5.2.....

1.5.3.....

1.6 บทบาทของวงดนตรีสากลในระดับมืออาชีพ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6.1.....

1.6.2.....

1.6.3.....

1.7 ท่านได้รับสิ่งใดจากการเข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากล

1.7.1.....

1.7.2.....

1.7.3.....

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 ขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมวงดนตรีสากล

2.1.1 การจัดกิจกรรมของท่านมีขั้นตอนกระบวนการในการจัดทำอย่างไร ?

2.1.1.1.....

2.1.1.2.....

2.1.1.3.....

2.1.1.4.....

2.1.1.5.....

2.1.1.6.....

2.1.2 มีสมาชิกในการจัดกิจกรรมนี้มากน้อยเพียงใด และสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมบ้างหรือไม่ อย่างไร ?

.....

2.1.3 ท่านมีจุดประสงค์ใดในการเข้าร่วมกิจกรรมนี้

2.1.3.1

2.1.3.2

2.1.3.3

2.1.3.4

2.1.4 ก่อนเข้าร่วมในกิจกรรมวงดนตรีสากล ท่านเคยเรียนวิชาดนตรีสากลในหลักสูตรใดมาก่อนหรือไม่ ? เคย ไม่เคย และถ้าเคยมีวิชาใดบ้าง ?

2.1.4.1.....

2.1.4.2.....

2.1.4.3.....

2.1.5 อุปกรณ์ที่ใช้กับวงดนตรีสากล มีจำนวนเท่าใด และนำมาจากที่ใด ?

(ตอบเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเองเท่านั้น)

2.1.5.1 กีตาร์ มี.....ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน

2.1.5.2 เบส มี.....ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน

- 2.1.5.3 คีย์บอร์ด มี.....ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.4 กลองชุด มี.....ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.5 ไมค์ร้อง มี.....ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.6 โน้ตเพลง มี.....ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.7 หนังสือเพลง มี.....ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.8 เครื่องเล่นเทป ...มี ...ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.9 เครื่องเล่น ซีดี ...มี ...ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.10 เครื่องคอมพิวเตอร์ ...มี...ไม่มี จำนวน.....ตัว / ส่วนตัว/.....ของโรงเรียน
- 2.1.5.11 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 2.1.6 ท่านมีการวางแผนเตรียมงานและรับผิดชอบในการออกแสดงแต่ละครั้ง อย่างไรบ้าง ?
- 2.1.6.1 การขนย้ายอุปกรณ์.....
- 2.1.6.2 การเดินทาง.....
- 2.1.6.3 การติดต่อประสานงาน.....
- 2.1.6.4 การประชาสัมพันธ์
- 2.1.6.5 อื่น ๆ.....
- 2.1.7 หลังการแสดงมีการประเมินผลงานของกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร ?
-

2.2 การกำหนดตารางฝึกซ้อม

- 2.2.1 ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมตามปกติ ได้แก่.....
-
- 2.2.2 ช่วงเวลาที่ใช้ในการฝึกซ้อมในกรณีพิเศษ ได้แก่.....
-
- 2.2.3 ช่วงเวลาในการฝึกซ้อมส่วนตัวเฉพาะเครื่องมือ ได้แก่.....
-
- 2.2.4 ช่วงเวลาในการฝึกซ้อมรวมวง ได้แก่.....
-

2.2.5 โปรดเติมตัวเลขที่หน้าข้อความ โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในเรื่องต่าง ๆ (การฝึกซ้อมของวงดนตรีสากล) ต่อไปนี้

เวลา	ความรับผิดชอบ
ระเบียบวินัย	ผู้ควบคุมวง
ความยากง่ายของเพลง	เครื่องดนตรี และอุปกรณ์ประกอบ
ความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีดนตรีสากล	
อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

ตอนที่ 3 การคัดเลือกนักดนตรีและนักร้อง

3.1 ท่านมีวิธีการเตรียมตัวเพื่อเข้าคัดเลือกสมาชิกในกิจกรรมนี้อย่างไร ?

- 3.1.1.....
- 3.1.2.....
- 3.1.3.....

3.2 ท่านมีข้อเสนอแนะวิธีการและหลักเกณฑ์ในการเข้าคัดเลือกเพื่อเป็นนักดนตรีในแต่ละเครื่องมือย่างใดบ้าง ? (ตอบเฉพาะในส่วนที่นักเรียนเกี่ยวข้อง)

- 3.2.1 กีตาร์.....
- 3.2.2 เบส.....
- 3.2.3 คีย์บอร์ด.....
- 3.2.4 กลองชุด.....
- 3.2.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.3 การเป็นนักร้องที่ดีควรให้ความสำคัญในเนื้อหาสาระของการขับร้องต่อไปนี้อย่างไรบ้าง ?

- 3.3.1 จังหวะ.....
- 3.3.2 น้ำเสียง.....
- 3.3.3 ความถูกต้องชัดเจนของภาษา.....
- 3.3.4 การแสดงออก.....

3.4 ท่านคิดว่าการเป็นนักดนตรีและนักร้องควรมีความรู้และเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้อย่างไรบ้าง ?

- 3.4.1 การอ่านโน้ต.....
- 3.4.2 การร้องโน้ต.....
- 3.4.3 บันไดเสียง.....
- 3.4.4 ทักษะเครื่องดนตรี.....

- 3.4.5 ทฤษฎีดนตรีสากล.....
- 3.4.6 จังหวะ.....
- 3.4.7 ดนตรีไฟฟ้า.....
- 3.4.8 ดนตรีสากล.....
- 3.4.9 เพลงขอมนิยม.....
- 3.5 จากหัวข้อ 3.5.1 - 3.5.5 ท่านคิดว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคมากน้อยเพียงใดสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมวงดนตรีสากล ?
- 3.5.1 การเรียนที่ต่างระดับชั้น.....
- 3.5.2 อายุของผู้เข้าคัดเลือก.....
- 3.5.3 ลักษณะเพศกับการเข้าร่วมกิจกรรม.....
- 3.5.4 เวลาในการฝึกซ้อม.....
- 3.5.5 ความชอบในแนวดนตรีและแนวเพลง.....
- 3.6 เพลงที่ควรนำมาใช้ขับร้องและบรรเลงควรเป็นเพลงแบบไหน อย่างไร ? จึงจะเหมาะสมกับวงดนตรีสากลสมัยนิยม (วงสตริง)
- 3.6.1 เพลงสากล (ฝรั่ง) ควร ไม่ควร
เพราะเหตุใด
- 3.6.2 เพลงไทยสากล ควร ไม่ควร
เพราะเหตุใด.....
- 3.6.3 เพลงไทยลูกทุ่ง ควร ไม่ควร
เพราะเหตุใด.....
- 3.6.4 เพลงเพื่อชีวิต ควร ไม่ควร
เพราะเหตุใด.....
- 3.6.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... ควร ไม่ควร
เพราะเหตุใด.....

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากล

4.1 ด้านบุคลากร

4.1.1 ท่านคิดว่าผู้ที่ป็นหัวหน้า วงดนตรีสากลควรมีลักษณะอย่างไร ?

4.1.1.1.....

4.1.1.2.....

4.1.1.3.....

4.1.2 ลักษณะของเพื่อนร่วมกิจกรรมที่ดี ในความคิดของท่าน

4.1.2.1.....

4.1.2.2.....

4.1.2.3.....

4.1.3 ผู้ควบคุมวง และ/หรือผู้ควบคุมการฝึกซ้อมที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร ?

4.1.3.1.....

4.1.3.2.....

4.1.3.3.....

4.1.4 ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนสำคัญมากน้อยเพียงใด ในความสำเร็จของกิจกรรม

4.1.4.1.....

4.1.4.2.....

4.1.4.3.....

4.1.5 ท่านคิดว่าโรงเรียนควรให้การสนับสนุนกิจกรรมอย่างไร ?

4.1.5.1.....

4.1.5.2.....

4.1.5.3.....

4.2 ด้านงบประมาณ

4.2.1 งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากล 1 วง ควรมีมากน้อยเพียงใด ?

.....

4.2.2 เครื่องดนตรีมีการซ่อม บำรุง ต่อปีการศึกษามีจำนวนมากน้อยเพียงใด ?

.....

4.2.3 ในการฝึกซ้อมของวงดนตรีสากล มีค่าอาหารและเครื่องดื่มหรือไม่ อย่างไร ? และนำค่าใช้จ่ายมาจากส่วนใด ?

.....

.....

4.2.4 กิจกรรมของท่านมีเงินทุนสำรองเพื่อเอาไว้ใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมให้มีความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

4.3 อาคารสถานที่

4.3.1 ห้องที่ใช้ทำการเรียนและทำการฝึกซ้อมวงดนตรีสากลที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร ?

.....

.....

4.3.2 อาคารสถานที่ มีความสำคัญมากน้อยเพียงใดกับการจัดกิจกรรมดนตรีสากล

.....

.....

4.3.3 การซ้อมใหญ่กับเวทีหรือสถานที่ที่ทำการแสดงจริง มีความจำเป็นสำหรับผู้แสดง หรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

4.4 การบริหารจัดการ

4.4.1 การจัดทำโครงการของกิจกรรมวงดนตรีสากล ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการของกิจกรรมมากน้อยเพียงใด ?

.....

4.4.2 การเตรียมงานที่ดีเพื่อให้กิจกรรมสำเร็จตามเป้าหมาย ควรมีขั้นตอนอย่างไร ?

4.4.2.1

4.4.2.2.....

4.4.2.3.....

4.4.2.4.....

4.4.2.5.....

4.4.2.6.....

4.4.3 คณะกรรมการของกิจกรรม/ชุมนุมควรประกอบด้วยใครบ้าง ?

4.4.3.1.....

4.4.3.2.....

4.4.3.3.....

4.4.3.4.....

4.4.4 ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง กับบทบาทและหน้าที่ต่อไปนี้

4.4.4.1 การฝึกซ้อมส่วนตัว.....

4.4.4.2 การฝึกซ้อมรวมวง.....

4.4.4.3 การแนะนำให้ความรู้.....

4.4.4.4 การควบคุมวง.....

4.4.4.5 การคัดเลือกเพลง.....

4.4.5 การจัดวงดนตรีสากล เพื่อเข้าทำการประกวดหรือเข้าทำการแข่งขันควรมีการเตรียมตัว
อย่างน้อยแค่ไหน อย่างไร ?

.....
.....

4.4.6 ความพร้อมในการออกแสดงของวงดนตรีสากล ควรมีขอบเขตแค่ไหน อย่างไร ?

.....
.....

4.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

.....
.....
.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

เรื่อง

การจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดจันทบุรี
ระหว่าง ช่วงปีการศึกษา 2543 – 2544

คำชี้แจง

1. ผู้ให้การสัมภาษณ์ในชุดนี้เป็นครูที่ปรึกษาวงดนตรีสากลสมัยนิยม
ของโรงเรียน.....
2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - 2.1 ตอนที่ 1 สภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์
 - 2.2 ตอนที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม
 - 2.3 ตอนที่ 3 การคัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง
 - 2.4 ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม ประสบความสำเร็จ
3. ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งหมดนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็น
ความลับ ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการทำงานและการเรียนการสอนของท่านแต่อย่างใด
4. กรุณาให้ข้อมูลตามความเป็นจริง และครบทุกข้อ เพราะข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์
และมีค่าสูง เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากลในจังหวัดจันทบุรี และ
อื่นๆ ต่อไป

แบบสัมภาษณ์ครูที่ปรึกษากิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม

ตอนที่1 สถานภาพของครูที่ปรึกษาวงดนตรีสากลสมัยนิยม

- 1.1 ชื่อ.....นามสกุล.....สถานภาพ.....เพศ.....
เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ปัจจุบันอายุ.....ปี มีบุตร.....คน
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....
ตำบล / แขวง.....อำเภอ / เขต.....จังหวัด.....
- 1.2 สถานที่ทำงาน โรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ตำแหน่ง.....ระดับ.....สอนวิชา.....
รวมทั้งสิ้น จำนวน คาบ / สัปดาห์
หน้าที่พิเศษ
- 1.3 วุฒิการศึกษา.....วิชาเอก.....วิชาโท.....
- 1.4 จัดทำกิจกรรมวงดนตรีสากลมาแล้ว.....ปี ประสบการณ์ทางด้านดนตรีสากล
 - 1.4.1.....
 - 1.4.2.....
 - 1.4.3.....
- 1.5 แนวคิดในเรื่องการจัดตั้งวงดนตรีสากลสมัยนิยมใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดจันทบุรี
 - 1.5.1 ความสามารถของผู้เข้าร่วมกิจกรรม.....
 - 1.5.2 วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรม.....
 - 1.5.3 งบประมาณ.....
 - 1.5.4 ความร่วมมือ และการสนับสนุน.....
 - 1.5.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.6 แนวคิดในเรื่องบทบาทของวงดนตรีสากลสมัยนิยมในประเทศไทยปัจจุบัน
 - 1.6.1 รูปแบบของวงดนตรีสากลสมัยนิยม
 - 1.6.1.1 จำนวนผู้เล่น.....
 - 1.6.1.2 เครื่องดนตรีที่ใช้.....
 - 1.6.2 ประเภทของวงดนตรีสากล.....

1.6.2.1	วงดนตรีป๊อป.....	
1.6.2.2	วงดนตรีร็อก.....	
1.6.2.3	วงดนตรีเพื่อชีวิต.....	
1.6.2.4	วงดนตรีลูกกรุง.....	
1.6.2.5	วงดนตรีลูกทุ่ง.....	
1.6.3	ความนิยมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับวงดนตรีสากลสมัยนิยม	
1.6.3.1	การจัดคอนเสิร์ตขนาดใหญ่.....	
1.6.3.2	การจัดคอนเสิร์ตขนาดเล็ก.....	
1.6.3.3	การจัดการแข่งขันวงดนตรีสากลประเภทต่าง ๆ	
1.6.3.4	ลักษณะแนวเพลงที่ได้รับความนิยมโดยทั่ว ๆ ไป	
1.6.3.5	ช่วงเวลาของการได้รับความนิยม	
1.6.3.6	ความเหมาะสมของกิจกรรมวงดนตรีสากลสมัยนิยม กับความรู้ความสามารถของนักเรียน(ผู้เล่น)ในระดับมัธยมศึกษา	
		
		
		
		
		

ตอนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม

2.1.1 ท่านมีส่วนในการจัดทำโครงการ/ขอบเขต/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ของกิจกรรมหรือไม่
อย่างไร ?

.....

.....

2.1.2 ท่านมีส่วนในการประกาศรับสมัครนักเรียนและนักดนตรี ในช่วงใดหรือไม่อย่างไร ?

.....

2.1.3 การดำเนินการคัดเลือกนักเรียน นักดนตรี ท่านมีส่วนรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร ?

.....

2.1.4 การกำหนดตารางฝึกซ้อม และการแสดง มีรูปแบบและวิธีการอย่างไร ?

.....

2.1.5 มีการประเมินผลวัดผลกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร ?

.....

2.1.6 เครื่องดนตรีที่นำมาใช้ในกิจกรรม มีจำนวนเท่าใด ? และนำมาจากที่ใด ?

2.1.6.1 กีตาร์ จำนวน.....ตัว / เป็นของโรงเรียน ตัว / เป็นของส่วนตัว ตัว

2.1.6.2 เบส จำนวน.....ตัว / เป็นของโรงเรียน ตัว / เป็นของส่วนตัว ตัว

2.1.6.3 คีย์บอร์ด จำนวน.....เครื่อง/เป็นของโรงเรียน.....เครื่อง / เป็นของส่วนตัว.....เครื่อง

2.1.6.4 กลองชุด จำนวน.....ชุด / เป็นของโรงเรียน ชุด / เป็นของส่วนตัว ชุด

2.1.6.5 เครื่องเสียง จำนวน.....ชุด / เป็นของโรงเรียน ชุด / เป็นของส่วนตัว ชุด

2.1.6.6 เพลง และอุปกรณ์ที่ใช้ในการแกะเพลง.....

2.1.6.7 อื่น ๆ

2.1.8 มีการบริหารและจัดการกับการออกแสดงดนตรีในแต่ละครั้งอย่างไร ?

2.1.8.1 การขนย้ายอุปกรณ์.....

2.1.8.2 การเดินทาง.....

- 2.1.8.3 การติดต่อประสานงาน.....
- 2.1.8.4 การประชาสัมพันธ์
- 2.1.8.5 อื่น ๆ.....

2.2 การกำหนดตารางฝึกซ้อม

- 2.2.1 การฝึกซ้อมตามปกติ.....
- 2.2.2 การฝึกซ้อมในกรณีพิเศษ
- 2.2.3 การฝึกซ้อมส่วนตัวเฉพาะเครื่องมือ
- 2.2.4 การฝึกซ้อมรวมวง.....
- 2.2.5 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไรกับปัญหาต่างที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อม ต่อไปนี้
 - 2.2.5.1 เวลา.....
 - 2.2.5.2 ระเบียบวินัย.....
 - 2.2.5.3 ความรับผิดชอบ.....
 - 2.2.5.4 ความยากง่ายของบทเพลง.....
 - 2.2.5.5 ทฤษฎีดนตรีสากล.....
 - 2.2.5.6 การชำรุดเสียหายของอุปกรณ์.....
 - 2.2.5.7 การจัดหาโน้ตเพลง.....
 - 2.2.5.8 การดูแลรักษาเครื่องดนตรี.....
 - 2.2.5.9 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 การคัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง

3.1 ท่านมีการเตรียมการคัดเลือกนักดนตรีอย่างไร ?

3.1.1.....

3.1.2.....

3.1.3.....

3.2 ท่านมีการเตรียมการคัดเลือกนักร้องอย่างไร ?

3.2.1

3.2.2.....

3.2.3.....

3.3 มีเกณฑ์การคัดเลือกความสามารถของผู้เล่นดนตรีในแต่ละเครื่องมื่ออย่างไร ?

3.3.1 กีตาร์

3.3.2 เบส

3.3.3 คีย์บอร์ด

3.3.4 กลองชุด

3.4 ท่านมีเกณฑ์ในการคัดเลือกนักร้องอย่างไร ?

3.4.1 จังหวะ

3.4.2 เสียง

3.4.3 ภาษาและคำควบกล้ำ.....

การแสดงออก.....

3.5 มีการทดสอบความถนัดทางด้านดนตรี กับนักดนตรีและนักร้องหรือไม่? อย่างไร ?

3.5.1 การอ่านโน้ต

3.5.2 การร้องโน้ต

3.5.3 ความเข้าใจในจังหวะ

3.5.4 การตอบสนองต่อดนตรี

3.5.5 การปฏิบัติเครื่องมือ

3.5.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.6 ปัญหาและอุปสรรคในการคัดเลือกนักดนตรี และนักร้อง

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมของวงดนตรีสากลสมัยนิยม

4.1 ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4.1.1 คิดว่าผู้บริหารควรมีลักษณะใด จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ

4.1.1.1.....

4.1.1.2.....

4.1.1.3.....

4.1.2 ครูและเพื่อนร่วมงานมีส่วนทำให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จหรือไม่ ? อย่างไร ?

.....

4.1.3 ผู้ร่วมกิจกรรมที่ดีควรมีลักษณะแบบใด ?

4.1.3.1.....

4.1.3.2.....

4.1.3.3.....

4.1.4 ผู้ปกครองมีส่วนทำให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จหรือไม่ ? อย่างไร ?

.....

4.1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

.....

4.2 ด้านงบประมาณ

4.2.1 งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมวงดนตรีสากล 1 วง ควรมีอย่างน้อยเพียงใด ?

.....

4.2.2 งบประมาณที่ต้องใช้ในการซ่อม บำรุง ต่อปีการศึกษาควรมีอย่างน้อยเพียงใด ?

.....

4.2.3 ควรมีงบประมาณเพื่อใช้จ่ายเป็นสวัสดิการในการฝึกซ้อมวงหรือไม่อย่างไร ?

.....

4.2.4 ควรมีเงินทุนสำรองเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้มีความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร?

4.3 อาคารสถานที่

4.3.1 ห้องที่ใช้ทำการเรียนและฝึกซ้อมวงดนตรีสากลที่ดี ควรมีลักษณะอย่างไร ?

4.3.1.1.....

4.3.1.2.....

4.3.1.3.....

4.3.2 อาคารสถานที่ที่มีความสำคัญมากน้อยเพียงใดกับการจัดกิจกรรมดนตรีสากล

.....

.....

4.3.3 การซ่อมใหญ่กับเวทีหรือสถานที่แสดงจริงมีความจำเป็นสำหรับผู้แสดงหรือไม่ อย่างไร ?

4.3.3.1.....

4.3.3.2.....

4.3.3.3.....

4.4 การบริหารจัดการ

4.4.1 การจัดทำโครงการของกิจกรรมมีส่วนสำคัญในการจัดกิจกรรมมากน้อยเพียงใด ?

.....

4.4.2 การเตรียมงานที่ดีเพื่อให้กิจกรรมสำเร็จตามเป้าหมาย ควรมีขั้นตอนอย่างไร ?

4.4.2.1

4.4.2.2.....

4.4.2.3.....

4.4.2.4.....

4.4.2.5.....

4.4.2.6.....

4.4.2.7.....

4.4.3 คณะกรรมการของกิจกรรมหรือชุมนุมวงดนตรีสากล ควรประกอบด้วยใครบ้าง ?

4.4.3.1.....

4.4.3.2.....

4.4.3.3.....

4.4.3.4.....

4.4.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ การบริหารจัดการ ในเรื่องต่อไปนี้

4.4.4.1 การฝึกซ้อม.....

- 4.4.4.2 การแนะนำให้ความรู้.....
- 4.4.4.3 การควบคุมวง.....
- 4.4.4.4 การคัดเลือกเพลงที่นำมาฝึกซ้อมและบรรเลง.....

4.4.5 การจัดกิจกรรมวงดนตรีสากลเพื่อเข้าประกวดหรือแข่งขันควรมีการเตรียมตัวมากน้อยเพียงใด ?

4.4.6 ความพร้อมของวงดนตรีสากลในระดับมัธยมศึกษาที่สามารถออกทำการแสดงได้ ควรมีขอบเขตแค่ไหน เพียงใด ?

- 4.4.6.1.....
- 4.4.6.2.....
- 4.4.6.3.....

4.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสำฤทธิ์ คงทรรตน์
วัน เดือน ปี เกิด	26 ธันวาคม 2497
สถานที่เกิด	จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	ป.ป.ช. วิทยาลัยเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร (ประโยคครูประถมศึกษาช่าง) พ.ศ. 2517 ป.ม.ช. วิทยาลัยเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร (ประโยคครูมัธยมศึกษาช่าง) พ.ศ. 2519 กศ.บ. ศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2521 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาดนตรี แขนงวิชา ดนตรีศึกษา) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ. 2545)
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนเบญจมานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

Executive Summary

Popular Ensemble Activities of High School's in Chantaburi Province Under Department of General Educaiton

Introduction

For thousands of years, western music has evolved and reached prosperity. The evolution from the twentieth century to the present day has changed the presentation of the musical format, quantity and classification of musical works. Business became a part of music such as in the concert, musical media instruction, and creativity of musical technology. All of which turned western musical compositions into unlimited evolution science. Western music contains of performing the instrument or singing by using western theory and western musical instruments. Western music officially had a role in Thailand since 1932.

Western music spread out the new technology for all over the world including Thailand. It had the input on the new generation musicians who search for alternatives. The present day, there are many of people who are interested in pop song, which created and produced music by the popular band or "pop band". There are normally four instruments in the popular band: electric guitar, bass guitar, keyboard and drum set. (sometimes adds more instruments). Some bands have its singer while some has sung by the musicians.

There are activities in western music according to the people's taste, style, ages and periods. Playing music one way of expressing both emotional and physical. Musical activities can be arranged in different forms and sizes, for example the small band or big band, which could be arranged from a few musicians to the amount of eighty to a hundred musicians.

The popular band is very popular among teenagers. It is a part of festival activities in school such as in New Year party, the exhibition, the entertainment of the important day etc. As a result, musical talented high school students were motivated to organize the musical activities. The musical activities were organized by the secondary to the high school students (six levels). This is called "The Activities of Popular Band Party". The activities were held during school time and out of school time.

The popular band activities in school give opportunity to students who like music. Both government and private parties supported the musical activities by holding musical seminar, musical competition as well as establishing the musical institution. Musical band activities need a cooperation from many parties. Organization system and management are very important in setting up the music activities because most of people who joined the activities are teenagers. Parents therefore have a role in solving problems. There are some factors the affecting activities as follows.

Problems affecting activities:

- Personal problem
- Instrument and equipment problem
- Supporting problem
- Musician and singer selection problem
- Management problem
- Practicing times problem
- Activity knowledge problem
- Other problems

According to those problems, the researcher was interested in the popular band activities holding in Chanthaburi high school under the Department of education. There were five school that held these activities. The study aimed at the procedure of setting up activities and standard of audition. Some school could hold the popular band activities effectively and even sent the band for the competition. The researcher hoped that the study about the popular band could lead the music education development and management of other kinds of western music activities.

Objectives

1. To study about the popular band activities management.
2. To study about the way of popular band musicians and singers selection.
3. To study about the factors that affecting to the activities effectiveness.

Scope of Works

This research covered a study of the popular band activities in five high schools of Chanthaburi that held in activities sessions during school time and out of school time during the academic year of 2000 – 2001.

1. Benjamarrachuthit school, Chanthaburi City.
2. Benjamarachanusornm school, Chanthaburi City.
3. Thammai, “Poonsawat Radnukoon” school Thamai distinct, Chanthaburi.
4. Nayai arm Pittayakhom school, Nayai arm distinct, Chanthaburi.
5. Soydaowittaya school, Soydao distinct, Chanthabuti.

The sample groups are:

1. The advisors of popular band activities.
2. Students who attended the activities.

Procedure

The researcher studied about the popular band activities in Chanthaburi high school under the Department of Education. The study used the survey method, beginning from the original band names “G sus 4”. Mr. Prasopchoke Phakhathara, a music teacher at Suratthani school from Suratthani province is the advisor of it. The

researcher interviewed him and the members of “G sus 4” band as well as observed the advisory band activities. The data was gathered and instructed the questionnaire that will use for the sample groups. After the questionnaires was examined by the experts, they was used for gathering data from the activities advisors and band members of five high schools in Chanthaburi.

Resources group

1. Popular band activity advisors:

- 1) Mr. Rungrat Chankit from Benjamarachuthit school
- 2) Mr. Suphakhinai Chantharakoon from Benjamarachanusorn school
- 3) Mr. Dutsadee Karnboon from Thammai, “Poonsawat Radnukoon school
- 4) Mr. Pakorn Saengmaneethanitkoon from Nayai arm Pittayakhom school
- 5) Mr. Suchart Phoompuandkaew from Soydaowittaya school

2. Students who participated in activities totally five groups, with 56 students.

- 1) 12 students of Benjamarachuthit school, containing of musicians and 2 singers.
- 2) 13 students of Benjamarachanusorn school, containing of 10 musicians and 3 singers.
- 3) 15 students of Thammai, “Poonsawat Radnukoon” school, containing of 12 musicians and 3 singers.
- 4) 8 students of Nayai arm Pittayakhom school, containing of 7 musicians and one singer.
- 5) 8 students of Soydaowittaya school, containing of 7 musicians and one singer.

Data Collecting

The resources are:

1. Documents and related researches
2. Photography and video tape
3. Officially and unofficially interviewing
4. Cooperative observation

Data Collecting Procedure

1. Introductory of researcher
2. Interviewing
 - 2.1 Officially interview by using two interviewing forms.
 - 2.2 Unofficially interview by general communication with the advisors and students who participated in the activities.
 - 2.3 Make a record of those interviewing

2.4 Recording the video and taking a picture of each band's performance.

The materials for collecting data are contained with:

1. The questionnaires of the interviewing for advisors and students.
2. The camera
3. The tape recorder and tape cassettes
4. Video camera and video tapes
5. The data from the cooperative observation

Data Analysis

Trilateral of comparison and analysis of the data found: 1. From the document, research and interview the advisors and students, 2. Pictures data, 3. Cooperation data and concluded in tables, charts and conclusion lecture according to the research objectives.

Data Presentation

Arrange the analyzed data into a category, making charts and tables according to the objectives. Then give the lecture of data presentation and arrange the contents into five chapters of research follow the Mahidol University format: 1. Introduction, 2. Review of the literature, 3. Research method, 4. Musical activities of the Popular band, 5. Conclusion, discussion and recommendation.

Result

According to the study of the arrangement of the school popular bad activities of five high schools in Chanthaburi, conclude by the objectives as follows:

1. The arrangement of popular music band activities

The result of the research found that there are two groups of orders in arrangement of the popular musical band of five high schools:

Group 1. Benjamarachuthit, Benjamarachanusorn and Thammai, "Poonsawat Radnukoon" schools have 8 steps of activities arrangement: 1. Making a project, 2. Application for the new members, 3. Audition for the musicians and singers, 4. Meeting of the members of the activities group, 5. Making practice schedule, 6. Practicing by follow the schedule, 7. Give the performance and participate in competition, and 8. Evaluate.

Group 2. Nayai arm Pittayakhom and Soydaowittaya schools have 7 steps of activities arrangement: 1. Making a project, 2. Application for the new members, 3. Audition for the musicians and singers, 4. Making practice schedule, 5. Practicing by follow the schedule, 6. Give the performance and participate in competition, and 7. Evaluate.

According to the study, the school popular band activities arrangement is still strictly follow the procedure of the Ministry of education (revise version 1990). Therefore, the procedure of activities of is similar. It is beginning with making a project to assign the member group, meeting for plan designing, proceeding works according to the plan, evaluate the project, and present to the school evaluation office. It could be concluded that:

First step – Write the project by the activities advisors.

Second step- All five schools have made the application for the new members of popular band by the activities advisors. The application is during the first two week of school's new semester.

Third step – Selection the musicians and singers by audition, judged by the advisors and the old members.

Fourth step – Have a meeting of activities members and the committee only the school that have a committee.

Fifth step – Make a practicing schedule and assigning the pieces for study. The schedule has arranged with the suitable time for all members. The pieces are from 1) Popular music books which contain the verse and chord pictures, 2) Western musical note's books, 3) Make a notation from the original record because it is convenient due to the time.

Sixth step – Practicing by follow the schedule and extra practicing, primary after school and on the holidays. If there is any special occasion, the practicing appointment must be taken.

Seventh step – Have a public performance and participate in the competition. Those are the most important things and the most expectation of all members, as well as the success of the activities. Therefore, the complete preparing of the performing and singing ability are necessary. Everybody should not so nervous and have the rehearsal as many times as possible.

Eighth step – Evaluate the result of activities. All schools take hold of the participation of each member that not less than 80 percent of the whole activities proceeding.

2. Selection of musicians and singers

According to the study, students who want to be a musicians and singer of all five schools have to love music, have a musical talent, have a good rhythmic skill, have enough time for practice, and have a support from parents. The audition has taken only in the school that has much numbers of students, which are Benjamachuthit, Benjamachanusorn and Thammai, "Poonsawat Radnukoon" schools. Other schools have no audition but select the students from the music election course. For the audition for the musicians of each musical instrument of a band, all five schools have the same requirement as follows:

1. Electric guitar Students could be able to play major and minor scales, know about the chords pattern and able to sing.

2. Bass guitar Students could be able to play major and minor scales, know about the chords pattern and understand the rhythm.

3. Keyboard Students should have the basic of piano or electronic organ playing. Student of Nayai arm school have a private lesson.

4. Drum Student should have a good coordination, good rhythmic skill, have a discipline in practicing and healthy.

5. Singers Student should have a good quality of voice, good rhythm, good reading and speaking ability, have self confident, have enough time for practice and have a support from their parents. Nayai arm Pittayakhom and Soydaowittaya schools have an audition by make a singing contest.

According to the result of study, the high school required the same characteristic of musicians and singers, that should be a music lover, have a responsibility, have a natural talent, have lots of patient, be diligent, healthy, good aural skill, good sense, good concentration and have discipline. The difference found in the amount of musicians and singers of high school and secondary school. From 9 keyboard players, there are 8 girls but only one boy.

3. The factors that effected to the success of popular music band activities

The result of a study found that the advisors and students of all five schools Mentioned that the most important factors are times, the responsibility, the discipline, the theory of music, the difficulty of musical style, musical instruments and the conductor, as follows:

1. Personal works included:

1.1 The school administrator The advisors and students preferred that the school administrators should have a role in supporting the activity, The administrator should assign the vice-administrators to control the activity, and the head of activity teachers and activity advisors have a cooperation in making plan of the activity.

1.2 The parents The advisors and students preferred that the parents should have direct and indirect role by participate in the school committee or the advisor of activity group. It will power in child's activity.

1.3 The activity members The advisors and students preferred all of members should have a good cooperative in supporting all activities.

1.4 The band master The advisors and students preferred that the band master should have a responsibility, have musical knowledge, have a good leadership, have a good creativity, being on time, have self confidence in making decision, and have a good coordinator.

1.5 The activity advisor of the conductor The advisors and students preferred that the conductor must have a good knowledge, have a good responsibility, have a fairness, listen to the other people's opinion and sacrifice.

2. The budget included:

2.1 The musical materials and instruments The advisors and

students preferred that it should developed in better quality than the present and should have enough number for the members. The lowest amount of budget demand about 10,000 baht for Nayai arm school and highest amount demand 50,000 [km for Benjamarachuthit school.

2.2 The reserve fund for proceeding the activity. The advisors and students preferred that school should have the reserve fund. The lowest amount demand about 10,000 baht for Nayai arm school and highest amount demand 50,000 baht for Benjamarachuthit school.

2.3 The building The advisors and students preferred that the room for practice should have good quality in protecting noise and should have an air condition. Music activity room should located near the auditorium that convenient for a rehearsal.

3. The management includes:

3.1 The activity committee The advisors and students preferred that teachers, students, parents and the representation of the community should be a committee.

3.2 The responsibility The advisors and students preferred that it should divided the working group to work on the suitable duty, such as the cooperative, the practicing controller, the materials manager, the music score finder and the monetary matters etc.

3.3 The supporting The advisors and students preferred that everybody have a good cooperative in music activities both directly and indirectly.

According to the above results, all schools are the center of youngster that still want to gathering a group to do the good activities. That is the music activity which helpful in many ways such as:

1. Activity participant could be discovered their interest and skill.
2. Activity participant pay a role according to the assignment.
3. Make a friendship and love their school.
4. Training the cooperation with other people.
5. Make an experience about the profession and special income.

It is notice of this study that in any activity management should care about the noise pollution. According to the interview of the advisors and students of all five schools found that they prefer the administrators to provide for the suitable practicing room that can protect the noise not to disturb other people.

Therefore, the administrators or the office should have a seminar about the way of providing a suitable music room that has better quality than the present day. It could develop the youngsters who are interested in music in Thailand as stated in the nation's developing plan.

Recommendation

Western music can be divided into many kinds. Each kind has the same standard of theory method. Therefore, the musicians and singers at the present day could be able to developed their concept and music playing from one to another kind effectively. It is recommended that:

1. Should have a study of another kind of musical activity management in the secondary school for a comparison of the result with this study
2. Should have a study about the relationship between western popular music band's musicians and the military band's musicians at the same time.

